

Gorenjski Glas

PETEK, 1. SEPTEMBRA 2017

LETO LXX, ŠT. 70, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Dva tisoč upokoјencev v Žirovnici

Kar okrog dva tisoč udeležencev so našli na včerajšnjem šestindvajsetem srečanju gorenjskih upokoјencev v Žirovnici. Prišli so z vseh koncev Gorenjske, z avtobusi, avtomobili, nekateri peš in s kolesi, nekaj jih je s seboj pripeljalo tudi vnuke ...

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Na prireditvenem prostoru Konjenskega kluba v Žirovnici je včeraj potekalo 26. Srečanje upokoјencev Gorenjske, na katerem se je zbralo kar okrog dva tisoč udeležencev z vseh koncev Gorenjske. Medse so povabili tudi gorenjske poslance, prišla sta Alenka Bratušek in Matej Tonin, več gorenjskih županov, z upokoјenci pa sta stike navezovala tudi predsedniška kandidata Marjan Šarec, sicer župan Kamnika, in Ljudmila Novak.

Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze društev upokoјencev Slovenije Janez Sušnik, ki se je zahvalil vsem 48 gorenjskim društvom upokoјencev, ki združujejo trideset tisoč članov in skrbijo za športno, kulturno, pohodniško, kolesarsko in izletniško udejstvovanje upokoјencev. V zvezi so ponosni tudi na prostovoljce, ki delujejo v okviru programa Starejši za starejše. Sušnik je izrazil zadovoljstvo, da bodo od 1. oktobra vsi upokoјenci prejeli vsaj petsto evrov

starostne pokojnine, za prihodnje leto je obljubil tudi višji regres in višje usklajevanje pokojnin.

Organizatorja srečanja sta bila Društvo upokoјencev Žirovnica in Pokrajinska zveza društev upokoјencev Gorenjske. Za kulturni program so poskrbeli v Kulturnem društvu dr. Franca Prešeren Žirovnica - Breznica, ob hrani in pijači pa je bilo poskrbljeno tudi za zabavno – glasbeni program z živo glasbo ansambla Bratov Štrukelj iz Dolenjske.

► 2. stran

Gorenjski upokoјenci so se letos družili v prireditvenem šotoru na prostoru Konjenskega kluba v Žirovnici. / Foto: Gorazd Kavčič

V šole se vrača otroški vrvež

Učenci in dijaki so danes spet napolnili šolske klopi. V gorenjskih osnovnih šolah bo v letošnjem šolskem letu devetnajst tisoč učencev, srednje šole na Gorenjskem pa bo po ta čas še začasnih podatkih obiskovalo približno sedem tisoč dijakov.

Šolske klopi so danes znova oživele. / Foto: Gorazd Kavčič

MATEJA RANT

Kranj – Letošnje šolsko leto bo imelo 189 dni, pri čemer bodo šole en dan nadomeščale, in sicer v soboto, 7. aprila, so pojasnili na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Kot ključno novost v novem šolskem letu so omenili brezplačna učna gradiva, ki jih bodo zagotovili za vse učence prvih razredov, na področju srednjih šol pa največjo spremembo predstavlja poskusno uvajanje vajeništva. Prav tako naj bi v novem šolskem letu dokončno obnovili vse učbeniške sklade.

► 2. stran

Priloge: **Zgornjesavc**
deželne novice
Kamničanka

JELOVICA

ekoOKNA

do **30%**

★★★

www.jelovica-okna.si

GORENJSKA

Natakarji iskani, a slabo plačani

Letošnja rekordna turistična sezona se je odrazila tudi v polnih gostinskih lokalih, v katerih pa so se ob tem soočili s pomanjkanjem usposobljenih delavcev, predvsem natakarjev in kuharjev.

6

GORENJSKA

Odkup kmetijskih zemljišč na Brdu

Država naj bi odkupila še preostala kmetijska zemljišča znotraj protokolarnega objekta Brdo, ker, kot je sklenila vlada, so zasebni lastniki zemljišč znotraj tega območja omejeni pri gospodarjenju s svojo lastnino.

8

CG+

Everest je lahko le želja in nič več

Tomaž Rotar iz Lesc se je maja kot osemnajsti Slovenec doslej povzpel na najvišjo goro sveta. Tudi tri mesece kasneje njegovi vtisi ne pojenjajo, zaupal nam je tudi, zakaj se je na vrh podal kljub ukazu o vrnitvi iz baznega tabora.

19

CG+

Po sledih razdejanja Koroške Bele

Avgusta 1917 so italijanski bombniki razdejali Koroško Belo. Dogodek po stotih letih še ni natančno raziskan. To je bil najbolj žalosten in najstrašnejši dan v zgodovini vasi, ki je ostal v spominu domačinov vse do danes.

20

VREME

Do nedelje bo oblačno s krajevnimi padavinami. Ohladilo se bo. Danes zjutraj bo še toplo, nato pa vsak dan hladneje.

13/18 °C
jutri: oblačno s padavinami

9 770352 666025

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 16. ure.

MALI OGLAS

september/17

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam   kupim   oddam   najamem
 podarim   iščem   nudim   zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Legenda se vrača

Tereza Kesovija je ena najuspešnejših pevk nekdanje Jugoslavije. Eleganca, ki izhaja iz vrhunske interpretacije, je že od vekomaj zmagovalna kombinacija za vse ljubitelje šansonjerskega pristopa k pop glasbi. Na koncertu na Visokem v Tavčarjevem dvorcu nad Škofjo Loko v nedeljo, 10. septembra, ob 18. uri jo bo spremljala štiričlanska glasbena skupina vrhunskih glasbenikov. Terezin gost bo Stane Vidmar, ki nas bo s svojimi pesmimi popeljal skozi svoje življenje. Vstopnice lahko kupite na Petrolu, Poštnih poslovalnicah, Kmetijski zadrugi Poljane, TIC-u Škofja Loka in www.eventim.si.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo avtobiografsko knjigo Tereze Kesovija z naslovom To sam ja (To sem jaz). V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kje bo koncert Tereze Kesovija? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 7. septembra 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticcek@g-glas.si.

Dva tisoč upokojujencev v Žirovnici

1. stran

Prišli so z vseh koncev Gorenjske, z avtobusi, avtomobili, nekateri peš in s kolesi, nekaj jih je s seboj pripeljal tudi vnuka ... Kar okrog dva tisoč gorenjskih upokojujencev se je družilo na prireditvenem prostoru Konjenskega kluba v Žirovnici ob dobri hrani in pijači, poslušanju govornikov, kulturnem programu in živi glasbi. Predvsem pa v klepetu in medsebojnem druženju.

Da se srečanja udeleži vsako leto, je povedal Nace iz Britofa pri Kranju. »Greš malo od doma, srečaš koga znanega,« je dejal. Pritrdila mu je Marija iz Grada pri Cerkljah, ki je bila na srečanju prvič. »Srečaš bi-vše sodelavce, znance, pomembno je druženje,« je dejala. In kako danes živijo slovenski upokojujenci?

»Samo zdrave naj nam služijo!« so si bili enotni.

Med gorenjske upokojujence so prišli tudi nekateri župani, poslanci, celo dva predsedniška kandidata ... / Foto: Gorazd Kavčič

»Moramo biti kar dobri računovodje,« je to slikovito ponazoril Nace, Marija pa je dodala, da glede na višino

Na srečanju so pozornost namenili prostovoljcem programa Starejši za starejše, v sklopu katerega so v enajstih letih opravili več kot 105 tisoč obiskov pri starejših in iskali načine pomoči. V prihodnje želijo v program vključiti vsa upokojujenska društva, da ne bi bil spregledan prav noben upokojujenec, ki potrebuje pomoč, je dejal gorenjski koordinater Edvard Kavčič.

pokojnin morajo gledati na vsak evro. Tudi za teden dni morja ponavadi dajejo na stran vse leto ... A da upokojujenci ne smejo biti preveč egoistični, je k temu dodala Mimi iz Podnarta. »Grdo je, da bi jamrali nad svojim položajem. Še težje je danes mladim, ki morajo za nizke plače res trdo delati, zraven

pa se bojijo za službe, pogodbe jim podaljšujejo samo za nekaj mesecev. Nimajo nobene sigurnosti. Ko smo jih hodili v službe, je bilo drugače, si moral res nekaj velikega ukrasti, da so te vrgli ven,« je dejala. Vsi naši sogovorniki pa so si bili enotni: »Samo zdravje naj nam služi, pa bo vse v redu!«

V šole se vrača otroški vrvež

1. stran

Letos se namreč končuje postopna menjava učbenikov v učbeniških skladih, za kar je ministrstvo namenilo dobrih deset milijonov evrov proračunskih sredstev v obdobju treh let. Za delovanje učbeniških skladov bodo odslej namenili tri milijone evrov na leto, razporejajo sredstev oziroma nakup učbenikov in dolgoročno načrtovanje pa bo v pristojnosti šol. Poleg tega so zagotovili še dodatnih pol milijona evrov za projekt Kakovost slovenskih učbenikov, Zavod RS za šolstvo pa bo izvajal letno analizo delovnih zvezkov in vsako leto objavil pregled povprečnih cen, so pojasnili na ministrstvu. S tem se ne strinjajo v odboru za učbenike pri Gospodarski zbornici Slovenije. Opozorili so, da je v učbeniških skladih še vedno skoraj tretjina starih in obrabljenih učbenikov, med njimi so tudi taki, ki so potrjeni po

starih učnih načrtih in je torej njihova uporaba nezakonita. Ministrstvo naj bi namreč po njihovih podatkih za obnovo učbeniških skladov, vrednih 13,4 milijona evrov, v treh letih namenilo 9,3 milijona evrov oziroma 68 odstotkov vrednosti. Podatki tudi kažejo, dodajajo pri odboru, da se bodo učbeniki v učbeniških skladih starali še naprej in da je bila uvedba brezplačnih učnih gradiv za prvi razred, ki jo izobraževalni založniki sicer pozdravljajo, izvedena brez ustreznih usklajevanj, zato je prišlo do upada uporabe učnih gradiv za prvi razred. »Strokovni aktivni učiteljevi so v zadnjih petih letih v povprečju izbrali štiri oziroma pet učnih gradiv na posameznega učenca, po uvedbi novega modela financiranja so bili strokovni aktivni prisiljeni omejiti svoj izbor.« Pri ministrstvu ob tem zagotavljajo, da je začrtana učbeniška politika od leta 2015, ko je ministrstvu

uspelo obrniti trend tako z vidika načrtovanja kot stabilnosti financiranja, predvsem pa razvoja in udeležanja prvih korakov nove učbeniške politike, jasna in predvidljiva za vse deležnike, tudi založnike. »Primarna naloga ministrstva je skrb za kakovostne učbenike in učbeniška gradiva ter vzdržnost in trajnost sistema učbeniških skladov, in ne sledenje finančnim interesom oziroma poslovnim ciljem.«

Na področju srednjih šol največjo novost v prihodnjem šolskem letu predstavlja poskusna uvedba vajeništva. Vključitev vajeništva načrtujejo v štiri programih srednjega poklicnega izobraževanja, in sicer oblikovalec kovin-orodjar v Srednji poklicni in strokovni šola Bežigrad in Šolskem centru Škofja Loka, kamnosek v Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana, mizar v Šolskem centru Novo mesto in Šolskem

centru Slovenj Gradec ter gastronom hotelir v Srednji šoli Izola in Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci. V prvih treh letih pričakujejo do dvesto vajencev na generacijo.

Na področju vrtcev naj bi spremembe prinesla novela zakona o vrtcih, ki jo bodo predvidoma začeli izvajati v začetku prihodnjega leta. Ta predvideva, da bi staršem otrok, ki v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo niso vključeni v vrtec, zagotavljali državno financiranje krajših programov v obsegu 240 ur letno. S tem pri ministrstvu želijo zagotoviti večjo vključenost predšolskih otrok v vrtec v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo. Začela je veljati tudi nova uredba o izvajanju šolske sheme. Šole se lahko v novo šolsko shemo, ki poleg sadja in zelenjave vključuje še mleko, prijavijo do 5. septembra. V prihodnje pa se obetajo še obsežne spremembe zakona o šolstvu.

Darilo

izzrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme MIRAN KAVČIČ iz Železnikov.

Pred stavko nova pogajanja

Včeraj sta vodstvo Arrive Slovenija in stavkovni odbor še tretjič sedla za pogajalsko mizo. Druga dva sindikata v kranjskem Alpetourju in svet delavcev stavke ne podpirajo.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Vozniki avtobusov v skupini Arriva Slovenija naj bi v ponedeljek začeli stavkati. Potem ko vodstvo skupine in stavkovni odbor tudi na drugem sestanku v torek stališč nista zblížala, sta včeraj nadaljevala pogajanja, kaj so se dogovorili, pa do oddaje današnjega Gorenjskega glasa v tiskarno še ni bilo znano. Vodstvo skupine je sicer po torkovem sestanku, ki ga je stavkovni odbor predčasno zapustil, podarilo, da je predlog minimalnih standardov stavkovnega odbora nezakonit, zato bi bila nezakonita tudi stavka. Medtem so se v Sindikatu avtobusnega prometa Alpetour, največjem v kranjski družbi, ki je del skupine Arriva Slovenije, v Sindikatu podjetja Alpetour in Svetu delavcev Alpetourja tako kot še v dveh sindikatih na Dolenjskem in Štajerskem odločili, da stavke ne bodo podprli, je razložil predsednik Sindikata avtobusnega prometa Alpetour Izidor Parte. Predstavniki omenjenih sindikatov so se v ponedeljek na informativnem sestanku srečali z vodstvom Arrive Slovenija in se dogovorili, da se bodo sredi septembra začeli pogovarjati o reševanju problemov, je razložil Parte.

»Sindikata avtobusnega prometa Alpetour tako kot še nekateri drugi sindikati v skupini Arriva Slovenije ne podpira napovedane stavke voznikov avtobusov, ker po naši

Stavke voznikov avtobusov Arrive Slovenija, ki naj bi se začela v ponedeljek, v največjem Alpetourjevem sindikatu ne podpirajo. / Foto: Gorazd Kavčič

oceni ni legitimna. Ne strinjamo se z načinom Sindikata voznikov avtobusov Slovenije in KNSS Neodvisnost, ki sta najprej zagrozila s stavko, šele nato pa se želela pogajati o svojih zahtevah. Menimo, da je pravilna ravno obratna pot,« je pojasnil Parte. Njihov sindikat pa stavke ne more podpreti tudi iz razloga, ker sploh ni bil povabljen k oblikovanju stavkovnih zahtev niti nima člana v stavkovnem odboru, je dodal.

»Zavedamo se, da je položaj voznikov avtobusov težak, ampak k rešitvi je treba pristopiti na pameten in razumen način, kar nam je ne nazadnje vodstvo Arrive Slovenija v ponedeljek tudi obljubilo,« je še dejal Parte, ki tudi meni, da bi v stavkovne zahteve morali zajeti vse zaposlene, ne samo

voznikov. Ob tem je pojasnil, da je njihovemu sindikatu že lani s pogajanja uspelo doseči 3,5-odstotni dvig plač za vse zaposlene.

Vodstvo skupine Arriva Slovenija je po torkovem sestanku s stavkovnim odborom še sporočilo, da je stavkovnemu odboru predstavilo zunanje strokovno mnenje glede minimalnega števila prevozov, ki morajo biti zagotovljeni v času stavke. Predlog minimalnega števila prevozov, ki ga je pripravil stavkovni odbor, je glede na zakon preozek, saj med drugim izključuje zagotavljanje prevozov za nočne delavce, je prepričano vodstvo, ki je zato predlagalo njegovo dopolnitev, ki bi omogočila zakonitost stavke. Stavkovni odbor je sicer napovedal, da bodo med stavko redne

linijske vožnje avtobusov izvajali le med 6. in 9. uro ter med 13. in 16. uro, na linijah, ki vozijo do bolnišnic in drugih zdravstvenih ustanov, pa bodo avtobusi vozili ves čas.

V torek so se sicer pogovarjali tudi o stavkovnih zahtevah, a se je ustavilo že pri prvi zahtevi stavkovnega odbora po preklicu vseh sankcij, ki bi jih naj bili deležni člani sindikata zaradi svojega sindikalnega dela. »Ta zahteva je za vodstvo nerazumna in neutemeljena, saj skupina Arriva ne izvaja in nikoli ni izvajala omenjenih sankcij, zato se o tej zahtevi ne moremo pogovarjati,« so sporočili iz Arrive Slovenija in znova poudarili, da so stavkovne zahteve nerazumne in nerealistične, njihova uresničitev pa bi skupino in panogo vodila v propad.

Dividenda delničarjem Gorenjske banke

Delničarji Gorenjske banke bodo po sklepu skupščine prejeli 13,28 evra (bruto) dividende na delnico. Banka tudi letos posluje uspešno, v prvem polletju je ustvarila 3,6 milijona evrov čistega dobička.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Delničarji Gorenjske banke so v sredo na skupščini v osrednji točki dnevnega reda sklepali o uporabi bilančnega dobička za lansko poslovno leto. Banka je ob koncu lanskega leta imela nekaj manj kot 6,8 milijona evrov bilančnega dobička, od tega je bilo 6,3 milijona evrov lanskega čistega dobička, razlika pa je predstavljal preneseni dobiček iz prejšnjega leta. Po sklepu skupščine so 4,7 milijona evrov bilančnega dobička namenili za dividende, preostali dobiček pa ostaja nerazporejen in

bodo o njem odločali v naslednjih poslovnih letih. Delničarji bodo tako v treh dneh od dneva skupščine prejeli 13,28 bruto dividende na delnico. Vseslovensko združenje malih delničarjev je za skupščino glede uporabe bilančnega dobička dalo nasprotni predlog, po katerem naj bi za dividende namenili skoraj celotni bilančni dobiček oziroma 19 evrov bruto na delnico, vendar delničarji po tem, ko je bil sprejet osnovni predlog, o njem niso glasovali. Predlog za razdelitev celotnega dobička je združenje utemeljilo s tem, da skupščina poteka v času,

ko je banka tik pred prevzemom in se za nakup večinskega deleža banke potegujeta srbska AIK banka in ameriški sklad Apollo, ki že ima v lasti Novo KBM.

Na skupščini, na kateri so bili navzoči delničarji z 59,9 odstotka delnic z glasovalno pravico, so se seznanili s poročili o lanskem poslovanju banke in sprejeli tudi vse druge predlagane sklepe, tako so potrdili tudi razrešnico upravi in nadzornemu svetu za lansko leto.

Banka je lani z rednim poslovanjem ustvarila 13,4 milijona evrov dobička, a ker je ob tem oblikovala za

5,9 milijona evrov oslabilitev in rezervacij, je poslovno leto sklenila s 6,3 milijona evrov čistega dobička. Obseg poslovanja, merjen z bilančno vsoto, je povečala za 4,3 odstotka, na 1,51 milijarde evrov. Uspešno poslovanje nadaljuje tudi letos. V prvem polletju je ustvarila 3,6 milijona evrov čistega dobička, ohranila visoko kapitalno ustreznost (17,1 odstotka) in bilančno vsoto povečala na 1,71 milijarde evrov. Pri kreditiranju je v prvem polletju dosegla 4-odstotni porast in pri vlogah 12-odstotnega, hkrati pa je okrepila tudi tržni delež.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT

Petek (ni) slab začetek

Večina slovenskih osnovnih in srednjih šol, ki so zdaj dobra dva meseca bolj ali manj samevale, je danes znova oživela. Za osnovnošolce in dijake se namreč začenja novo šolsko leto, kljub nekaterim pomislekom, da bi bilo začetek pouka bolj smiselno prestaviti na ponedeljek. Tako so se namreč odločili tudi v sosednji Hrvaški. A v Sloveniji se zadnjih enajst let po zakonu in pravilniku o šolskem koledarju pouk vedno začne 1. septembra, ne glede na to, kateri dan v tednu je.

S tem vprašanjem so se sicer ukvarjali predvsem šolniki in starši šoloobveznih otrok, medtem ko je za otroke ta dilema popolnoma brezpredmetna. Če vprašate njih, bi počitnice podaljšali ne le za en dan, ampak kar za kakšen teden ali celo več. Po drugi strani pa verjetno mnogo staršev, zlasti tistih z mlajšimi šoloobveznimi otroki, ne bi imelo nič proti, če bi se pouk začel že prejšnji petek. Le redki si namreč lahko privoščijo toliko dopusta, kot trajajo počitnice, zato jim večji del počitnic predstavlja predvsem skrb, kako zagotoviti varstvo, zlasti če ne želijo s tem polno obremeniti starih staršev. Če seveda sploh imajo to možnost. In zakaj bi bil pravzaprav petek manj primeren kot ponedeljek? Zlasti ker prvi dan v šoli ne gre za zelo resno delo in učenje, ampak se

učenci ta dan samo seznanijo z učiteljico oziroma razredničarko, spoznajo nove sošolce in dobijo navodila za nadaljnje delo. In če vprašam svoja otroka, se jima zdi imenitno, da bosta šla enkrat v šolo, potem pa bosta spet dva dni doma. Po njunem bi bilo tako lahko vse leto.

Starši prvošolcev pa imajo na prvi šolski dan še dodatno skrb, ker morajo ta dan svojega nadebudneža v šolo spremljati tudi sami. In verjamem, da nisem edina, ki ima manj težav vzeti si prost dan v petek kot v ponedeljek, tako da mi to letos nadvse ustreza, ko imamo v družini prvošolko. Prvemu šolskemu dnevu tudi sicer namenimo posebno pozornost, in spet je v petek mnogim najbrž veliko lažje kakšno uro prej oditi domov kot recimo v ponedeljek. Celo nam starejšim je najtežje oditi v službo prav prvi dan po dopustu, že drugi dan pa se vrneš nazaj v rutino. In zagotovo se je po dveh mesecih brezskrbnosti lepše vrniti v šolo, če veš, da te potem čaka kaj takega, kar imaš res rad, recimo skupno kosilo v restoraciji s hitro prehrano, ki se je drugače izogibamo v velikem loku. A na prvi (in tudi zadnji) dan v šolskem letu je dovoljeno tudi to. Po tem pa nas čakata še dva skupna dneva, preden se bo šola začela »zares«. Kaj je za otroke lahko še lepšega?

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Investicije v šolah in vrtcih

Pred začetkom novega šolskega leta so potekala obnovitvena dela in druge investicije v šolah in vrtcih na Gorenjskem.

A. SE., S.K., A.Š., D.Ž., U.P.

Kranj – Še pred prvim šolskim dnevom je bila dokončana izgradnja vzhodnega prizidka Osnovne šole Mengeš, ki se je začela pred dobrim letom. S prizidkom so na mengeški osnovni šoli pridobili šest novih učilnic, kabinete, skladišče, prezračevalni sistem in posebni učilnici za tehnični pouk in gospodinjstvo. Vrednost celotne investicije, v katero so vključena tudi arheološka izkopavanja pred začetkom gradnje, je znašala 892.000 evrov. Zunanja podoba objekta je bila dokončana novembra lani, januarja letos pa so pričeli z notranjimi gradbeno obrtniški deli. V poletnih mesecih pa so 826 kvadratnih metrov površin tudi opremili.

Osnovna šola Mengeš, ki je tako postala ena izmed petih največjih šol v Sloveniji, pa s tem še ni dokončno rešila prostorske stiske, ki je nastajala zaradi priseljevanja mladih družin v občino. Demografski kazalci namreč kažejo, da se število učencev iz 736 v lanskem šolskem letu lahko povzpne tudi na 850. Notranja podoba šole se bo tako tudi v prihodnje spreminjala. S predvideno gradnjo nove športne dvorane Mengeš, namreč načrtujejo še preureditev obstoječe športne dvorane v jedilnico, knjižnico in kabinete.

Zunanja podoba mengeške šole je bila dokončana že konec lanskega leta, poleti pa so prostore v novem prizidku tudi opremili.

V Komendi dokončali nadzidavo

Novih prostorov so se razveselili tudi v osnovni šoli Komenda Moste, kjer se prav tako spopadajo s prostorsko stisko. Lani je šolo obiskovalo 688 učencev, tokrat pa jih je v šolske klopi sedlo 720, čez štiri leta pa predvidevajo celo 785 šolarjev. Težava je še večja, ker v šolskih prostorih v Mostah gostijo tudi vrtec, ki še nima ustrezne rešitve prostorskega problema. Z nadzidavo nadstreška petsto kvadratnih metrov velikega podstrešja na šoli v Komendi, pa so pridobili prostor za štiri dodatne oddelke, tri kabinete za šolo in tri prostore za upravo vrta. Kot nam je povedala ravnateljica Mira

Rek, je nadzidava v vrednosti osemsto tisoč evrov dokončana, že pred začetkom novega šolskega leta so pridobili tudi uporabno dovoljenje. Novih prostorov s čudovitim razgledom na okolico pa so se razveselili tako učitelji, kot učenci. »Na ta način je v šoli Komenda prostora za 19 oddelkov, v šoli v Mostah pa se je sprostil prostor za en dodatni oddelek vrta. S tem so skoraj rešili prostorske težave šole, ostane le še izgradnja nove telovadnice v šoli v Mostah,« še pravi Rekova.

Večje investicije v kranjski občini

Pri kranjski občini so imele čez poletje več investicij v objekte vrtcev in šol.

Izpostavimo samo nekaj največjih. Velika pridobitev za učence Osnovne šole (OŠ) Helene Puhar je dvigalo, šola je pridobila tudi nove sanitarije, sobo za umirjanje in garderobe. Vrednost investicije je 124 tisoč evrov. V OŠ Franceta Prešerna so prenovili sanitarije v vrednosti 70 tisoč evrov. Posebnost je, da so obstoječi elementi sanitarij avtorsko delo prof. dr. Stanka Kristla, zato so bile sanitarije obnovljene na podlagi konservatorsko-restavratorskega načrta. Matična OŠ Simona Jenka ima prenovljeno avlo in na novo urejeni dodatno učilnico in knjižnico. Vrednost investicije je 106 tisoč evrov. Za prepotrebno obnovo fasade v stavbi Glasbene šole

pa je vložek 110 tisoč evrov. V času poletnih počitnic so vzdrževanje in obnove potekale tudi v vseh enotah kranjskih vrtcev.

V trziški Palček in nakelsko telovadnico ne bo več zamakalo

V trziški občini so med poletnimi počitnicami potekala obnovitvena dela na strehi vrčevske enote Palček. Vrtec je bil dograjen in adaptiran v letu 1987, kritina objekta je bila v slabem stanju in zaradi pogostega zamakanja večkrat krpana. Vrednost naložbe znaša dobrih 126 tisoč evrov. Še ena večja naložba je bila v poletnem času, prenova Dvorane trziških olimpijcev, ki jo uporablja tudi Osnovna šola Tržič. Položili so približno 1200 kvadratnih metrov novega parketa, ki je a testiran s Fiba certifikati. Dela so bila vredna nekaj manj kot 150 tisoč evrov.

Med poletjem so sanirali streho na telovadnici pri Osnovni šoli Naklo, vrednost del je približno 40 tisoč evrov.

V Železnikih obnovili jedilnico

Na Osnovni šoli Železniki so v novo šolsko leto vstopili z obnovljeno jedilnico. Zamenjali so njeno dotrajano streho, ki je ob večjih nalivih zamakala, ter obnovili tlake in ogrevanje. Poleg tega so v osrednjem delu šole zamenjali stara okna in dokončali manjkajoči fasadni ovoj. Občina Železniki je za investicijo namenila 122 tisoč evrov. Lotili so se tudi obnove dotrajane strehe podružnične šole v Davči, ki je prav tako ob večjih nalivih zamakala. Investicija je vredna 43 tisoč evrov.

V preddvorski šoli dvigalo

V občini Šenčur so pred začetkom letošnjega šolskega leta obnovili manjšo telovadnico v podružnični šoli Voklo, nekaj denarja so namenili tudi urejanju vrta Janček na Visokem, naložbe v vrtec in šolo je znašala okoli 60 tisoč evrov.

Osnovna šola Matije Valjavca v Preddvoru pa je letos dobila dvigalo, ki je občino veljalo 70 tisoč evrov. V šoli sicer ni nobenega učenca z gibalno oviranostjo, pač pa je tam zaposlena invalidna oseba.

Tudi škofjeloške šole in vrteci so bili pred začetkom novega šolskega leta deležni obnove, stroški investicijsko-vzdrževalnih del so letos znašali skupaj 300 tisoč evrov. V Osnovni šoli Škofja Loka – Mesto so zamenjali tlak v veliki telovadnici, sanirali dvorišče in parkirišče ter postavili novo kolesarnico. V OŠ Ivana Groharja so obnovili sanitarije, pri podružnični šoli Bukovščica pa so uredili igrišče. Complet sanitarij so obnovili tudi v OŠ Cvetka Golarja, okolico matične šole so tlakovali s pranimi ploščami, v podružnični šoli Reteče pa so sanirali učilnice. V vrtcu Najdihojca so celovito obnovili pet igralnic, hodnik in sanitarije, v Pedenjpedu pa v šestih igralnicah zamenjali parket, pregradne stene in omare, sporočata Alojz Bogataj in Jernej Tavčar z Občine Škofja Loka.

Nova streha na Jesenicah

Pred dnevi pa se je začela tudi obnova strehe na Osnovni šoli Toneta Čufarja na Jesenicah, ki bo končana do konca leta. Investicija je vredna 600 tisoč evrov, pouk pa zaradi del naj ne bi bil oviran.

Splavili največjo jahto doslej

Sredi prejšnjega meseca so v Portorožu splavili največjo doslej pri nas narejeno jahto. Gre za nekaj več kot dvajsetmetrsko jahto znamke Greenline 65, zgrajeno na Zgoši pri Begunjah.

MARJANA AHAČIČ

Begunje – Podjetje SPV Avio, ki po propadu družbe Seaway nadaljuje izdelavo plovil znamke Greenline, je sredi avgusta v Portorožu splavilo nov model barke, 20-metrsko jahto Greenline 65, katere osnovna cena je skoraj dva milijona evrov. Jahta lahko doseže največjo mogočo hitrost 28 vozlov in je namenjena dolgim plovbam. S polnim rezervoarjem, v katerem je štiri tisoč litrov goriva, lahko namreč prepluje Atlantski ocean. Kot pojasnjuje Vladimir Zinčenko, lastnik podjetja SPV Avio, je plovilo plod

slovenskega znanja, prav tako je velika večina dobaviteljev za proizvodnjo in notranje opreme slovenskih.

Zinčenku je na pogorišču Seaway proizvodnjo plovil ponovno zagnal sredi leta 2015, sprva z zgolj devetimi delavci. Najprej so se lotili izdelave že uveljavljenih modelov hibridnih plovil znamke Greenline, nato pa so začeli snovati še nove modele in večje jahte, pri čemer sta sodelovala tudi brata Jakopin. Jahta Greenline 65 ima nov dizajn in veliko inovacij; kupec za prvo, ki so jo v Portorožu postavili v morje, da preverijo njeno plovnost, stabilnost in

delovanje motorjev, prihaja iz Kanade, po novem letu bodo dokončali že drugo takšno barko, prihajajo pa tudi nova naročila.

V podjetju barke izdelujejo za znane kupce. Računajo, da bodo letos prodali 130 plovil. Proizvajajo jih na Zgoši in v Škofji Loki, kjer so s proizvodnjo plastičnih delov zaradi pomanjkanja prostora na Zgoši začeli konec lanskega leta. V podjetju je zaposlenih okoli dvesto ljudi, še vedno iščejo tudi nove delavce. Sicer pa bodo v prihodnjih letih poskušali najti še eno lokacijo, najverjetneje blizu Obale, kjer bodo lahko gradili večja plovila.

Kanalizacija na območju Murove

URŠA PETERNEL

Jesenice – Murova, najstarejši del Jesenic, bo dobila javno kanalizacijo. Dela v sklopu predpriprave na projekt so se začela prejšnji teden, ko je izbrani izvajalec Kovinar Gradnje ST začel z rušenjem in gradnjo dveh novih opornih zidov. Dela bodo končana predvidoma do 15. septembra. Kot so povedali na Občini Jesenice, bo sledila gradnja tretjega opornega zidu, nato pa jeseni še gradnja same kanalizacije. Projekt gradnje kanalizacije je ocenjen na 1,1 milijona evrov, financirali pa ga bodo iz občinskega proračuna.

Lokalna cesta na tem območju je zaprta za promet, prehodna je le za pešce, za katere so uredili pešpot, so pojasnili na Občini Jesenice.

Murova oziroma »ta stare Jesenice« se nahaja pod vzpetino Mirca na območju med cerkvijo in cesto, ki pelje v Planino pod Golico. Murova je bila nekdanje živahno obrtno-trgovsko središče s cerkvijo, tu je delovala tudi prva jeseniška šola. Po eni

od razlag naj bi dobila ime po zelo temno zeleni travi "muravi", po drugi razlagi pa naj bi ime nastalo v času kuge, ki je pobrala skoraj vse Murovčane, ime pa naj bi izhajalo iz besede morija (po kugi), piše v knjižici Ta stare Jesenice ali Murova in Plavž.

Murova je že razkopana, začeli so z gradnjo dveh novih opornih zidov.

Prenočevanje na črno posledica množičnega obiska

Na območju Triglavskega narodnega parka (TNP) je bilo za prenočevanje na črno, ki za seboj potegne še druge prekrške, samo julija izdanih sto devet glob. V javnem zavodu TNP menijo, da bi se število prekrškov dalo zmanjšati z usmerjanjem obiska na tem območju.

MANCA PERDAN

Bled – Letos turizem podira rekorde na vseh področjih, kar za sabo pripelje veliko posledic, tudi porast prenočevanja na črno. Izjemno priljubljena turistična destinacija je Triglavski narodni park, kjer so naravovarstveni nadzorniki na terenu vsak dan, od zgodnjih jutranjih ur do pozne noči. V polletnem obdobju je bilo na tem območju za prenočevanje na črno izrečenih 174 glob, od tega jih je bilo 109 izrečenih le julija. Poleg tega je bilo izdanih tudi veliko opozoril, je povedal Tine Štular, koordinator prekrškovnega organa in naravovarstveni nadzornik na območju TNP. »Julija je bilo izrečenih več glob kot v juniju opozoril. Gre za ekstremen porast. Najpogostejša kršitev v TNP v juliju je bilo kampiranje, gre za več kot petdeset odstotkov vseh kršitev. Na drugem mestu je napačno parkiranje, potem sledijo kurjenje v naravi, kolesarjenje izven za to določenih poti, vožnja v naravnem okolju, organiziranje prireditev v nasprotju z izdanim soglasjem oziroma brez soglasja, napačno odlaganje odpadkov ...,« je povedal Štular in dodal, da so kršitve med seboj povezane. »Kdor prenočuje na črno, pogosto še napačno parkira, odlaga odpadke ali kuri ogenj. Problem je tudi to, da na vstopih v park in v samem parku kapacitete za to urejene infrastrukture niso več zadostne.« Najpogosteje se takšno prenočevanje pojavlja na najbolj zanimivih turističnih območjih – v Bohinju in v okolici Bohinjskega jezera, v Posočju,

Porast turizma vodi do porasta prenočevanja na črno. / Foto: Gorazd Kavčič

na izhodiščih v visokogorje, kot so na primer Vrata in Vršič. Globa za tak prekršek je smešno nizka, le sto evrov za nepravilno parkiranje ali šotorjenje – oziroma polovička, če se globa poravnava za to določenem roku.

Naloga naravovarstvenih nadzornikov TNP je, da ljudi opozarjajo na varstvene režime. »Če vidimo, da se nekdo pripravlja, da bo nekje prenočeval, ga na to opozorimo in mu povemo, kje so mesta, kjer se lahko z bivalniki prenočuje. V primeru, da to zaradi zasedenosti ni možno, jim svetujemo uporabo planinskih koč,« je povedal Štular.

Javni zavod TNP je prekrškovni organ, katerega pooblaščen osebe vodijo in odločajo v postopku o prekrških po Zakonu o TNP. Po tem zakonu je v prekršku vsak, ki parkira motorno vozilo, počitniško prikolico ali motorno vozilo, ki se uporablja za bivanje, izven za to

določenih mest ter šotori ali tabori izven za to določenih mest. Štular je povedal, da so v takem prekršku največkrat Francozi pa tudi Belgijci in Italijani, redkeje Čehi, Poljaki in Slovaki, Slovencev je zelo malo. Kršitelji se največkrat izgovarjajo na to, da niso vedeli, da so na območju TNP.

Usmerjanje obiska v TNP

Zlasti v poletni sezoni so nekatera območja TNP zelo obremenjena. Množičnost zagotovo vpliva na naravno okolje, zato je usmerjanje obiskovalcev na zavarovanih območjih zelo pomembno, s tem pa bi vplivali tudi na zmanjšanje storjenih prekrškov, med katerimi je eden bolj izstopajočih prav prenočevanje na črno. V letu 2016 v zavodu TNP pričeli spremljati obisk v parku in izvedli raziskavo Turistični obisk biosfernega območja Julijske Alpe v okviru programa

UNESCO MAB – Človek in biosfera. Gre za projekt, namenjen nadaljnjemu spremljanju obiska na tem območju ter nato učinkovitemu načrtovanju parkovne infrastrukture in drugih ukrepov, ki bodo pripomogli k doseganju varstvenih in razvojnih ciljev. Osrednji namen projekta je, da se z različnimi oblikami mehke mobilnosti, kot so pohodništvo, kolesarjenje in javni potniški promet, ter z okrepitevijo razumevanja obiskovalcev o vplivu motornega prometa na naravo, zmanjša obremenjenost narave z avtomobilskim obiskom na območjih naravnih vrednot. »Gre predvsem za to, da bi usmerjali obiskovalce v tiste dele, ki so ravno tako zanimivi, a manj obiskani. Tako bi lahko ohranjali naravo in hkrati obiskovalcem ponudili lepo doživljanje, s tem pa bi zmanjšali škodo, povzročeno naravi,« je za TNP pojasnila Tina Markun.

krajanov še predstava Linhartovega odra iz Radovljice Kje je Bala? Sklop prireditev Lagusovi dnevi, ki jih domača društva organizirajo že sedemnajsto leto zapored, se bo nadaljeval prihodnji konec tedna, ko bodo v soboto popoldan na sporedu še koncert MePZ Lipnica in blagoslov prenovljene kapelice ter srečanje pevskih zborov in podelitev krajevni priznanj, v nedeljo pa še koncert otroško-mladinskega pevskega zbora KD Kropa.

Kolesarska steza kmalu dograjena

Do začetka šolskega leta bi moral biti dograjen del kolesarske steze med Šenčurjem in Voklim, a se je zapletlo in bo nared prihodnji teden. Do takrat bo podaljšana tudi zapora te lokalne ceste.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – »Izvajalec dela opravlja skladno z dogovorjenimi roki, do nekajdnevne zamude je prišlo, ker do začetka del še nismo imeli soglasja enega od lastnikov zemljišč ob cesti. Tega smo sedaj dobili in ta čas tudi asfaltiramo manjkajoči odsek,« je povedal župan Ciril Kozjek. Ob gradnji kolesarske steze so obnovili tudi cesto, naredili otok za umirjanje prometa, asfaltirali podvoz pod avtocesto, obnovili vodovod. To je občino stalo okoli 235 tisoč evrov.

Prvi del obsega dober kilometer, popolno kolesarsko povezavo Šenčurja in Voklega pa bodo dobili po tem, ko bo zgrajen nadvoz nad avtocesto. To naj bi bilo do oktobra letos, upa župan Kozjek in dodaja: »Z rebalansom proračuna smo zagotovili

denar tudi za kolesarsko stezo skozi obrtno cono do meje z Mestno občino Kranj. Z deli na osemsto metrov dolgem odseku, kolikor ga je v naši občini, bomo začeli prihodnji teden.« Ta kolesarska steza iz Kranja proti Šenčurju zavije pri Tušu, kjer je sosednja občina letos na novo uredila tudi prehod za pešce. V teh dneh tudi že asfaltirajo svoj del odseka, dolg približno dva kilometra. »Kolesarska steza z asfaltom prevleko bo namenjena le kolesarjem in lastnikom tamkajšnjih zemljišč, za ves ostali motorni promet pa bo vožnja prepovedana, kar bomo s pomočjo medobčinskega inšpektorata tudi dosledno nadzorovali,« poudarja župan Kozjek. V Šenčurju sicer razmišljajo tudi o drugih povezavah, ki bi zaokrožile kolesarski krog, a je to po županovih besedah stvar prihodnjih proračunov.

Ta teden so asfaltirali še manjkajoči odsek kolesarske steze med Šenčurjem in Voklim. / Foto: Gorazd Kavčič

Langusovi dnevi ta konec tedna

MARJANA AHAČIČ

Kamna Gorica – Z meddruštveno vajo Gasilskega društva Lipniške doline se danes začne osrednji del letošnjih Langusovih dni v Kamni Gorici. Ob 18. uri bo v cerkvi Svete trojice koncert Orkestra komorne glasbe iz Furlanije - Julijske krajine, ki mu bo sledilo odprtje

razstave slik v Domu krajanov. Jutri se bo ob 10. uri začela 17. Slikarska kolonija. Vse do 14. ure bodo umetniki ustvarjali na različnih lokacijah po Kamni Gorici, med 11. in 14. uro bo v Mežnariji še gledališka delavnica za mlade. Prav tako v Mežnariji bo do 17. ure na ogled razstava o Langusovi kapelici in dan odprtih vrat.

Popoldan bo v znamenju športnih prireditev: ob 16. uri je start otroškega teka, ob 17. pa se bo začel tradicionalni Langusov tek na pet kilometrov, ki mu bo sledila razglasitev rezultatov in družabno srečanje na športnem igrišču. V nedeljo popoldan bodo organizirali pohod od Kamne Gorice do Brezij, zvečer pa bo v Domu

NIKO
ŽELEZNIKI
www.niko.si

ZAPOSLI

**V ŽELEZNIKI
KOMERCIALISTA m/ž**

z višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri, znanjem angleškega ali nemškega jezika
Pričakujemo: komunikativnost, prijaznost, urejenost, natančnost in prilagodljivost za delo v timu

IN
kandidate tehničnih smeri, z izkušnjami ali brez
**ORODJARJE,
OBLIKOVALCE KOVIN
STROJNE TEHNIKE
MEHATRONIKE**

TER
**V ŠKOFJI LOKI (NA TRATI)
MEHATRONIKA**

Za več informacij pokličite: 04 51 17 725, 040 756 241
ali pišite na naslov: vanja.habjan@niko.si.

Veseli bomo vaše prijave!

Veseli dnevi v Žirovnici

Žirovnica – Tudi letos lahko obiščete Vesele dneve v Žirovnici, ki se začnejo danes in zaključijo v nedeljo. Večino dogajanja bo gostil prireditveni prostor KK Stol pod vasjo Breznica. Danes, 1. septembra, se od 20. ure dalje obeta zabava s skupino Rock Partyzani in Manco Špik. Jutri, v soboto, 2. septembra, lahko od 10. ure spremljate tekme v spretnostnem jahanju za pokal KK stol, od 13.30 dalje si lahko ogledate Čebelarke veselo-zabavne igre, od 16. ure dalje sledi tekma z vožnjo enovpreg in dvovpreg za pokal KK Stol, po 19. uri pa se bo druženje nadaljevalo ob zvokih narodno-zabavnega ansambla Veseli Begunčani. V nedeljo, 3. septembra, pa ob 10. uri napovedujejo še tekmo v dresurnem jahanju za pokal Slovenije. V soboto bo dogajanje spremljal sejem domače hrane in obrti ter čebeljih izdelkov in pridelkov, v dvorani Kulturnega doma dr. Franceta Prešerna na Breznici pa od 10. ure dalje Čebelarsko društvo Antona Janše Breznica organizira peti Dan Antona Janše, kjer bo beseda tekla o čebelah.

PREJELI SMO

Odgovor na članek

Vozniki Arrive napovedali stavko (CG, 25. 8. 2017)

Stavka v družbi Alpetour – Potovalna agencija v letu 2016, napovedana za dne 1. 9. 2016, je bila preložena na drug datum. Stavka je bila napovedana v skladu z določbami Zakona o stavki. Stavka, v kolikor bi

do nje prišlo, bi bila zakonita. O nezakonitosti stavke v RS odloča le sodišče in ne delodajalci. Grožnje delavcem, voznikom avtobusov s podpisom Boja Karlssona, direktorja Alpetoura – Potovalne agencije, kaj se bo posledično zgodilo, če bodo stavkali, pa sodijo v nek drug čas in kraj.

SINDIKAT NEODVISNOST
KNSS
ALPETOUR -
POTOVALNA AGENCIJA,
PRESEDNIK NENAD DAKIČ

Natakarji iskani, a slabo plačani

Letošnja rekordna turistična sezona se je odrazila tudi v polnih gostinskih lokalih, v katerih pa so se ob tem soočili s pomanjkanjem ustrezno usposobljenih delavcev, predvsem natakarjev in kuharjev.

MATEJA RANT

Kranj, Bled – »Razcvet turizma je povzročil, da letos skoraj ni bilo turističnega obrata na Gorenjskem, ki ne bi imel težav s pomanjkanjem ustrezno usposobljenega kadra,« ugotavlja namestnica direktorja kranjske območne službe zavoda za zaposlovanje Dubravka Furar. Povpraševanje po delavcih v gostinstvu se je letos močno povečalo, sredi avgusta so imeli objavljenih več kot petsto prostih delovnih mest, po drugi strani pa so imeli v tem času v evidenci prijavljenih le nekaj delavcev, ki bi ustrezali iskanim poklicnim profilom.

Težave pri iskanju delavcev so imeli po besedah Dubravke Furar tako večji hoteli kot manjši gostinski obrati na Gorenjskem. Med njimi je bil tudi lastnik restavracije Špica na Bledu Jani Klemenčič, ki je moral zaradi pomanjkanja osebja v restavraciji občasno celo zapirati zadnji del terase. »Drugače ni šlo, saj so morali gostje tudi po pol ure čakati na natakarja,« je priznal in dodal, da mu je poleti stalno manjkalo tudi do pet natakarjev. »Jemali smo jih dobesedno

Ob razcvetu turizma so se številni gostinci soočili s pomanjkanjem natakarjev in kuharjev (fotografija je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

s ceste, saj je delo dobil vsak, ki je bil pripravljen delati.« Čeprav so še pred poletjem v Sindikatu delavcev gostinstva in turizma Slovenije opozarjali na (pre)nizke plače v gostinstvu, pa v njegovi restavraciji, pravi Klemenčič, to ni mogel biti razlog za pomanjkanje osebja. Delavec ni dobil, čeprav jih je bil pripravljen plačati tudi po 12 evrov na uro, plače v njegovi restavraciji pa se gibljejo od 1300 do 1400 evrov neto,

je poudaril. Tudi Dubravka Furar se strinja, da za pomanjkanje pripravljenosti za delo v gostinstvu ni vzrok zgolj v slabem plačilu, saj je povprečna plača v gostinstvu že preseгла minimalno plačo in ta čas znaša dobrih osemsto evrov bruto oziroma 613 evrov neto. »Večji problem so pogoji dela – povečuje se število opravljenih nadur, ki niso plačane, delavci težko izkoristijo dopust in podobno.«

Zato po besedah Dubravke Furar mnogi iščejo prilžnosti v tujini, predvsem bližnjih Italiji in Avstriji, kjer poleg dobrega plačila lahko računajo tudi na urejene pogoje dela in brezplačno namestitve. »Predvsem z Jesenic in Trziča jih je bilo kar nekaj, ki so v zimski sezoni delali v Avstriji. Neuradno nam povedo, da poleg redne plače dodatno plačo zaslužijo še z napolnjenimi.« Tako po njenih besedah mnogi delodajalci tudi pri nas že zdaj ponujajo višje plače in dodatke za izmensko delo, pa jim ne uspe najti delavcev, saj se v preteklosti prav zaradi pogojev dela mnogo mladih ni odločalo za šolanje za gostinske poklice. Z boljšim plačilom bodo morebiti spet pritegnili mlade, a bo minilo še precej časa, preden se bodo znašli na trgu dela. Do takrat pa nekateri gostinci pomanjkanje kadra poskušajo reševati z zaposlovanjem natakarjev prek študentskega servisa. Pred dvema dnevi voma je bilo na spletnih straneh e-studentskega servisa kar 14 strani oglasov za delo v strežbi samo na območju Gorenjske, pri čemer je urna postavka znašala okrog štiri evre in pol.

Delovanje okupatorja krepilo odpor

Na slovesnosti pri spomeniku v Spodnjih Gorjah so se v ponedeljek spomnili štirih talcev, ki so jih pred šestinsedemdesetimi leti ubili pod hribom Revovca v znak maščevanja za smrt okupatorjevega sodelavca.

MATEJA RANT

Spodnje Gorje – Pod hribom Revovca so 28. avgusta pred 76 leti nemški vojaki ustrelili Franca Sokliča iz Krnice, Janeza Zupana z Nomenja, Jožeta Pekona z Blejske Dobrave in domačina Jožeta Repeta. V spomin na ta dogodek so tudi letos pripravili slovesnost, na kateri je ministrica za obrambo Andreja Katič kot slavnostna govornica poudarila, da je tragični dogodek tudi priložnost, da skupaj okrepi moči za izzive, ki so pred nami danes.

Po ministričinih besedah nam danes primanjkuje predvsem poguma. »Danes je prevladujoča drža – ki niti ni drža, temveč le pomanjkanje duha – brezbriznost. In to je tisto, česar nas je lahko upravičeno strah. Kajti ko dobronamerni molčijo, se odpirata prostor in vpliv za vse, ki nočejo dobrega. Za vse, ki bi radi vnesli le nezadovoljstvo in nesoglasja.«

Zato si želi, da bi se več ljudi vključilo v aktivno civilno-družbeno in politično delovanje ter se udeleževalo volitev, saj je prepričana, da so te osnova aktivnega državljanstva. Zavedati se moramo, je dejala, da pravice, v katerih danes uživamo, niso nekaj samoumevnega, ampak so bile težko priborjene. Ob spominu na pobjo talcev

se ji zdi nemogoče razumeti tako silno sovraštvo, ki ga je izkazoval okupator nad našimi ljudmi. Kot je spomnil gorjanski župan Peter Torkar, je šlo za enega prvih pobjojev ljudi, ki so še pred delovanjem partizanskih enot izkazovali pripadnost domovini in visoko stopnjo zavezanosti. A prav tovrstno delovanje okupatorja je po prepričanju

Andreje Katič krepilo odpor. »Danes se trdno zavedamo veličine upora partizanskih bork in borcev. Če se ne bi takrat z vsem pogumom in vsem tveganjem, ki so ga sprejeli nase, uprli, v naših vaseh in mestih ne bi več govorili slovensko. Ne bi se ohranili kot narod. In ne bi imeli svoje države,« je še poudarila ministrica.

Ministrica Andreja Katič je položila venec k spomeniku talcem. / Foto: Gorazd Kavčič

Mehanizmi

Iskra Mehanizmi, d. o. o.

Smo podjetje z 60-letnimi izkušnjami na področjih finomehanike, elektromehanike in elektronike, z lastnim razvojem in trženjem zahtevnih sistemov, izdelkov in tehnologij, v celoti usmerjeno v izvoz.

Naše ambiciozne načrte podpirajo standardi kakovosti in proces nenehnih izboljšav, predvsem pa motivirani, sposobni in prizadevni sodelavci. Smo prvo slovensko podjetje, ki je za svoja prizadevanja na področju izobraževanja in razvoja zaposlenih prejelo mednarodni naziv »VLAGATELJI V LJUDI«.

Družba šteje 670 sodelavcev.

Ponujamo vam možnost, da skupaj z nami uresničite svoje poklicne ambicije.

K sodelovanju vabimo (večje število):

PROIZVODNI DELAVEC (M/Ž)

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- osnovnošolska izobrazba,
- izkušnje z delom v proizvodnji.

Opis del in nalog:

- sestavljanje polizdelkov in izdelkov v skladu s predpisano tehnologijo in standardi kakovosti,
- izvajanje delovnih operacij pri izdelavi plastičnih polizdelkov in izdelkov,
- pakiranje izdelkov,
- izvajanje kontrole.

Nudimo:

- delo na naprednih projektih,
- priložnost za osebni in karierni razvoj,
- delo poteka v treh izmenah.

Osebnostne lastnosti:

- natančnost, ročne spretnosti, samoiniciativnost, sistematičnost, zanesljivost

Delovna mesta so prosta na lokaciji v KAMNIKU.

Cenimo samostojnost, komunikativnost, samoiniciativnost, pripravljenost za timsko delo, zanesljivost, ažurnost ter željo po pridobivanju novih znanj in srečevanju z novimi izzivi.

Če imate veliko dobre volje in željo po napredovanju, Vas vabimo, da se nam pridružite.

Prijavo s kratkim življenjepisom pošljite na naš naslov, najkasneje do 15.09.2017:

ISKRA MECHANIZMI, d.o.o.

Lipnica 8, 4245 Kropa, tel.(04) 53 55 109, faks: (04) 53 36 593
www.iskra-mehanizmi.si

E-mail: bbenedic@iskra-mehanizmi.si
petra.frcej@iskra-mehanizmi.si

Pripravljene v novo šolsko leto Oporni zid gradili brez razpisa

Kmalu bo znano, ali je kranjska občina uspešno kandidirala za evropska sredstva za večja projekta, obnovo stavbe nekdanje ekonomske šole in gradbene šole. Le okrog desetih otrok z današnjim dnevom še ne bodo mogli sprejeti v kranjske vrtce, je povedal župan Boštjan Trilar. Medobčinski inšpektorat Kranj pa uvaja strožji ukrep za prehitre voznike.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V enote Kranjskega vrtca, vrtčevske oddelke pri kranjskih osnovnih šolah in vrtce s podeljeno koncesijo s prvim septembrom vstopa 2300 otrok, kar je osemdeset manj kot lani. Kranjski župan Boštjan Trilar je na torkovi novinarski konferenci, ki je bila namenjena vpisom, novostim, infrastrukturi in varnosti ob začetku novega šolskega leta povedal, da je bilo še sredi avgusta na čakalni listi 178 otrok, da pa so vrtci sporočili 55 prostih mest, zato so starše čakajočih otrok prosili, da jih preusmerijo v enote s prostimi mesti. Župan ocenjuje, da je z današnjim dnevom le še približno deset otrok na čakalnem seznamu, že za drugo leto pa pričakuje, da ne bo nobenega. »V načrtu je obnova stavbe nekdanje ekonomske šole, v kateri bomo pridobili osem enot, od tega bodo štiri namenjene osnovni šoli, štiri za vrtec. Projekt je vreden 5,5 milijona evrov, od tega za nekaj manj kot 4,3 milijona evrov kandidiramo za evropska sredstva iz mehanizma celostnih teritorialnih naložb, odgovor bo znan konec septembra,« je pojasnil. Prav tako bo konec septembra znano, ali je občina uspešno kandidirala za sofinanciranje obnove nekdanje gradbene šole v mestu, v kateri bodo prostor dobili glasbena šola in drugi kulturni

Od leve: Andrej Pavlin, Mitja Herak, Boštjan Trilar, Miha Juvan

programi. Projekt je vreden 4,1 milijona evrov, od tega naj bi bilo 3,1 milijona evrov sofinanciranih.

Kranjska občina načrtuje več energetskih ukrepov, med drugimi celovito energetsko sanacijo 13 objektov, od tega 11 objektov šol in vrtcev, za kar namerava pridobiti nepovratna kohezijska sredstva v štirideset odstotkih vrednosti investicije. Za javno-zasebno partnerstvo sta še odprta poziva promotorjem za prizidek k OŠ Staneta Žagarja in vrtec v Bitnjah. Telovadnico k OŠ Stražišče pa bodo začeli graditi ta mesec.

Srečno tudi prvošolcem

Z današnjim dnevom vstopa v kranjske osnovne šole 654 prvošolcev, vseh učencev skupaj je 5336. Vodja občinskega Urada za gospodarstvo in gospodarske javne službe Miha Juvan je poudaril nekaj ukrepov za izboljšanje prometne varnosti in cestne infrastrukture. Zaključuje se gradnja krožnega

križišča pri sodišču, investicija je vredna 75 tisoč evrov; v mestu je sedaj že devet krožnih križišč. »V Mavčičah smo uredili cesto z izgradnjo avtobusnih postajališč in površin za pešce ob šoli v vrednosti 46 tisoč evrov, ob vstopu v naselje smo umirili promet,« je pojasnil Juvan. Pri OŠ Predoslje bo uredjen krožni promet, po občini se še naprej urejajo kolesarske poti. Občina ima v lasti tudi dvajset prikazovalnikov hitrosti vozil, in kot je še dejal Juvan, so letos že izdali 59 odločb za ureditev signalizacij na šolskih poteh in v okolici šol.

Divjanje je treba umiriti

»Mimo šole skozi Žabnico se dnevno pelje 9200 vozil. Največja izmerjena hitrost je bila 141 kilometrov na uro, kar 81 odstotkov voznikov pelje več kot petdeset kilometrov na uro. Podobne prekoračitve hitrosti smo izmerili na Cesti Staneta Žagarja in na Bleiweisovi v Kranju ter v Mavčičah,«

je opozoril vodja Medobčinskega inšpektorata Kranj Mitja Herak. Glede na to, da opozorila ne zaležejo, z današnjim dnevom začnejo globiti prehitre voznike. »Meritve hitrosti bomo izvajali izmenično na vseh štirih omenjenih lokacijah, javnosti pa o tem, v katerem ohišju je radar, ne bomo vnaprej obveščali,« je poudaril Herak in omenil še druge aktivnosti inšpektorata s ciljem zagotoviti čim večjo varnost otrok v prometu.

Namestnik komandirja Policijske postaje Kranj Andrej Pavlin je povedal, da bodo policisti v okviru rednih nalog v prvih šolskih dneh preverjali tudi tehnično brezhibnost vozil, ki organizirano prevažajo otroke, mladoletne kolesarje in mopediste pa opozoril na obvezno nošenje čelad. Z aktivnostmi v teh prvih šolskih dneh se bodo vključili tudi Svet za preventivno in vzgojo v cestnem prometu Kranj, Zveza šoferjev in avtomehaničnikov Kranj ...

Na seji šenčurskega občinskega sveta so predstavili poročilo o nadzoru porabe sredstev pri gradnji cestnega odseka Olševke–Tupaliče.

MATEJA RANT

Šenčur – Nadzorni odbor Občine Šenčur je pri pregledu poslovanja občine in porabe denarja pri gradnji cestnega odseka Olševke–Tupaliče ugotovil nekatere nepravilnosti. Gradnjo opornega zidu na Olševku so namreč izvedli brez oddaje javnega naročila, čeprav je ocenjena vrednost del po predračunu preseгла mejno vrednost sto tisoč evrov, do katere je še dovoljeno oddati naročilo brez javnega razpisa, je pojasnil član nadzornega odbora in poročevalec na seji Jože Gašperlin. Župan Ciril Kozjek je priznal, da so se tako odločili zaradi časovne stiske, saj se je bližala zima, da bi zagotovili varnost voznikov. »Res je bilo tudi v nasprotju z zakonom o javnem naročanju, a danes bi se še enkrat enako odločil, saj so bili občani na prvem mestu,« je poudaril.

Po projektu je bilo predvideno, da bodo brežino na tem delu ceste, na kateri so v tistem času gradili meteorološko kanalizacijo in vodovod,

utrudili z mrežami. Izkazalo pa se je, da to ne bo ustrezna rešitev, ampak bi bila potrebna gradnja opornega zidu. »Čeprav smo se z izvajalcem usklajevali, pri oceni vrednosti del nismo mogli priti pod sto tisoč evrov. Čez zimo pa tega nismo mogli pustiti tako, kot je bilo, saj bi se komu lahko kaj zgodilo,« je Kozjek utemeljil svojo odločitev, da oporni zid brez javnega naročila gradi isti izvajalec, ki je bil zadolžen že za rekonstrukcijo ceste. Ob tem je opozoril, da bi se dela, če bi bil na javnem razpisu izbran drug izvajalec, še dodatno zavlekla, saj bi se dva izvajalca na istem mestu težko uskladila, obenem pa tudi podražila. Na koncu je bila gradnja zidu vredna 76 tisoč evrov in tako niti niso presegle vrednosti sto tisoč evrov. »Zadevo pa smo s tem rešili za večno,« je poudaril župan. Na razumevanje je nalletel tudi pri svetnikih. Kot je poudaril Valerij Grašič, bi morala zakonodaja v določenih primerih, kot je recimo ta, županu dopuščati diskrecijsko pravico pri odločanju.

Že drugič neuspel razpis

Preddvor, Jezersko – V občinah Jezersko in Preddvor so se še pred časom dogovorili o skupni občinski upravi na področju financ. Z razpisom so iskali strokovnjaka, ki bi opravljal nalogo direktorja Občinske uprave Preddvor in skupne uprave, od katerega pričakujejo tudi znanja s področja financ. Toda primerne kandidata niti po drugem razpisu niso našli. Odločitev je zato po besedah preddvorskega župana Mirana Zadnikarja preložena do konca leta.

Začenjajo gradnjo čistilne naprave v Trbojah

Trboje – Pred kratkim je Občina Šenčur z Gorenjsko gradbeno družbo, ki bo gradila s partnerji, podpisala pogodbo za gradnjo čistilne naprave v Trbojah. Pogodbena vrednost je okoli 2,2 milijona evrov, gradbeni stroji za pripravljajalna dela pa naj bi zahrumeli že ta teden. Naprava naj bi bila skupaj s kanalizacijo Trboje – Žerjavka zgrajena leta 2019. Kot je dejal župan občine Šenčur Ciril Kozjek, še vedno računajo, da bi za ta 4,3 milijona evrov vreden projekt pridobili tudi evropska sredstva, za katera bi kandidirali skupaj z Mestno občino Kranj. Ta bi lahko na kanalizacijo priključila naselja Čirče in Hrastje. Razmišljajo pa tudi o dogovoru z Občino Medvode, ki bi v trbojsko čistilno napravo lahko speljala odplake iz Moš in Dragočajne.

Slovesno na Brezjah

Brezje – Danes, 1. septembra, mineva 110 let, odkar je na ta dan leta 1907 tedanji ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič z zlatima kronama okrasil podobi Marije Pomagaj in Jezusa v Marijini kapelici na Brezjah. Kroni je izdelal ljubljanski zlatar Ivan Kregar, na dan kronanja pa se je na Brezjah zbralo blizu trideset tisoč romarjev. V spomin na ta dogodek bo jutri po večerni maši in procesiji po vasi ob 20.30 v baziliki koncert Slovenskega okteta s programom Marijinih pesmi. V nedeljo, 3. septembra, ob 10. uri pa bo slovesna maša, ki jo bo daroval ljubljanski škof metropolit Stanislav Zore.

ALPETOUR
Potovalna agencija

Alpetour praznuje 70 let. Na vsakem septembrskem izletu bomo izžrebali en kupon za 70 % popust, ki bo vnovčljiv ob nakupu kateregakoli Alpetourjevega izleta.

Orlovo gnezdo in Kraljevo jezero	9. 9. 2017	od 68,00 €
Od hmelja do piva	9. 9. 2017	od 32,00 €
Šarganska osmica in Višegrad	14. - 17. 9. 2017	od 199,00 €
Limski zaliv	16. 9. 2017	od 45,00 €
Gardaland	16. 9. 2017	59,90 €
Opice in ujede	23. 9. 2017	od 39,00 €
Narodni park Plitvice	23. 9. 2017	od 49,90 €
Sarajevo v dveh dneh	30. 9. - 1. 10. 2017	od 86,00 €
Vesela trgateg ob Blatnem jezeru	30. 9. 2017	od 59,90 €
Oktoberfest	30. 9. 2017	od 38,00 €
Obiranje mandarin / različni programi	3 ali 4 dni v oktobru	od 159,00 €
Brioni in Rovinj	1. 10. 2017	od 49,00 €
Cinque terre, romantične vasice	21. - 22. 10. 2017	od 149,00 €
Večni Rim in Vatikan	27. - 30. 10. 2017	od 219,00 €
Vojvodina in Slavonija; kulinarčni potep	28. - 30. 10. 2017	od 199,00 €

V pripravi so programi martinovanj in adventnih izletov.

Part of Arriva – a company

V kapelici spet stoji Tavčarjev kip

MATEJA RANT

Visoko – Praznovanje stoletnice povesti Cvetje v jeseni so minuli ponedeljek, prav na rojstni dan Ivana Tavčarja, zaokrožili s ponovno postavitvijo njegovega doprsnega kipa v kapelici nad njegovo grobnico. Prejšnjega so namreč pred tremi leti ukradli. Kip, ki je delo akademskega

kiparja Metoda Frlica, so tako odkrili ob 166. obletnici Tavčarjevega rojstva. Novi kip za tatove ne bo zanimiv, saj je iz kompozitnih materialov. Narejen je bil po fotografijah Ivana Tavčarja iz epoksi smole, pigmentov in prahov, zato ni zanimiv za pretopitev. Denar za novi kip je prispeval predstavnik Tavčarjevih dedičev Alex Luckmann.

Manjša zamuda pri obnovi bazena

Železniki – V Železnikih so poletne mesece izkoristili tudi za nadaljevanje obnove plavalnega bazena, ki pa se je nekoliko zavlekla. V začetku julija so se lotili prenove dotrajanih garderob in vhodne avle, ki bi se po prvotnih napovedih morala končati v zadnjih avgustovskih dneh. Bazen bi morali odpreti danes, a je pri izvedbi del prišlo do dvotedenske zamude. Kopanje bo tako ponovno možno predvidoma 11. septembra, je napovedal direktor Javnega zavoda Ratitovec Gregor Habjan. Naložba, ki jo izvaja ljubljansko podjetje Akvaing, je sicer vredna 148 tisoč evrov, pokrila pa jo bo Občina Železniki.

Na Bledu o novi realnosti

Bled – Pod naslovom Nova realnost se bo v ponedeljek in torek odvijal letošnji 12. Strateški forum Bled, ki bo znova ponudil priložnost za razpravo o aktualnih političnih, varnostnih in razvojnih problematikah. Na forumu pričakujejo okrog tisoč udeležencev iz sedemdesetih držav, med njimi tudi 15 zunanjih ministrov in druge visoke predstavnike Evropske unije.

Cesta bo dokončana še letos

Lani začeta gradnja obvoznice mimo brniškega letališča se preveša v sklepno fazo. Cesta, ki bo omogočila razvoj letališke poslovno-logistične cone, bo končana do konca leta, a preden bo ta dokončno zaživel, bo treba odpraviti še nekaj ovir.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Gradnja dolgo pričakovane obvozne ceste mimo Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana se je začela septembra lani. Osem milijonski projekt, ki ga poleg glavnega investitorja Dirkecije RS za infrastrukturo sofinancirata tudi Fraport Slovenija in Občina Cerklje, obsega 2,3-kilometrski odsek s tremi krožišči in ločeno kolesarsko stezo. Prestavitev ceste bo omogočila sprostitve zemljišč, na katerih bo v prihodnjih letih zrasel poslovno-logistični center Aeropolis.

Pred letom začeta dela se prevešajo v sklepno fazo. Kot pravijo na Direkciji RS za infrastrukturo, ta poteka v skladu s terminskim planom in bodo dokončana v pogodbenem roku, do konca letošnjega leta. S potekom del so zadovoljni tudi na Fraportu Slovenija, ki je že začel tudi z gradnjo preostale infrastrukture, ki bo povezovala novo obvoznico z obstoječimi letališkimi projekti. Kot pravijo na Fraportu, je zaradi ukinitve stare ceste mimo letališča treba notranje cestne povezave graditi v več fazah, tako da bo druga faza cestnega sistema zgrajena drugo leto, tretja pa leta 2019.

Cesta mimo letališča že dobiva končno podobo.

Večfazno bo potekala tudi gradnja poslovne cone. »Znotraj sprejetega občinskega poslovnega načrta je v poslovnih logističnih conah, ki jih obvladuje več razvijalcev, skupaj na voljo 150 hektarov zemljišč. Od tega je v prvi fazi za komercialne namene (kot so hoteli, poslovni prostori, konferenčni center, logistični in skladišni prostori ipd.) na voljo 13 hektarov. V conah imamo že dva potrjena investitorja, kjer so se dela že začela,« še dodajajo na Fraportu.

Da gre gradnja težko pričakovane ceste h koncu, je vesel tudi cerkljanski župan Franc Čebulj. A opozarja, da bo za zagotovitev polnega razvoja nove cone najprej treba urediti lastništvo komunalne infrastrukture. »V preteklosti sta bili namreč storjeni dve večji napaki, zaradi česar imamo danes težave. Ob lastniškem prestrukturiranju Aerodroma Ljubljana leta 1993, so vrednost komunalne infrastrukture vnesli kot sestavni del vrednosti podjetja, namesto da bi jo prenesli v last občine, ki

bi jo potem dala v upravljanje. Druga napaka pa je bila, da so jo kasneje še enkrat prodali Fraportu. Problem predstavlja tudi zakonitost upravljanja infrastrukture, saj ni koncesije za prodajo vode in kanalizacije. Zakonodaja pa je tu jasna. Če ni urejene komunalne infrastrukture, ni gradbenega dovoljenja. Zato upam, da bodo čim prej uvideli, da je te težave čim prej treba urediti, v nasprotnem primeru ni mogoče pričakovati razvoja na območju letališke poslovne cone,« je jasen Čebulj.

Odkup kmetijskih zemljišč na Brdu

Država naj bi odkupila še preostala kmetijska zemljišča znotraj protokolarne objekta Brdo, ker, kot je sklenila vlada, so zasebni lastniki zemljišč znotraj tega območja omejeni pri gospodarjenju s svojo lastnino, ker je območje ograjeno in namenjeno protokolarnim dejavnostim.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Brdo pri Kranju – V Načrtu razvojnih programov (NRP), ki jih je vlada sprejela pred kratkim z dopisno sejo, so tudi prednostne naloge, ki bodo omogočile uresničitev že leta 2011 sprejete Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 – Zagotovimo si hrano za jutri. V NRP so uvrstili projekt Nakup kmetijskih zemljišč v korist Republike Slovenije, konkretno bo država dobre tri milijone evrov namenila za nakupe zemljišč v desetkilometrskem pasu ob mejni črti in na prvih vodovarstvenih območjih, s čimer ji bo omogočeno učinkovito izvajanje potrebnih ukrepov in režimov za zagotavljanje čiste pitne vode.

V NRP v letih 2017, 2018 in 2019 je umeščen tudi odkup zemljišč znotraj protokolarne objekta Brdo. Zasebni lastniki zemljišč znotraj območja so omejeni pri gospodarjenju s svojo lastnino, ker je območje ograjeno in namenjeno protokolarnim dejavnostim.

Posestvo Brdo je v današnjem obsegu nastalo leta 1972. Lastniki zemljišč so pod posebnimi pogoji dostopali do svojih parcel do leta 1980, ko so bila zemljišča na podlagi Zakona o kmetijskih

zemljiščih razglašena za zemljišča s posebnim namenom. »Takrat so začeli urejati lastništvo zemljišč, ki do danes še ni povsem zaključeno. Z Zakonom o denacionalizaciji je bilo 16 upravičencem na posebej oblikovanem delu v solastnini vrnjenih približno 27 hektarov zemljišč. Po trenutnih podatkih je znotraj posesti še vedno 34 zasebnih lastnikov zemljišč na 15,48 hektara površin in 39 solastnikov na 21,40 hektara zemljišč v kompleksu, oblikovanem med postopkom

denacionalizacije za vračilo denacionalizacijskim upravičencem. Odkupi zemljišč in menjave tečejo vseskozi, za kar je zadolžen republiški Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, po novem pa tudi družba Slovenski državni gozdovi,« je pojasnila Špela Munih Stanič, direktorica Brda, Javnega gospodarskega zavoda Protokolarne storitve Republike Slovenije (RS). Pridobitev zemljišč v last RS pa se lahko realizira le, če je to tudi interes sedanjih zasebnih lastnikov kmetijskih zemljišč, kot je pojasnila direktorica Sklada Irena Šinko: »Sklad je že večkrat podal zasebnim lastnikom kmetijskih zemljišč pisno ponudbo za odkup. V okviru realizacije NRP Nakup kmetijskih zemljišč v korist RS bomo to ponovno storili.«

Po trenutnih podatkih je znotraj posesti Brdo še vedno 34 zasebnih lastnikov zemljišč na 15,48 hektara površin in 39 solastnikov na 21,40 hektara zemljišč v kompleksu, oblikovanem med postopkom denacionalizacije za vračilo denacionalizacijskim upravičencem.

Mehanizmi

Iskra Mehanizmi, d. o. o.

Iskra Mehanizmi je razvojni dobavitelj za visoko zahtevne mehatronske rešitve v avtomobilski industriji, medicini in proizvodnji aparatov.

Naše ambiciozne načrte podpirajo šestdesetletne izkušnje, standardi kakovosti in proces nenehnih izboljšav, predvsem pa motivirani, sposobni in prizadevni sodelavci.

Smo prvo slovensko podjetje, ki je za svoja prizadevanja na področju izobraževanja in razvoja zaposlenih prejelo mednarodni naziv »Vlagatelji v ljudi«. Ponujamo vam možnost, da skupaj z nami uresničite svoje poklicne ambicije.

Za šolsko - študijsko leto 2017/2018

RAZPISUJEMO ŠTIPENDIJE ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE

naslednjih smeri:

- **Oblikovalec kovin - orodjar - 3 štipendije**
- **Diplomirani inženir elektrotehnike (UN) - 1 štipendija**
- **Magister inženir elektrotehnike - 1 štipendija**

Rok za oddajo prijav za dijake je do 15.9., za študente pa do 30.9.2017.

Prijava naj vsebuje:

- kratek življenjepis (tudi izkušnje in dosežke),
- dokazilo o vpisu v tekoči letnik,
- smer študija,
- dokazilo o študijskem uspehu predhodnih študijskih let ter
- morebitna priporočila.

Prijave nam lahko pošljete

- po pošti na naslov Iskra Mehanizmi, d.o.o., Lipnica 8, 4245 Kropa ali
- na elektronski naslov: mateja.legat@iskra-mehanizmi.si.

Jesen za jesenske serenade

Jesenske serenade, ki jih že enainštirideseto leto organizira Glasbena mladina ljubljanska, bodo tudi letos na sporedu na štirih prizoriščih v Medvodah.

IGOR KAVČIČ

Medvode – Septembrski koncertni cikel, ki ga ljubitelji različnih zvrsti glasbe poznajo pod imenom Jesenske serenade, se bo organizaciji Glasbene mladine ljubljanske odvijal na že tradicionalnih prizoriščih v Ljubljani, Ajdovščini, Vipavskem križu, Dra- vogradu, na Gorenjskem pa v Medvodah – tu koncerte pripravljajo že trideseto leto in se bodo odvijali štiri sredine večere zapored. V ciklu koncertov se bodo tako tudi v letošnjem septembru različnim publikam predstavili mladi obetavni glasbeniki in skupine. Jesenske serenade bo v sredo, 6. septembra, ob 20. uri v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Zbiljah odprl koncert baročne glasbe. Naslov Če glasba hrana je ljubezni (ljubezen v času renesanse in zgodnjega baroka) si je za svoj koncertni nastop izbral trio Kristina Martinc (flavta), Janez Jocič (basso continuo flavta) in Christina Thaler (sopran). Izvajali bodo skladbe avtorjev iz 16. in deloma 17. stoletja, med drugim Thomasa Morleyja, Johna Dowlanda, Claudina de Sermisyja, Claudia Monteverdija, Henryja Purcella ... Glasbo bo z besedo povezovala Tina Uršič, in sicer z besedili iz knjige Pesmi iz iger (William Shakespeare) ter Igre iz pesmi (Marjan Strojan).

Naslednjo sredo, 13. septembra, ob 20. uri bo v cerkvi

sv. Mihaela v Dolu pri Sori, bo s citrami in kitaro nastopil Izidor Tojnko. Na koncertu, ki ga je naslovlil Štirideset in ena struna bo igral dela Gasparja Sanza, Petra Hortona, Richarda Grünwalda, Fernanda Sora, Petra Ratzenbecka, Badena Powela in Joaquina Malatsa. Koncert bo povezoval Dejan Pevčević s pesmi Franceta Prešerna. Etno skupina Nojek bo s koncertom Kraljeva gora v Galeriji pod kozolcem pod cerkvi sv. Marjete v Žlebeh nastopila 20. septembra ob 20. uri. Sedemčlanska skupina prihaja iz Posotelja. Kraljeva gora je pesem, s katero bodo uvedli koncert, sledil pa bo koncert ljudskih pesmi.

Zadnji koncert v okviru Jesenskih serenad bo na medvoškem v sredo, 27. septembra, ob 20. uri, ko bo na Smedniškem gradu nastopil Godalni kvartet Dissonance v sestavi Janez Podlesek (1. violina), Matjaž Porovne (2. violina), Oliver Dizdarevič (viola) in Klemen Hvala (violončelo). Na koncertu z naslovom Razstavljeni Mozart bodo predstavili Godalni kvartet št. 19 v C-duru, KV 465 »Disonančni« Wolfganga Amadeusa Mozarta, igrali pa bodo tudi sodobne avtorje, kot so Michelle Marelli, Darijan Božič in Federica Lo Pinlino. Povezovalc koncerta Dejan Pevčević bo recitiral pesmi Tomice Bajsića, Daneta Zajca in W. S. Merwina.

Svetlobna gverila v Kranju

Kranj – Na več lokacijah v Kranju bo v torek, 5. septembra, potekala tako imenovana Svetlobna gverila, Re:Akcija. Cikel svetlobnih postavitev, poimenovan Re:Akcija, predstavlja manjšo potujočo edicijo ljubljanskega festivala Svetlobna gverila, ki jo v glavnem mestu pripravljajo že več let. Tokrat v sodelovanju z Layerjevo hišo ta umetniški projekt gostuje v Kranju. Na vrtovih, v galerijah in skritih kottičkih kulturne četrti Kranja, v kateri sobivajo Layerjeva hiša, stolp Škrlovec, grad Khislstein in okolica Tomšičeve ulice, se obeta bogat program svetlobnih projektov, pri katerem v produkciji Layerjeve hiše sodeluje tudi vrsta lokalnih umetnikov, ustrezno kreativno spremljavo pa ponuja še trojček brezplačnih delavnic. Svetlobna gverila raziskuje vlogo svetlobe v umetnosti ter spodbuja razmislek o vlogi umetnosti in umetnika v javnem prostoru tako, da si umetnik mesto vedno znova prisvaja, ga igrivo zmeša, preoblikuje in vrne uporabnikom. Hkrati opozarja na vlogo svetlobe pri sooblikovanju urbane izkušnje, ne nazadnje pa tudi na potencial umetnosti pri zviševanju kakovosti življenja v mestih. V nadaljevanju bodo v septembru v Layerjevi hiši v okviru projekta pripravili tudi tako imenovane svetlobne delavnice.

Listi iz dnevnika Žarka Vrezca

Radovljica – Včeraj so v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici odprli razstavo likovnih del akademskega slikarja Žarka Vrezca z naslovom Listi iz dnevnika 2012–2016. Razstava bo na ogled do 1. oktobra.

Od komedije do melodrame

Novo gledališko sezono na Loškem odru bo že po tradiciji odprl domači igralski ansambel, tokrat s črno komedijo Goli pianist ali Mala nočna muzika Matjaža Zupančiča v režiji Milana Goloba. Letošnji gledališki abonma prinaša še štiri predstave – od glasbene komedije do melodrame.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Sezono bodo na Loškem odru začeli v oktobru. Letos bodo z režiserjem Milanom Golobom, ki je pred tremi leti tu že režiral komedijo Maček v žaklju, zagrizli v kar veliko jabolko, saj so ta konec tedna začeli z vajami za črno komedijo Matjaža Zupančiča Goli pianist ali Mala nočna muzika, v kateri bo na oder stopilo kar deset igralcev, ob izkušnem ansamblu še nekaj novih igralskih moči. S predstavo bosta igralski obletnici proslavila tudi Juša Berce, ki bo obeležila 55 let, Matej Čujović pa 25 let umetniškega ustvarjanja v gledališču.

Tudi v novi sezoni Loški oder razpisuje dva abonmaja, modrega in rdečega, oba bosta podobno kot v preteklih letih ob koncu delovnega tedna. Ob domači predstavi bodo letos na sporedu še štiri predstave profesionalnih gledališč. »Letošnji repertoar sem zasnovala s petimi žanrsko različnimi predstavami – od komedije absurda do melodrame, od tega bosta dve na sporedu še letos, tri pa po novem letu, zadnja predvidoma v aprilu,« je povedala vodja Loškega odra Ana Babnik, ki si je v pretekli sezoni v slovenskih profesionalnih gledališčih ogledala okrog trideset predstav. »Moram reči, da je bila gledališka bera pretekle sezone zelo dobra, zato ni bilo lahko pripraviti abonmaja. Običajno najprej naredim širši izbor, ki bi bil po mojem mnenju zanimiv za našo publiko, hkrati pa bolj, ko je šla

Iztok Mlakar, Gojmir Lešnjak - Gojč in Radoš Bolčina v komediji Stari klovni

sezona h koncu, ožji je postal seznam. Poleg tega, da ima predstava neko sporočilo in je hkrati gledalcem tudi v sprostitve, na izbor vpliva tudi možnost tehnične postavitve na naš oder, ki je včasih premajhen za predstave z veliko sceno,« pojasnjuje Babnikova in dodaja, da cena predstave ni tako bistven element, saj je pomembnejša kvaliteta uprizoritve.

Po domači premieri bo v novembru sledila komedija (Totalno) katastrofalna večerja v režiji Sama M. Strelca in izvedbi Gledališča Koper, po novem letu prihaja odličen igralski trio iz SNG Nova Gorica s predstavo Stari klovni v režiji Jaše Jamnika, po dolgem času na Loški oder prihaja ansambel Drame SNG Maribor z glasbeno

komedijo Glorious!, v kateri je na zadnjih Dnevh komedije v Celju navdušila Nataša Matjašec Rošker, saj je prejela naslov žlahtne komedijantke, zadnja pa bo na sporedu znana romantična melodrama Jeklene magnolišča Koper in SNG Nova Gorica. Babnikova še posebno pozornost namenja predstavam, ki so z drugih koncev države in jih obiskovalci Loškega odra sicer v večini ne bi videli. S predstavami bodo v Škofjo Loko prišla tudi znana igralska imena, kot so Izток Mlakar, Aleš Valič, Gojmir Lešnjak, Nataša Matjašec Rošker in drugi. Vpis abonmajev za dosedanje abonente bo v pisarni Loškega odra v ponedeljek in torek, 4. in 5. septembra, za nove abonente pa v sredo in

četrtak, 6. in 7. septembra, in sicer od 10. do 12. in od 14. do 18. ure.

V nadaljevanju Ana Babnik predstavlja tudi letošnjo novost otroški abonma Zamorček, v katerega je izbrala šest igranih predstav za otroke priznanih ustvarjalcev in gledaliških skupin. Če so v preteklih letih s predstavami začeli šele po novem letu, bo Zamorček potekal od oktobra pa vse do pomladi, predvidoma vsak mesec z eno predstavo v soboto dopoldan. Otroško predstavo bodo postavili tudi na domačem odru, in sicer igrice Koliko je ura? avtorja Zdenka Matoza, ki jo bo z otroško igralsko skupino režiral Gašper Murn. Abonmaje bodo vpisovali sredi septembra in ponovno sredi oktobra. Babnikova je prepričana, da se bo v nekaj letih prijel tudi otroški abonma.

Drugo mnenje za nove literate

Ljubljana – V Društvu slovenskih literarnih kritikov so letos že tretje leto po vrsti pripravili projekt Drugo mnenje, s katerim si prizadevajo za sodelovanje med avtorji in literarnimi kritiki pri pripravi ter izgradnji novih slovenskih knjižnih del. V projektu Drugo mnenje avtor in kritik nista več zoprnika, ampak postaneta konstruktivna sodelavca, saj bo osem kritikov, članov društva, svoje znanje in izkušnje radodarno delilo z zainteresiranimi avtorji, ki v naslednjih dveh letih nameravajo izdati knjige pri kateri izmed slovenskih založb. Zato v Društvu slovenskih literarnih kritikov vse avtorje, ki bi se želeli pred svojim knjižnim izidom posvetovati z izbranim kritikom-urednikom in tako pridobiti še drugo mnenje, vabijo, da se najpozneje do 15. septembra oglašijo na uradni elektronski naslov projektdrugomnenje@gmail.com in predstavijo svoj knjižni projekt – nemara celo z verzi ali odlomki v delovni različici – ter razkrijejo, s katerim urednikom bi si želeli sodelovati. S pomočjo Javne agencije za knjigo, ki bo projekt sofinancirala, bodo omogočili pet tovrstnih sodelovanj. V primeru preštevilnih prijav si upravni odbor društva pridruže pravico do končnega izbora kandidatov. Avtorji lahko izbirajo med naslednjimi literarnimi kritiki: Tina Bilban, Ana Geršak, Petra Koršič, Dijana Matković, Mojca Pišek, Žiga Rus, Veronika Šoster in Urban Zorko.

Japonski umetniki RYU

Kranj – V torek, 5. septembra, ob 19. uri bo v Galeriji Mestne hiše odprtje razstave likovnih del skupine japonskih umetnikov RYU, ki jo vodi prof. Toshihiro Hamano. Poleg njega bodo svoja umetniška dela predsvili še: Takuzo Yamauchi, Kimiko Nishio, Fumie Matsushita, Takayuki Nagai, Kotoe Nagai, Koji Uemura, Nobuko Hamano, Sumiyo Takai, Noriaki Sangawa, Yukiko Bito, Hiroko Oshima, Manabu Oshima, Naoko Sagioka, Yukiko Yano, Sayuri Shima, Mayuko Masuda in Kaori Wada. Slavnostni govornik na odprtju razstave bo izredni in pooblaščen veleposlanik Japonske v Republiki Sloveniji, njegova ekscelenc gospod Keiji Fukuda. Razstava bo v Galeriji Mestne hiše in Stebrišni dvorani na ogled do 28. septembra.

ProFinlandia v Mestni knjižnici

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj bodo v torek, 5. septembra, ob 11. uri odprli dokumentarno razstavo ProFinlandia. Letos Finska praznuje stoletnico samostojnosti in Finski konzulat pod okriljem ambasade v Budimpešti ob tej priložnosti v Sloveniji organizira več dogodkov, med drugim tudi razstavo ProFinlandia, ki predstavlja pomembnejše mejnike v razvoju države. Finski ambasador Petri Tuomi-Nikula si bo razstavo ogledal s častnim konzulom Finske v Sloveniji Gregorjem Benčino.

Najtežji tedni za biatlonce

Preverili smo, kako se na olimpijsko sezono pripravljajo slovenski biatlonce Teja Gregorin, Klemen Bauer in Jakov Fak. Slednji znova trenira po programu Uroša Velepca, trener Gregorinove in Bauerjeve pa je še naprej Tomaš Kos.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Biatlonci so v eni ključnih faz v sklopu priprav na novo, olimpijsko sezono, kjer sta obseg in tudi intenzivnost treninga na najvišjem nivoju. Poletne mesece je trojica najboljših, Teja Gregorin, Jakov Fak in Klemen Bauer, preživela vsak nekoliko drugače.

Teja z veliko več treninga suhega streljanja

»S pripravami na novo sezono sem začela s prvim majem. Moja želja po lanski sezoni je bila, da nadaljujem sodelovanje s trenerjem Tomašem Kosom. V teku je bil narejen velik napredek, tako da se mi ni zdelo smiselno, da bi kaj spreminjala. Za nami so priprave v Obertilliachu, na Pokljuki, kjer smo večino časa, in na zadnje še v Hochfilznu, kjer smo bili do sobote. Dobro smo trenirali in imeli srečo tudi z vremenom. To obdobje je najtežje, a tudi drugi veliko trenirajo,« je pojasni-

ne vem več, kaj bi še lahko naredila. Skušam izboljšati hitrost streljanja, vzdržljivost. Uporabljam tudi "žogice", kjer loviš ravnotežje in poskušaš zadeti strele, predvsem zaradi vetra. Kar se tiče streljanja, sem precej spremenila trening. Računam, da bodo tarče padale,« je povedala dobre volje. En teden si je vzela tudi dopusta, a že sam začetek je bil športno obarvan: »Na dopust sem šla v Medulin, kar s kolesom od doma, kar pomeni 265 kilometrov, za kar sem potrebovala deset ur. To je bilo nekaj za glavo, saj sem kolesarila sama, dobra izkušnja, ki bi jo še ponovila.«

V ponedeljek jo s slovensko biatlonsko reprezentanco čaka začetek novega sklopa priprav. Dva tedna bodo biatlonce trenirali na Pokljuki in imeli sredi septembra tudi državno prvenstvo v letnem biatlonu. »To je čas, ko smo začeli izvajati malenkost hitrejšie treninge, da se navadimo streljati pod višjim srčnim utripom. Po Pokljuki bo morda še dan,

Jakov Fak na treningu v osrčju francoskih Alp / Foto: osebni arhiv

prejšnje sezone sem se odločil, da preizkusim teren centra Belmeken v Bolgariji, ki že vrsto let slovi kot poseben kraj za pripravo vrhunskih športnikov. Zgrajen je bil že v osemdesetih letih, ko so ga v večini uporabljali vzhodnonemški olimpijci. Posebnost je visoka nadmorska višina (2000 m) in posebna mikroklima, ki z drugimi naravnimi danostmi nudi res vrhunske pogoje za trening. Verjetno je to eden boljših vadbenih centrov z visoko nadmorsko višino za poletni trening. Je prav epsko. Odločitev je bila pozitivno sprejeta in dobila je podporo tudi s strokovne in vodstvene strani reprezentance. Tam smo si pri logistiki pomagali predvsem z drugimi športniki, ki so prav tako trenirali posamezno. Sam sem se povezal s trenerjem bolgarskega (Krasimir Anev) in hrvaškega (Krešimir Crnković) tekmovalca. Tereni in pogoji so navdušujoči. Imajo štiri strelišča, rolkarsko stezo, nešteto poti za tek ali pohod ter gorsko kolesarstvo. Izkoristil sem tudi štiri kilometre dolgo jezero za veslanje stoji. Med drugim sem se povzpel na najvišji balkanski vrh Musala s 2925 metri. Z opravljenim treningom sem izredno zadovoljen, saj sem prav v celoti vse realiziral. Upam, da se bo to poznalo tudi pozimi.« Bauer ima predvideno povečanje obsega treninga

za dvajset odstotkov, dodal je tudi nekaj več treninga specialne moči.

Fak več na pripravah kot kadarkoli doslej

Jakov Fak v letošnji sezoni na svojo željo znova trenira pod vodstvom Uroša Velepca, sicer trenerja ukrajinske ženske biatlonske reprezentance. Z njimi hodi tudi na priprave. »S pripravami sem začel že pred prvim majem. Za zdaj vse poteka v redu in s treningi sem zelo zadovoljen. Kakšna bo pripravljenost na koncu, bomo pa videli. To je težko napovedovati. Pred mano so četrte priprave. Bili smo že v Estoniji, potem na Pokljuki in nazadnje v Franciji. V torkem grem na priprave v Nemčijo, potem še v Ramsau in nato na Norveško, kjer bom opravil že treninge na snegu. V primerjavi z lani je za tretjino več priprav kot kadarkoli doslej. Vedno smo imeli 90, 95 dni priprav, sedaj jih je 140,« je eno izmed razlik predstavil Jakov Fak, ki mu za zdaj tudi zdravje dobro služi in si želi, da bi tako tudi ostalo. Kar se skrbi za zdravje tiče, je bolj previden kot prej. Za dopust si je vzela en teden, ki ga je z družino preživel na hrvaški obali.

Biatlonci bodo s sezono svetovnega pokala začeli konec novembra na Švedskem, do takrat pa jih čakata še dva meseca treningov.

Jakov Fak: »Pred mano so četrte priprave. Bili smo že v Estoniji, potem na Pokljuki in nazadnje v Franciji. V torkem grem na priprave v Nemčijo, potem še v Ramsau in nato na Norveško, kjer bom opravil že treninge na snegu.«

la Teja Gregorin, najbolj izkušena v naši reprezentanci. Njen trening poleti vključuje predvsem rolke, kolo, tek in seveda suho streljanje. Nekaj je tudi treninga moči, a manj kot v prejšnjih letih. »Program je podoben kot v pripravah na lansko sezono. Je pa nekaj več ur treninga – kondicijskega, predvsem pa strelskega. Streljanje je bilo lani moja šibka točka. Škoda je, da bi izgubljala sekunde, ki jih v teku ne moreš več nadoknaditi. Imam že toliko ur suhega streljanja kot lani v celi sezoni. Če se to ne bo poznalo na tekmi, potem pa

dva počitka, potem pa sledi piljenje forme do začetka svetovnega pokala, do olimpijskih iger,« je še pojasnila Gregorinova.

Bauer na najdaljših pripravah v Bolgariji

Tudi Klemen Bauer je s pripravami na sezono začel prvega maja. Tako kot Gregorinova trenira po planu Tomaša Kosa. Z reprezentanco je bil na pripravah na Pokljuki in v Obertilliachu, ni pa ga bilo v Hochfilznu. Tri tedne je bil v Bolgariji. Pojasnjuje: »Že ob koncu

Klemen Bauer se je med pripravami v Bolgariji povzpel tudi na vrh Musala, ki je najvišji na Balkanu. / Foto: osebni arhiv

Teja Gregorin je v treningu streljanja vnesla nekaj novosti. / Foto: osebni arhiv

Reprezentančni premor v prvi ligi

Kranj – Pred slovensko nogometno reprezentanco sta kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo (danes v gosteh proti Slovaški in v ponedeljek doma proti Litvi), zato imajo nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi premor. Bodo pa tekme v preostalih ligah. Spored gorenjskih ekip: druga liga, peti krog: Rogaška – Zarica Kranj, Jadran Dekani – Roltek Dob, Kalcer Radomlje – Drava Ptuj (nedelja ob 17. uri); tretja liga center, tretji krog: Šenčur – Bohinj (danes ob 19. uri), Arne Tabor 69 – Komenda, Sava Kranj – SIJ Acroni Jesenice (jutri ob 17. uri), Lesce – Ivančna Gorica (jutri ob 17. uri), Hirter Bled – Brinje Grosuplje (nedelja ob 17. uri). S tekmami prvega kroga (vse jutri z začetkom ob 17. uri) se začena tekmovanje v Gorenjski nogometni ligi. Spored: Preddvor – Royal Sport DLN, Zarica Kranj B – Velesovo, Britof – Visoko, Polet – Niko Železniki, Naklo – Žiri, tekma Škofja Loka – JuRentA Bitnje je prestavljena na kasnejši termin, Kondor Godešič je prost.

Noč najhitrejši Slovenec na epski razdalji

Bled – Bled je bil pretekli konec tedna prizorišče Bled bike festivala. Kot pravijo organizatorji, gre za največji kolesarski festival z najtežjo gorsko kolesarsko dirko v Sloveniji. Udeležencem je ponudil pester program, tudi tekmovalen, ki je potekal v nedeljo. Na dveh razdaljah, sto in šestdeset kilometrov, je sodelovalo 136 kolesarjev in kolesark. Na najdaljši je bil po skoraj petih urah kolesarjenja (skoraj tri tisoč metrov višinske razlike) prek Mežakle, Pokljuke in Jelovice najhitrejši Slovenec na tretjem mestu Lenart Noč. V ženski konkurenci je domačinka Tina Perše osvojila drugo mesto, tretja je bila Natalija Anderluh. Na šestdeset kilometrov je drugo mesto osvojil Tadej Valjavec, pri ženskah je bila tretja Maja Zavrl.

Kolesarji so tekmovali na sto- in šestdesetkilometrski trasi.

Na Soriški planini tekma v spustu

Sorica – Ta konec tedna bo na Soriški planini četrta od petih dirk slovenskega pokala v gorskokolesarskem spustu Unior Downhill Cup. Spust Sorica prirejajo člani kluba MTB Železniki. Prvič bodo za tekmovalce v moški kategoriji na voljo tudi točke UCI druge kategorije. Dirka bo štela tudi za pokal Hrvaške. Proga, dolga 1650 metrov in z 280 metri višinske razlike, ki poteka od zgornje postaje sedežnice po desni strani smučišča, gledano od zgoraj, skozi gozd pod vrhom Drauh, ne velja za izredno zahtevno. Povsem drugače pa je lahko v primeru dežja. Uradni trening bo jutri od 14. do 18. ure ter v nedeljo od 9. do 11. ure. V nedeljo sledi polfinale, ki se začne ob 12. uri, finalna vožnja pa bo ob 14.30.

Po zmagi nad Poljaki so jih pričakali Rusi

Kranj – Slovenska moška odbojcarska reprezentanca je v sredo zvečer na evropskem prvenstvu na dodatni tekmi izločilnih bojev za uvrstitev med najboljših osem osupnila aktualne svetovne prvake, domačine Poljake, in jih pred polno Tauron Arenom premagala s 3 : 0. Slovenski odbojkarji so se tako uvrstili v četrtfinale, kjer so se včeraj pomerili z Rusi, tekma pa se je končala po zaključku našega uredništva.

Jurišali bodo na Vršič

Kranjska Gora – Turistično društvo Kranjska Gora vabi vse ljubitelje kolesarjenja na tradicionalni, že 39. Juriš na Vršič, ki bo jutri, 2. septembra. Start bo v Kranjski Gori ob 11. uri. Zaradi prireditve bo cesta na Vršič popolnoma zaprta med 10.30 in 13.30.

Nov državni rekord Zupinove

Domžale – Na četrtem mitingu Mladi asi v Domžalah je atletinja Agata Zupin (AD Kamnik) postavila nov mladinski in članski državni rekord v teku na 300 m. S časom 36,77 je izboljšala dosedanji članski rekord 37,48 Alenke Bikar iz leta 2001.

Priznanja zaslužnim zadružnikom

Z Gorenjskega so priznanja prejeli zadružniki Marko Bečan, Silvo Cigale in Jože Čadež, poleg njih pa še Kmetijska zadruga Medvode in Društvo kmečkih žena Kranj.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V sredo je bil na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni dan zadružnikov, na katerem je Zadružna zveza Slovenije že po tradiciji podelila priznanja zaslužnim zadružnikom, zadrugam in organizacijam, ki uspešno sodelujejo z zadružnim poslovnim sistemom. Z Gorenjskega so letno priznanje za prispevek k razvoju zadružništva prejeli trije zadružniki – Marko Bečan, Silvo Cigale in Jože Čadež, priznanje ob posebni priložnosti (jubileju) pa Kmetijska zadruga Medvode in Društvo kmečkih žena Kranj.

Marko Bečan iz Seničice pri Medvodah gospodari na družinski kmetiji, na kateri se ukvarjajo s prirajo in predelavo mleka. Obdeluje 45 hektarjev zemljišč in v sodobnem hlevu redijo okrog 110 glav goved. Marko je oče štirih otrok, ob delu na kmetiji najde čas tudi za kulturno udejstvovanje, že vrsto let pa je aktiven tudi v organih upravljanja Kmetijske zadruge Medvode, ki ga je tudi predlagala za priznanje.

Kmetijsko-gozdarska zadruga M Sora Žiri je za priznanje predlagala Silva Cigaleta, ki je eden večjih »mlekarjev« na tem območju. Aktivno se je vključil tudi v delo zadruge, od

leta 2008 je že tretji mandat član njenega upravnega odbora.

Jože Čadež je prejel priznanje na predlog Kmetijsko-gozdarske zadruge Škofja Loka. Po izobrazbi je magister ekonomije, vsekozi je aktiven v zadružnih organih, na kmetiji, ki obsega devet hektarjev kmetijskih zemljišč in 23 hektarjev gozda, pa se ukvarja s pitanjem goved. Odkar je kmetijo lani predal hčeri, ima tudi več časa za svoje konjičke. Rad igra tarok, kolesari in šahira.

Kmetijska zadruga Medvode praznuje letos sedemdesetletnico obstoja. Združuje 250 članov, zaposluje 28 ljudi in na leto ustvari 11 milijonov evrov prihodkov, večino z odkupom mleka, živine in pridelkov ter s prodajo reprodukcijskega materiala. V štirih zadružnih prodajalnah ponujajo tudi dobrote s kmetij. V prihodnje načrtujejo povečanje odkupa mleka in drugih pridelkov in krepitev sodelovanja s sosednjimi zadrugami.

Društvo kmečkih žena Kranj praznuje letos štiridesetletnico delovanja, združuje članice z območja šestih občin in treh zadrug in je po številu članic med največjimi tovrstnimi društvi. Članice se v okviru društva izobražujejo in si izmenjujejo izkušnje, velik poudarek pa dajejo tudi druženju.

Srečanje na skupnem ekološkem vrtu

Praše – Društvo Sorško polje bo v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Mavčiče, Mestno občino Kranj in Prostovoljnimi gasilskim društvom Mavčiče pripravilo v nedeljo, 3. septembra, ob 16. uri srečanje na skupnem ekološkem vrtu v Prašah. Udeležencem bodo predstavili vrt, pridelavo semen, načela zdrave prehrane, delovanje društva, biodinamično kmetovanje in prehod iz konvencionalnega v ekološko kmetovanje, za pokušino pa jim bodo ponudili tudi pridelke z vrta, zeliščni čaj, ekološko konoplino pivo in ekološko vino.

Na sejmu ocenjevali tudi govejo živino

Kranj – Na kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni je v ponedeljek v organizaciji Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije potekalo ocenjevanje živine, ki so jo predstavili na sejemski razstavi goved. Kot so sporočili iz Pomurskega sejma, je pri črno-beli pasmi prvo mesto zasedel rejec Janez Križnar iz Kranja, tretje mesto pa Nejc Dolenc iz Vrbenj pri Radovljici.

Zmaga Brleca na državnem sekaškem tekmovanju

Kranj – Zavod za gozdove Slovenije je v nedeljo organiziral na kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni letošnje državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov. Nastopilo je 51 sekačev. Med moškimi je zmagal Mihael Brlec ml. iz Zgornjih Palovič, član ekipe ljubljanske območne enote zavoda, ki je sicer med ekipami zasedla tretje mesto.

Kdo bo kmet(ica) leta 2017

Na jutrišnjem izboru se bodo za mlado kmetico leta 2017 potegovale tudi Andreja Korošec, Andreja Markič, Katja Waland, Eva Rimahazi in Janja Bernik, za mladega gospodarja leta pa Ambrož Gregorc in Jakob Dolinar.

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornje Gorje – Da bo sklepno dejanje izbora, ki ga že po tradiciji organizira Časopisno založniška družba Kmečki glas, v Zgornjih Gorjah, ni naključje, ampak je za to »kriva« lanska zmagovalka Maja Ambrožič iz Zasipa. Prireditev v organizaciji Kmečkega glasa, Občine Bled in Občine Gorje ter Društva žena in deklet na vasi občin Bled in Gor-

Andreja Korošec

Janja Bernik

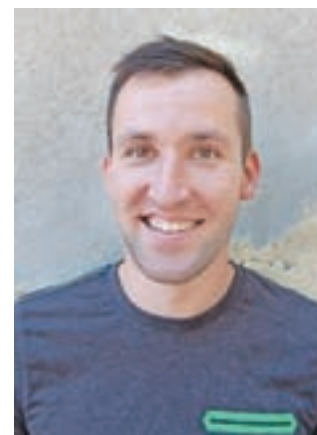
Andreja Markič

Katja Waland

Eva Rimahazi

Ambrož Gregorc

Jakob Dolinar

je, od koder prihaja Maja, se bo začela ob petih popoldne v Osnovni šoli Gorje, kjer se bo za laskavi naziv mlade kmetice leta potegovalo deset kandidat in za naziv mladega gospodarja leta šest kandidatov. Da je med kandidatki pet mladih gorenjskih kmetic in med kandidati dva mlada kmeta, torej skupno sedem, tudi verjetno ni naključje, ampak posledica tega, da izbor poteka na Gorenjskem. V Kmečkem glasu so vse kandidatke in kandidate v besedi in sliki lepo predstavili, jutri se bodo v Gorjah pomerili v znanju in spretnostih, okrog osmih bodo razglasili zmagovalko in zmagovalca. Z Gorenjskega prihaja pet kandidat za mlado kmetico leta, Andreja Korošec, Andreja Markič, Katja Waland, Eva Rimahazi in

Janja Bernik, ter dva kandidata za mladega gospodarja leta – Ambrož Gregorc in Jakob Dolinar.

Andreja Korošec je po rodu iz Gorij, omožila pa se je na bohinjski Koprivnik na kmetijo, ki obsega petnajst hektarjev kmetijskih zemljišč in gozdov. Na kmetiji se ukvarjajo z govedorejo, predvsem z rejo krav, ki jih pasejo na Goreljku in na planini Zjavornik, urejajo pa že tudi prostor za predelavo mleka v mlečne izdelke. Janja Bernik je doma iz Virmaš, izhaja iz družinske živinorejsko-poljedelske kmetije, ki obsega deset hektarjev zemljišč. Redijo trideset glav živine, od tega enajst molznic, in pridelujejo različne poljščine, med katerimi postajajo najpomembnejše proso, pira in ajda. Janja je na kmetijo vpejlala še dve novi dejavnosti

– rejo kokoši in zeliščarstvo. Andreja Markič se je s Krtine pri Dobu omožila v Bašelj, na Krčevo kmetijo, kjer skupaj z možem Klemnom obdelujeta 11 hektarjev kmetijskih zemljišč in gospodarita s 35 hektarji gozda. Redijo štirideset goved, glavna dejavnost je priraja mleka, načrtujejo pa ureditev prostora za predelavo mleka in zorilnice sirov. Katja Waland iz Lescizhaja z manjše, pet hektarjev velike kmetije, na kateri redijo pet goved. Njena velika ljubezen so konji, veliko prostega časa preživi na ranču ob robu gozda, kjer domujeta kobila Aisha in konj Alegro. Razmišlja, da bi v prihodnje na ranču pripravljala delavnice in šolo jahanja. Eva Rimahazi iz Spodnjih Gorij izhaja iz ene največjih in najsodobnejših govedorejskih kmetij v Sloveniji. Redijo dvesto

goved in na dan namolzejo okoli 3200 litrov mleka, v novem hlevu imajo tudi tri robote – za molžo, primikanje krme in čiščenje rešetk.

Ambrož Gregorc iz Podbrezj je najstarejši od sedmih otrok. Na 39 hektarjev veliki kmetiji (polovica je gozda) se ukvarjajo s sadjarstvom, živinorejo in poljedelstvom. V 2,3 hektarja velikem sadovnjaku pridelujejo jabolka 15 različnih sort, sadje predelujejo tudi v izdelke, glavni je jabolčni sok, redijo trideset goved, pridelujejo pa tudi krompir, žita in peso. Jakob Dolinar izhaja s hribovske kmetije v Stari Oselici. Na kmetiji redijo trideset krav molznic, dobro četrtno namolzenega mleka doma predelajo v mlečne izdelke, predvsem v poltrde sire, preostalega prodajo mlekarji.

Priznanje tudi za Ažmanovo kmetijo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je v sodelovanju s spletnim portalom Agrobiznis in tednikom Kmečki glas v torek razglasila rezultate akcije S kmetije za Vas, v okviru katere nagradjuje kmetije, ki na izviren, dovršen in uspešen način neposredno tržijo svoje pridelke in

izdelke. Letos je v akciji sodelovalo devet kmetij, zmaga je kmetija Ostanek-Heric iz Malih Pec pri Šentvidu pri Stični, bronasto priznanje pa je prejela tudi kmetija Ažman s Suhe pri Predosljah, ki je kot edina z Gorenjskega sodelovala v akciji. Kot so v zbornici zapisali v obrazložitve, kmetija Ažman, po domače Ambarjeva, nudi pestro in okusno

izbiro domačih mlečnih in mesnih izdelkov ter kokošja jajca. V njihovi ponudbi še zlasti izstopajo »grški« jogurt, piščančje hrenovke ter piščančja pašteta. Večino izdelkov prodajo na kmetiji v prodajnem prostoru, nekaj pa tudi prek posrednikov, ki prodajajo končnemu potrošniku.

Tričlanska komisija je pri ocenjevanju kmetij

preverjala označenost in urejenost dostopa do kmetije ter njeno celostno podobo, urejenost prodajnega in degustacijskega prostora ter načine trženja, pestrost in izvornost ponudbe, embalažo, prepoznavnost izdelkov, težavnost prodora na trge, način pospeševanja prodaje ter nastop ponudnika pri predstavitvi kmetije in izdelkov.

Žago postavili tudi v Sibiriji

V proizvajalcu strojev za razrez lesa Mebor iz Železnikov še naprej beležijo visoko rast prihodkov. Letos bodo investirali milijon evrov v nov laser za razrez pločevine.

ANA ŠUBIC

Železniki – V podjetju Mebor iz Železnikov, kjer proizvajajo stroje za razrez lesa, so letos bolj zaposleni kot kdajkoli prej. Že od leta 2009 nenehno beležijo rast, ki je lani dosegla že petnajst odstotkov, letos pa bi lahko bila še večja. »Za proizvodnjo je to res veliko, težko jo je tako hitro povečevati tako zaradi prostora kot tudi kadra,« pravi direktor Boris Mesec. Petintrideset let je, kar je na domačiji v Sv. Lenartu za lastne potrebe izdelal prvo horizontalno tračno žago, danes pa je njegovo družinsko podjetje z več kot 40 zaposlenimi največji slovenski in eden vodilnih svetovnih proizvajalcev strojev za primarni razrez lesa. Lani so ob desetih milijonih evrov prihodka ustvarili 750 tisoč evrov dobička. Veliko vlagajo v razvoj in stroje. Letos bodo izpeljali večjo, milijonsko investicijo v nov laser za razrez pločevine.

Žagarski obrat na ključ

Kot pravi Mesec, gre trend v večje, vse bolj zmogljive in avtomatizirane žagarske

Foto: Andrej Tarfilja

Mebor je družinsko podjetje z več kot 40 zaposlenimi. Na sliki direktor Boris Mesec, žena Marinka, ki vodi administracijo, ter sinova Simon, vodja prodaje, in Uroš, ki bdi nad razvojem in proizvodnjo. Pomaga že tudi najmlajši sin Gregor, ki dela magisterij iz strojništva.

linije, ki omogočajo večjo dodano vrednost. »Stranke povedo, koliko hlodovine želijo razrezati, pri nas pa jim v celoti sprojektiramo žagarski obrat z vsemi stroji in transporterji. Prav te dni smo dokončali visokoproduktivno linijo v Sibiriji, na katero smo zelo ponosni. Prevezli smo celo linijo na ključ od vstopa hlodovine do zlaganja desk,

je avtomatizirana in elektronsko vodena. Na njej nameravajo rezati po tisoč "kubikov" na dan. V projekt smo skupaj z razvojem vložili skoraj dve leti. Ta čas so zelo blizu dogovoru za še zmogljivejšo linijo kot v Sibiriji. Letos so sicer prevzeli tudi več manjših linij, ki bodo razrezale okoli tristo "kubikov" hlodov na dan, za naročnike

iz ZDA, Belorusije in Evrope. Konkurenca na področju razvoja in proizvodnje visokozmogljivih linij je sicer precejšnja, najbolj jim konkurirajo Nemci in Italijani, medtem ko doma nimajo konkurence, enako velja za linije za razrez drobnih hlodov.

Več konkurence imajo pri horizontalnih tračnih žagah, ki so njihov glavni

produkt. Mebor je med vodilnimi v Evropi pri razvoju tovrstnih žag. Na letošnjem sejmu v Hannoveru so predstavili eno najhitrejših horizontalnih tračnih žag na svetu. Meborjev kupec na njej razreže tudi 80 "kubikov" v osmih urah. Na svetu je sicer že več kot 2.500 uporabnikov njihovih žag, nedavno pa so v Meborju začeli razvijati in izdelovati še vertikalne tračne žage, ki omogočajo še večjo produktivnost. »Zraven izdelujemo še vse stroje, potrebne za moderen žagarski obrat. Največ je horizontalnih žag, sledijo večlistne krožne žage, robilniki in čelilniki desk, lupilci hlodov...« je pojasnil Mesec.

Prednjačijo naročila iz tujine. Glavni trg je Evropa, sicer pa Mebor svoje stroje s pomočjo predstavništva prodaja po celem svetu, od Indonezije, Južne Amerike do Afrike. V zadnjem času je oživel tudi slovenski trg, na katerem je Mebor lani ustvaril že skoraj desetino prihodkov, pred tem pa zgolj dva do tri odstotke. »Povečanje naročil ni samo posledica lubadarja v slovenskih gozdovih, na splošno je čutiti optimizem v našem žagarstvu. Slovenci zelo povečujejo žagarske obrate,« opaža Mesec.

V povečanje proizvodne hale

V Meborju veliko investirajo tudi v stroje v lastni proizvodnji. Letos jih čaka dober milijon evrov vredna

investicija v nov laser za razrez pločevine. »Bo enkrat hitrejši od obstoječega, je modernejši, saj ima avtomatsko menjavanje in podajanje pločevine pa tudi skladišče zanjo, tako da bo lahko sam delal tudi ponoči,« je o novi pridobitvi, ki jo bodo prevzeli oktobra, povedal Mesec in poudaril, da brez dobrih strojev ne bi bili tako konkurenčni. »Za naš uspeh so seveda ključni tudi dobri sodelavci, ki so inovativni in skrbijo za nenehen napredek,« je dodal. Več kot 40 zaposlenim se bodo v kratkem pridružili še trije ali štirje novi sodelavci. Iščejo konstruktorja, varilce, CNC-operaterje in kovinarje.

Za postavitev novega laserja nameravajo v Meborju povečati deset tisoč kvadratnih metrov veliko proizvodno halo, v katero so se preselili pred štirimi leti. Pridobiti želijo dodatnih tisoč kvadratnih metrov prostora, čakajo le še na soglasje agencije za okolje, saj je Industrijska cona Alples na poplavno ogroženem območju. Mesec je ob tem opozoril še na vse večje pomanjkanje prostora za poslovno dejavnost v Železnikih: »Prostora v Industrijski coni Alples skorajda ni več, potreb pa je precej. Mladi imajo zanimive ideje in bi radi delali, a težko pridejo do ustreznega prostora, saj so zaradi pomanjkanja tudi cene zelo zrasle. Občina bi se morala bolj angažirati, da bi zagotovili zemljišča za poslovno dejavnost.«

Mladi delo dojemajo drugače

Podjetja vse bolj iščejo kadre, ki nimajo le strokovnih kompetenc, temveč imajo tudi sposobnost vodenja, mentorstva, komunikacije, pravi Goga Gogič, direktorica poslovne enote Adecco Kranj.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Tehnološki napredek je danes za gospodarstvo, če želi ostati konkurenčno, nujen. Z njim pa so podjetja pred novimi izzivi: kako poiskati delavce, ki bodo ustrezno usposobljeni slediti tehnološkemu napredku, avtomatizaciji proizvodnje, digitalizaciji ... Zaposleni so namreč še vedno ključni za uspešno poslovanje, zato morajo podjetja v razvoj kadrov in drugačnih kompetenc, ki jih terja napredno tehnološko okolje, vedno znova vlagati, pri tem pa iskati tudi nove, agilnejše pristope, pravi Goga Gogič, direktorica kranjske poslovne enote Adecco, ki je del največje kadrovske agencije na svetu.

V Sloveniji trenutno gospodarstvo raste, brezposelnost pada. Kako se to odraža na trgu dela?

»Zagotovo se trenutno zelo ugodne razmere v gospodarstvu poznajo tudi na trgu dela, tudi mi se soočamo z vedno večjimi izzivi. Iskanje primernih kandidatov je za posamezna podjetja postalo bistveno težje kot v preteklosti. Opažamo, da imajo podjetja čedalje večje želje po strokovni zahtevnosti, samo jedro iskalcev zaposlitve pa je tako izčrpano, da je čedalje težje najti ustrezne kadre.«

Kako potem podjetjem uspeva zagotoviti ustrezen strokovni kader?

»Da bi ustrezno sledila zahtevam trga, so zaradi hitrih sprememb in agilnejših pristopov, ki jih tehnologija omogoča, podjetja zaposlene primorana usposabljanje sama ali jih napotiti na izobraževanje v tujino, tudi h kupcu. Kaže, da imajo majhna podjetja primerjalno manjše možnosti za razvoj

kadrov, saj so kljub visoki tehnološki integraciji ozko specializirana in morajo sorazmerno več sredstev investirati v obstoječ kader. Srednje velika in velika podjetja pa imajo večje možnosti, da delavcem ponudijo napredovanja in karierni razvoj. Danes pa niso dovolj le strokovne kompetence, temveč tudi t. i. mehke kompetence, kot so sposobnost vodenja, mentorstva, komunikacije ... Tu v iskalni proces primernih kadrov vstopamo agencije, kot je Adecco.«

Kdo se bolje odziva na spremenjene razmere – mladi ali izkušenejši kadri?

»Podjetja imajo najraje mlade kadre, ki jim dinamične nove okoliščine zares bolje ustrezajo, saj so neobremenjeni, polni ambicij, želja po novem znanju, osebnem ter kadrovskem razvoju in se odlično vključujejo v spremembe. Bistveno

lažje jih je torej oblikovati v svoj sistem kot nekoga, ki je že izkušen in zgrajen. Zato je pomembno, da podjetja mlade, ki imajo šolsko znanje, skozi notranje sisteme usposobijo za samostojno opravljanje dela.«

Za zdajšnjo mlado generacijo, milenijce, velja, da je drugačna od predhodnih. V čem je drugačna?

»Danes mladi svet in predvsem delo dojemajo drugače, bolj fleksibilno in ustvarjalno. Želijo si imeti čim več znanja, so neobremenjeni, a po drugi strani ne čutijo take lojalnosti do delodajalca, kot jo imajo morda še njihovi starši. Prav tako jim ni problem poiskati zaposlitve v tujini, manj je čustvene navezanosti na lokalno okolje. Čedalje težje jih je torej zadržati v podjetju.«

Podjetju je po drugi strani v interesu, da mladega

Goga Gogič, direktorica kranjske poslovne enote Adecco

strokovnjaka zadrži čim dlje pri sebi. Kaj storiti?

»Če želimo mlade motivirati in obdržati na delovnih mestih, bomo morali proces prilagoditi njihovemu načinu razmišljanja. Mladi imajo radi svobodno razpolaganje z delovnim časom, delo na domu. Več takšnih mehanizmov jim podjetje omogoči, lažje jih za dlje časa zadrži pri sebi. Zelo dobrodošlo je omogočiti različne oblike sproščanja na delovnem mestu, prostor za druženje, kjer si lahko izmenjujejo ideje. Zaposlenim je treba omogočiti čim več izobraževanja, postaviti karierni sistem. Poleg tega je treba mlade nagovoriti, še preden sploh

vstopijo na trg dela, na primer z vključevanjem podjetij v izobraževalne programe, ki teorijo prenašajo v prakso že v prvem letniku srednje šole ali celo v zaključnih razredih osnovne šole. V že obstoječih kolektivih pa bo treba še bolj poudariti prenos znanj na način, da namesto eksternih izobraževanj strokovnjaki znotraj svojih podjetij začnejo kot mentorji izvajati učne programe za svoje sodelavce. Starejši nadrejeni morajo imeti tudi primerne kompetence, da jih razumejo, znajo motivirati za delo ... Avtoriteto je treba zgraditi prek mehkega vodenja, potreben je visok nivo čustvene inteligence.«

Anja in Zdravko v Šenčurju najavljala začetek šole

SIMON ŠUBIC

Šenčur – Maskoti Avto-moto zveze Slovenije Anja in Zdravko sta se v torek ustavili tudi v Šenčurju in ob prisotnosti vodje policijskega okoliša Boštjana Perka voznike opozarjali, da se čez tri dni, torej danes, na ceste znova vračajo otroci. Predsednica AMD Šenčur Slavka Weissisen je ob tej priložnosti izrazila zadovoljstvo, ker so v krovni organizaciji med devetimi slovenskimi kraji, ki sta ju zadnje tri dni pred začetkom šole obiskali njeni maskoti, izbrali tudi njihovo občino.

»Vsako leto sicer skupaj z občino ter svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu poskrbimo, da se pred začetkom šolskega leta obnovijo talne označbe in prometna signalizacija, za

varnost otrok pa vsakič v sodelovanju s policijo skrbimo tudi v prvih šolskih dneh. Pri tem ne gledamo le na tiste, ki pridejo peš v šolo, ampak smo tudi pozorni na starše, na kakšen način pripeljejo otroke v šolo in na šolske prevoze. Čeprav se največ pozornosti prve dni posveča prvošolčkom, so morda ti še najmanj izpostavljeni, saj morajo imeti spremstvo staršev. Mogoče je treba biti bolj pozoren na starejše šolarje, ki prihajajo v šolo s kolesi, v zadnjem razredu tudi z mopedi,« je še dejala Weissisenova.

Pred današnjim začetkom šole policisti tudi opozarjajo starše, naj otroke na poti v šolo seznanijo s pravilnim ravnanjem v prometu in osnovnimi prometnimi pravili, voznike pa pozivajo, naj bodo bolj pozorni na pešce.

Foto: Gorazd Kavčič

Z gore v bolnišnico

Kranj – V torek popoldne si je na strmi poti pod Štefanjo Goro pohodnica huje poškodovala nogo, pod Debelo pečjo pa si je plezalka pri padcu huje poškodovala gleženj, rebra in roko. Obe je dežurna ekipa za reševanje v gorah s helikopterjem prepeljala v jeseniško bolnišnico.

Živel na veliki nogi

Kriminalisti so med preiskovanjem domnevne kriminalne dejavnosti predsednika jeseniškega motorističnega kluba Armina Mujagića ugotovili, da ima glede na uradne prihodke nadstandarden način življenja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na nadaljevanju sojenja Jeseničanoma Arminu Mujagiću in Senadu Budimoviću, ki jima tožilstvo očita preprodajo prepovedane droge, zlasti kokaina, so v sredo na Okrožnem sodišču v Kranju zaslišali tudi Gorana Marijana, koordinatorskega kriminalistične preiskave, v kateri so izvajali tudi prikrite ukrepe, kot sta prisluškovanje telefonskim pogovorom osumljenih in opazovanje. Med drugim je povedal, da so pri prvoobtoženem Mujagiću zaznali nadstandarden način življenja glede na prikazane dohodke.

Marijan je povedal, da so kriminalisti med preverjanjem premoženjskega stanja osumljenca ugotovili, da Mujagić od leta 2012 po uradnih evidencah ni izkazal nobenih dohodkov, medtem ko je bil njegov način življenja nadstandarden. Med drugim naj bi plačeval najemnino za stanovanje v Mojstrani in Celju, imel skupne izdatke z Adnanom Hodžićem za najemnino za gostinski lokal in tetovatorski studio, v posesti je imel tudi tri motorje, vredne najmanj 15 tisoč evrov, čeprav uradno ni bil njihov lastnik, a vsaj enega je redno vozil, je pojasnjeval. Poleg tega je Mujagić tik pred koncem kriminalistične preiskave vzel na lizing avto višjega cenovnega razreda, plačeval

je tudi lizing za ženin avto. »Zagotovo je torej živel na nadstandardnem nivoju glede na izkazane prihodke.« Na vprašanje zagovornika Mateja Sršena, ali je seznanjen z Mujagićevo zaposlitvijo, preden je prišel v Slovenijo, je kriminalist odgovoril, da so pogledali zadnjih pet let, ko obdolženi uradno ni imel dohodkov, nikjer tudi niso zaznali, da bi razpolagal s prihranki.

Kriminalistom je sum o kriminalni povezavi Mujagića z Dejanom Perićem, od katerega je tajni sodelavec policije večkrat navidežno odkupil kokain, potrdilo tudi SMS-sporočilo, ki ga je Perić poslal Mujagiću. Bilo je tik pred novim srečanjem s tajnim policijskim sodelavcem, od katerega je Perić vsakič pričakoval novo naročilo kokaina. Perić je tedaj Mujagića v SMS-sporočilu vprašal, ali ima barve za tetovažo, kar so kriminalisti razumeli, da ga je spraševal za kokain. Ker namreč Perić odgovora ni takoj prejel, si je drugje priskrbel vzorec kokaina, ko pa mu je Mujagić odgovoril, da je barve dobil, se je pri njem takoj najavil na obisk, kmalu po njunem srečanju pa je Perić tajnemu policijskemu sodelavcu sporočil, da ima nov kokain, je pojasnjeval Marijan. Prej med Perićem in Mujagićem nikoli ni bilo govora o barvah, med izvajanjem prikritih ukrepov se nista družila,

Prvoobtoženi Armin Mujagić naj bi živel precej bolje, kot bi po uradnih prihodkih lahko, so ugotovili policisti. / Foto: Gorazd Kavčič

le enkrat sta se srečala zaradi tetoviranja, sicer pa naj bi se po ugotovitvah policije srečevala le zaradi kriminalne dejavnosti. Kasneje je Mujagić sodnici razložil, da je Periću tedaj izdeloval tetovažo, tako da ga je verjetno zato spraševal po barvah.

Zaslišali so še Adnana Hodžića, sicer Mujagićevega bratranca in prav tako člana jeseniškega motorističnega kluba Hells Angels. Uvodoma je povedal, da je zaradi obravnavane zadeve in medijskega linča po 13 letih izgubil službo vodje pohištvenega salona, čeprav ni bil vpleten v nobeno kriminalno dejavnost. Tudi namen motokluba po njegovih besedah ni bilo izvajanje kaznivih dejanj, temveč druženje in humanitarna dejavnost, saj so doslej izvedli že

precej odmevnih humanitarnih akcij, h katerim jih je spodbujal ravno Mujagić kot predsednik kluba. Glede bratrančevega premoženjskega stanja je pojasnil, da je kot tetovator delal že deset let, vendar pa prihodkov ni prijavljal finančni upravi. Skupaj imata od marca lani tudi tetovatorski studio, v katerem je Mujagić mesečno zaslužil več tisoč evrov, uradno pa je prejemal le minimalno plačo. Glede motorjev je razložil, da je imel Mujagić kot predsednik na razpolago motorje vseh članov kluba, sam pa ni imel v lasti nobenega. »Največkrat je uporabljal moj harley-davidson, saj imam jaz dva,« je pojasnil Hodžić. O Dejanu Periću je je povedal, da ga ni imel za osebnega prijatelja in se z njim ni družil.

V zaporu se je ozdravil odvisnosti

Na kranjskem okrožnem sodišču so zaradi preprodaje kokaina na pogojno kazen obsodili Hrvata Josipa Delijo, ki pa je na Hrvaškem že odsedel zaporno kazen.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so v sredo obsodili še enega od približno šestdeset osumljenih članov mednarodne kriminalne združbe, ki je trgovala s drogami in orožjem, razkrinkane v obsežni kriminalistični akciji Očistimo Slovenijo pred dobrimi petimi leti. Josip Delija, 36-letni Hrvat, ki je zaradi preprodaje kokaina že odsedel zaporno kazen na Hrvaškem, je na predobravnavnem naroku krivdo priznal in bil obsojen na pogojno kazen 18 mesecev zapora s preizkusno dobo štirih let. Nanjo se ne bo pritožil, je takoj sporočil sodnici Andrijani Ahačić.

Kranjsko tožilstvo je Delijo sprva obtoževalo, da je v letu 2011 v Sloveniji in na Hrvaškem z namenom nadaljnje preprodaje kupil slaba dva kilograma kokaina od soobtoženih Miloša Ščekića in Željka Kneževića, ki pa za slovenske organe pregona nista dosegljiva. Potem ko so Delijo na Hrvaškem zaradi prodaje slabega pol kilograma kokaina obsodili na štiri leta in pol zapora, je tožilka Nadja Gasser očitano količino kupljenega kokaina znižala na 1366 gramov v vrednosti najmanj 27 tisoč evrov. Glede na to, da je Delija, oče mladoletnega sina, zaporno kazen na Hrvaškem že prestal, si medtem vzorno uredil življenje, našel stalno

zaposlitev, se drugič poročil in uspešno ozdravil odvisnosti od kokaina, se je tožilka odločila, da bo tokrat zadoščala že pogojna kazen leta in pol zapora s štiriletno preizkusno dobo.

Tožilkin kaznovalni predlog je sodnica Ahačićeva potrdila, čeprav je zagovornik obtoženega Andrej Rant v končni besedi ocenjeval, da je taka kazen prestroga; po njegovem bi zaradi številnih olajševalnih okoliščin zadoščala že pogojna obsodba na leto dni zapora s preizkusno dobo dveh let. A kot je opozorila sodnica, je izrečena kazen glede na očitano količino in vrsto droge povsem primerna. »Verjamem,

da ste spremenili način življenja, vendar pa ste nekdanji odvisnik, zato je potrebna nekoliko daljša preizkusna doba, da ne zapadete spet v kazniva dejanja,« je ob razglasitvi sodbe razložila obtoženemu.

»Sram me je storjenih kaznivih dejanj, a zdaj je vse za mano. Zamenjal sem okolje in družbo, življenje gre naprej, sem zaposlen, imam tudi nekaj načrtov za prihodnost. To mi je uničilo življenje in se nočem več niti približati takim stvarem,« pa je sodnici zagotovil Delija.

Miloš Ščekić, ki naj bi bil vodja hudodelske združbe in je včasih živel v Škofji Loki, in Željko Knežević sta

Hrvat Josip Delija je s kranjskega sodišča svobodno odkorakal v domovino, še prej pa je sodnici zagotovil, da se drogam ne bo nikdar več približal. / Foto: Simon Šubič

bila na begu že vse od razkritja mednarodne kriminalne združbe v maju 2012. Menda naj bi bila trenutno zaradi preprodaje večje količine

marihuane zaprta v Črni gori, v Sloveniji pa jima želijo soditi za druga kazniva dejanja, povezana s trgovino z drogo in orožjem.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Klobčič in nit, stari modni hit

V Trziškem muzeju so odprli prenovljeno stalno razstavo nogavičarske, tekstilne in barvarske zbirke. Temu so pridružili druge obrtnike, ki so pomembno zaznamovali podobo Trziča. Dediščino predstavljajo prek številnih interaktivnih vsebin, eden od prostorov pa je namenjen otrokom.

SUZANA P. KOVAČIČ

V Trziškem muzeju od leta 2014 poteka prenova stalne razstave obrtnih zbirk. V preteklih treh letih so v Pollakovi kajži prenovili stalno razstavo čevljarstva in usnjarstva. Poleg obrtnih zbirk je bila v muzeju leta 2014 odprta nova stalna razstava Slovenskega smučarskega muzeja. Včeraj se je z uradnim odprtjem pridružila prenovljena stalna razstava nogavičarske, tekstilne in barvarske

zbirke Klobčič in nit, stari modni hit. »Trzič ima bogato tekstilno dediščino. V kmečkem zaledju so gojili lan in tkali platno, Janez Vajkard Valvasor je poročal o izdelovanju posebnega blaga mezlana – stkanega iz lanenih in volnenih niti, v trgu so se ukvarjali z barvanjem blaga in modrotiskarstvom. V 19. stoletju so po modrih visokih nogavicah sloveli trziški nogavičarji, v svojem cehu so bili združeni trziški krojači, leta 1885 je bila ustanovljena

Bombažna predilnica in tkalnica Trzič. Z novo stalno razstavo želimo opozoriti na posebnosti in splošnosti, vezane na izdelovanje platna, bombažnega blaga, nogavic in modrotiska ter predstaviti predmetno in drugo dediščino, ki se je ohranila v pisnih, likovnih in drugih pričevanjih ter v spominu ljudi,« je povedal kustos Trziškega muzeja dr. Bojan Knific. Projekt je zasnovala in vodila direktorica Jana Babšek. Kustos razstave je dr. Bojan Knific, načrt interpretacije je delo strokovne skupine, ki so jo sestavljali Jana Babšek, dr. Bojan Knific, Boštjan Meglič, Janita Košir, mag. Igor Cvetko, Jelena Sitar in Anže Bizjak. Oblikovno je razstava delo avtorice Sanje Jurca Avci in sodelavca Tomaža Budkoviča, grafično oblikovanje je delo Dolores Gerbec. Konservatorska in restavratorska dela je opravil Boštjan Meglič, za oblikovanje svetlobe je poskrbel Marjan Visković, ilustracije so delo Liane Saje Wang. Pri pripravi razstave so sodelovali vsi zaposleni v Trziškem muzeju.

Interaktivne vsebine

Več kot sto predmetov govori zgodbe o preteklem delu in življenju trziških obrtnikov, avdiovizualna gradiva pa dopolnjujejo razstavne prostore. »Skladno s sodobnimi muzejskimi standardi želimo vsebine predstaviti prijazno, aktualno, strokovno. Želimo, da se obiskovalci čim bolj aktivno vključijo v predstavitev

Del strokovne ekipe sodelavcev razstave, od leve Boštjan Meglič, Janita Košir, Jana Babšek, Bojan Knific in Anže Bizjak / Foto: Gorazd Kavčič

Trziška »gasa«, oblečena v nogavice / Foto: Gorazd Kavčič

S pomočjo interaktivnih dejavnosti se je mogoče z dediščino srečevati na zabaven in hkrati poučen način.

vsebin skozi številne interaktivne dejavnosti. Preizkusiti se je mogoče v strojnem pletenju nogavic, ročno tkati preprogo iz trakov, si z motivom modrotiska izdelati koledarček za leto 2018, na kovaškem nakovalu preizkusiti moč ...» je povabila Jana Bašek.

V Prešernovi dobi so slovele trziške nogavice

Nogavice, ki so jih izdelovali v prvi polovici 19. stoletja v Trziču, so nosili po celem Kranjskem in širše v avstro-ogrski monarhiji, je pojasnil Knific in dodal, »nogavice so bile pomemben oblačilni kos, ki je skupaj s podkolenskimi hlačami odločilno zaznamoval podobo moških s kmečkega okolja na pretežnem delu slovenskega etničnega ozemlja. Nogavice so pletli moški, ženske in otroci. V mestu si

šel skozi špalir nogavic, ki so jih sušili na lesenih modelih. Barvali so jih v modro – rekli so ji višnjeva – in v druge barve. Pletli so jih v vzorcih, za katere so imeli različna imena (pavovo pero, ribja kost ...).«

V vaseh okoli Trziča so se do konca 19. stoletja ukvarjali tudi s pridelavo in predelavo lanu in volne. Tkali so platno, oblačili so se tudi v oblačila, izdelana iz sukna, raševine in drugih tkanin. Na ogled sta rekonstrukciji moške in ženske obleke z Doline nad Trzičem s konca 18. stoletja.

Čarobnost modrotiska

Modrotiskarstvo je še živo na številnih koncih sveta in je del nesnovne kulturne dediščine pod Unescovo zaščito. Žal je na Slovenskem modrotiskarstvo zamrlo, zato so se sodelavci Trziškega muzeja

odpravili v delavnico v Avstriji, kjer so jim z modeli, ki pa so še ohranjeni v Trziču, pobarvali blago. Modrotisk je prav poseben način ročnega tiskanja vzorcev na blago, ki se obarva z indigom. Postopek so za predstavitev na razstavi posneli v delavnici, ki še dela na star način v Avstriji, nastal je zanimiv filmček.

V Trziču so bile razvite še druge obrti, v enem od prostorov predstavljajo kovače, mesarje, krojače in kolarje. »Dejavnosti za otroke so vključene v vse dele razstave, poleg tega jim je namenjena posebna soba. V njej bodo lahko na podplat zabijali velike "cveke", spoznali trziškega zrnja, tipali različne kože in si ogledovali premikajoče se rokodelce,« je sklenila Jana Babšek in povabila na ogled tudi v nedeljo, ko bo v Trziču šušarski praznik.

Zanimivosti

Katja Ravnikar iz Komende: »Prostovoljstvo te uči, kaj je res pomembno.« **Stran 18**

Pogovor

Tomaž Rotar se je kot osemnajsti Slovenec doslej povzpел na Mount Everest. **Stran 19**

Obletnice

Štirinajstega avgusta 1917 so italijanski bombniki razdejali vas Koroška Bela. **Stran 20**

Od petka do petka

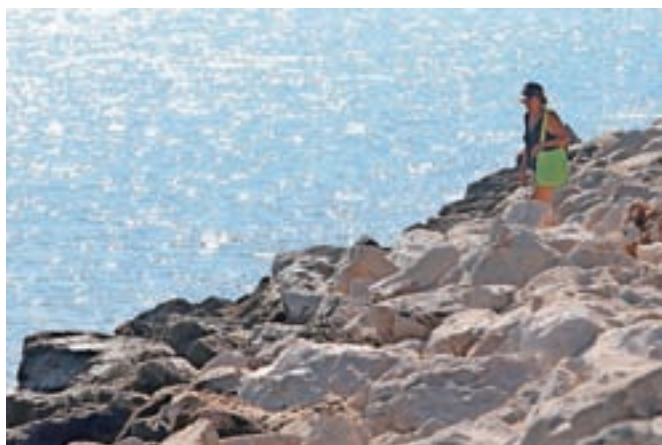
Foto: Gorazd Kavčič

Zunanji minister Karl Erjavec meni, da Hrvati namenoma provocirajo v Piranskem zalivu, zato bi najraje takoj implementiral arbitražno odločbo glede morske meje.

Foto: Gorazd Kavčič (arhiv GG)

Naravovarstvene organizacije opozarjajo, da bodo zaradi obrata Magne Steyr v Hočah uničili okoli sto hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč na vodovarstvenem območju.

Letošnje poletje je bilo dolgo in vroče, zdaj pa se dokončno poslavlja. / Foto: Gorazd Kavčič

Erjavec bi, Cerar še ne

Na poziv zunanjega ministra Karla Erjavca, naj Slovenija nemudoma implementira arbitražno odločbo na morju, premier Cerar odgovarja, da je treba Hrvaški dati pol leta časa, da spremeni stališče.

SIMON ŠUBIC

Kdaj uveljaviti mejo na morju?

Ta teden je zunanji minister Karl Erjavec pozval, da bi bilo treba odločbo arbitražnega sodišča o meji med Slovenijo in Hrvaško na morju nemudoma implementirati. Takojšnjo implementacijo arbitražne odločbe na morju je zagovarjal že, ko je bila ta izdana, saj je sodišče mejo na morju zelo jasno določilo. Ker tega nismo storili takoj po razglasitvi razsodbe, smo zamudili dragocen čas, je dejal. Erjavec je prepričan, da ob izteku turistične sezone Hrvaška namerno provocira situacije, ki niso v skladu z vsebino odločbe. Premier Miro Cerar se z njim ne strinja, saj je dan kasneje povedal, da imamo za uveljavitev arbitražne odločbe šest mescev časa, vlada pa dela intenzivno v skladu z odločitvijo na političnem vrhu in znotraj vlade, da damo sosednji Hrvaški dovolj možnosti, da spremeni stališče in pristopi k implementaciji arbitražne odločbe. »Pri tem bom kot predsednik vlade odločno vztrajal. Če tega ne bo, bomo naredili naslednje korake, zdaj pa gremo po načrtu, ki ga je podprl celotni politični vrh in ki je zelo smiselni, kajti voditi moramo dialog, moramo dati Hrvaški

priložnost, da ne bo več kršila mednarodnega prava, evropskega prava, zaveze iz arbitražnega sporazuma,« je nadaljeval Cerar. Kot je še dodal, je meja na morju zdaj jasno določena, na kopnem pa jo bo treba konkretno še določiti na posameznih območjih. »Naša policija že nadzira celotno morje, ki je v okviru naših meja, vendar pa še ne ukrepa zoper tiste, ki priplujejo nekoliko čez, kajti ko se bomo za to odločili, se bomo odločili premišljeno, tako da bomo imeli vse pripravljeno, da bomo to izvedli enkrat v prihodnosti tako, kot je treba, in ne improvizirano, ne brez načrta,« je še razložil.

Sprejeli nov sveženj arhivskega gradiva

Slovenija je v sredo od arhiva zunanjega ministrstva Srbije prevzela originale 60 mednarodnih sporazumov, katerih depozitar je bila nekdanja SFRJ in se nanašajo izključno na ozemlje Republike Slovenije, obenem pa tudi dokumentacijo za mejo z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Gre za drugi sveženj arhivskega gradiva, ki ga je Slovenija prevzela v skladu s sporazumom o nasledstvu, decembra lani smo že prevzeli originale 43 mednarodnih sporazumov iz arhiva zunanjega ministrstva

Srbije. Šlo je predvsem za tehnične sporazume, ki urejajo promet, mejo in druga vprašanja z Italijo in Avstrijo. S tokratnim prevzemom je Slovenija pridobila veliko večino vseh radikiranih mednarodnih sporazumov, ki ji pripadajo skladno s priloženo D sporazuma o nasledstvu, še naprej pa si bo prizadevala, da arhivska gradiva, ki ji pripadajo, čim prej najdejo svoje mesto v arhivih slovenskih institucij, so pojasnili na zunanjem ministrstvu.

Pritožbo napovedujejo v E-forumu

Od dvanajstih stranskih udeležencev v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja družbi Magna Steyr za postavitev lakirnice na najkakovostnejših kmetijskih zemljiščih v Hočah pritožbo na izdano soglasje napovedujejo samo še v Slovenskem E-forumu. Njegov predsednik Gorazd Marinček, ki napoveduje, da bodo pritožbo vložili v ponedeljek, je v zadnjih dneh prek družbenih omrežij prejel tudi grožnje, zato je zaprosil za policijsko varstvo. Ni znano, ali so v policiji njegovi prošnjaki ugodili. Med zadnjimi, ki so sporočili, da se na okoljevarstveno soglasje ne bodo pritožili, je bil Inštitut za trajnostni razvoj

(ITR), kjer jih je zadovoljila zaveza Magne za prenos prometa na železnico, kar bo po njihovem bistveno zmanjšalo onesnaženje zaradi obsežnega prevoza. V ITR so sicer opozorili na neodgovoren populističen pritisk na nevladne organizacije v primeru Magne, zgroženi pa so tudi »nadlahkomiselnostjo in aroganco vladnih predstavnikov, ki so investitorju dajali obljube, ki jih je mogoče izpolniti le ob neupoštevanju zakonitih postopkov za odobritev začetka gradnje«.

Slovo poletju

Z današnjim dnevom naj bi se letošnje zelo vroče poletje dokončno poslovilo, napovedujejo vremenoslovci. Od zahoda nas bodo namreč zajele plohe in nevihte, konec tedna pa prihaja tudi izrazita ohladitev, ko se bo meja sneženja spustila do okoli 2000 metrov. Prihodnji teden naj bi bil tako za začetek septembra razmeroma hladen, saj se bodo temperature gibale le malo nad dvajsetimi stopinjami Celzija, meteorologi pa kasneje izrazitega segrevanja ozračja ne pričakujejo več. Dnevi so namreč vse krajši, s tem pa so daljše noči, ko se ozračje dodatno ohladi, zato ne bo več pravih pogojev za zelo visoke temperature.

Slovinci v zamejstvu (575)

Pliberški sejem je praznik

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Korošci pravijo, da poznajo le dva letna časa: prvega pred »jormakom«, pliberškim sejemom na travniku, in drugega po njem. Ta sejem je res nekaj posebnega. Razprostira se na travniku, zato mu rečejo tudi »sejem na travniku – Wiesenmarkt«, traja le tri dni (od sobote do ponedeljka) in se odvija po stoletja starih pravilih. Prvega so organizirali pred 624 leti, leta 1393, 99 let pred odkritjem Amerike. Do leta 1428 je potekal mirno, potem pa se je zaradi spora Cerkev odločila zaračunati odškodnino guštanjanskim grofom za uporabo travnika. Odškodnina je morala biti shranjena v rdečem žametnem mošnjčku in pred začetkom sejma izročena lastnikom travnika.

Običaj se je obdržal do danes. Tako vsako leto na dan odprtja »jormaka« tržni referent občine Pliberk / Bleiburg izroči predstavniku Cerkev žametni mošnjček, v katerem so začimbe in trije kovanci najmanjše enote veljavnega denarja. Predaja mošnjčka je ena od najstarejših pravnih šeg v Evropi. Pliberški sejem na travniku »jormak« (pravijo, da

je izvor tega imena beseda »Jahrmak – letni sejem) je bil do druge svetovne vojne zgolj živinski sejem, po vojni pa se je ponudba širila in danes je na njem mogoče kupiti vse. V treh dneh ga obiše nad 120 tisoč ljudi iz Koroške in drugih delov Avstrije, zaradi bližine meje pa pride te dni v Pliberk tudi veliko Slovencev iz Slovenije. Pliberška občina je za

Na glavnem trgu v Pliberku že stoji sejmsko znamenje: grb in roka z mečem.

Odpiranje sejmskega sode v slovenski »Svaveji uti«. Tako bo tudi letos.

organizacijo sejma izbrala »sejmskega mojstra«. Ta je od leta 1995 naprej Arthur Ottowitz. Pri organizaciji sejma imajo pomembno vlogo tudi Slovenci, saj je Pliberk dvojezična občina. Domače Slovensko prosvetno društvo Edinost postavi vsako leto na sejmih svoj šotor, »Svaveja uta« imenovan.

Pliberk je »jormaško« zaživel že 19. avgusta, ko so na glavnem trgu postavili tržno znamenje: na drog pritrjen mestni grb in roka z mečem. Meč je simbol moči vojvode,

ki lahko hudo kaznuje tistega, ki ne spoštuje tržnih pravil.

Danes, 1. septembra, ob 13. uri bo pliberški dekan Ivan Olip daroval sejmsko mašo na postajališču za avtodome Poetscher, jutri, 2. septembra, ob 9. uri bodo najprej odprli veliki sejem malih živali, ob 13.15 pa se bo začelo svečano odpiranje sejma z nagovorom pliberškega župana Štefana Vitsotchniga in koroškega deželnega glavarja dr. Petra Kaiserja in odpiranjem sejmskega pivskega sode.

Po svetu

Umetna inteligenca

Ob začetku novega šolskega leta preberimo nekaj o umetni inteligenci (UI). Njen namen ni, da bi nadomestila znanje, ki ga mladi pridobivajo v šolah, ampak da bi bila nam vsem v pomoč. Je v tem tudi kaj nevarnega?

MIHA NAGLIČ

Musk proti Zuckerbergu

Kaj UI sploh je? »UI (v angleščini AI – Artificial Intelligence) je področje informatike z interdisciplinarnim značajem. Cilj UI je razvoj naprav, ki se vedejo, kot da bi razpolagale z inteligenco. UI je prepletena s psihologijo, nevrologijo, matematiko, logiko, filozofijo in drugimi vedami. Izvorni cilj UI je izdelati stroj, ki posnema človeško razmišljanje. Pri tem so vključena tudi čustva in zavest.« Tako razloži Wikipedijski članek. In dodaja, da obstajajo vsaj štiri področja UI: 1. vizualna inteligenca (prepoznavanje oblik, obrazov, prstnih odtisov ...); 2. govorna inteligenca (prepoznavanje govora, sinteza govora ...); 3. manipulativna inteligenca (nadzor gibanja robotske roke, nadzor nožnih mehanizmov ...); 4. racionalna inteligenca (ekspertni sistemi, podatkovne baze ...). In še nekaj primerov uporabe UI: program Chinook, svetovni prvak v dami; razni internetni iskalniki (Google, Yahoo, Najdi.si ...); šahovski program Deep Blue, ki je leta 1997 premagal Garija Kasparova; strojno prevajanje naravnih jezikov, na primer Google Translate; prepoznavanje pisave, govora, prstnih

odtisov, obrazov, glasu ...; napovedovanje vremena, dobička, prodaje ...; računalniške igre, pri katerih se igra izboljšuje med igranjem ... Zanimivo je soočenje povsem različnih stališč o UI, do katerega je prišlo letos poleti v spletni debati med tehnološkimi in znanstvenimi velikani. Pokazalo se je, da imata 33-letni Mark Zuckerberg, ustanovitelj Facebooka, in 46-letni Elon Musk, ustanovitelj podjetja Tesla Motors, diametralno različne poglede na temo UI. Zuckerberg je goreč privrženec njenega razvoja, medtem ko jo ima Musk za »skrajno eksistencialno tveganje za človeško civilizacijo«. Musk si želi, da bi podjetja, ki se ukvarjajo z UI, upočasnila svoja prizadevanja in tako zagotovila, da ne bi nehote ustvarila česa nevarnega. Zuckerberg: »Imam precej trdno stališče glede tega. Sem optimističen. Mislim, da lahko zgradiš stvari, svet pa se z njimi izboljša. Glede UI pa sem resnično optimističen. Kar pa zadeva negativce, ljudi, ki skušajo zbrati podporo za tovrstne apokaliptične scenarije – preprosto jih ne razumem. Res je negativno in v nekaterih pogledih dejansko mislim, da je tudi zelo neodgovorno.« Musk vztraja, da je UI »največja težava, ki preti človeštvu«. Njegov spet Zuckerberg: »V naslednjih

petih ali desetih letih bo UI prinesla ogromno izboljšav glede kakovosti naših življenj. Eden glavnih vzrokov smrti so danes prometne nesreče – če lahko to z UI ukine, bo to dramatična izboljšava ... Kadar koli slišim ljudi govoriti, kako bo UI v prihodnosti škodil ljudem, si mislim: "Ja, veste, tehnologijo se da na splošno vedno uporabiti za dobro in za slabo, zato moraš biti pazljiv, kako jo sestaviš, kaj sestaviš in kako se bo to uporabljalo." A da ljudje zagovarjajo upočasnitev postopka gradnje UI, se mi zdi skrajno vprašljivo. Težko dojamem, zakaj bi kdo to zagovarjal.« Njegov spet Musk na Twitterju: »Govoril sem z Markom o tem. Njegovo razumevanje te problematike je omejeno.« Kaj pa drugi? Sloviti fizik Stephen Hawking: »Resnično tveganje z UI ni zloba, ampak nesposobnost. Super inteligentna UI bo izjemno dobra pri izpolnjevanju svojih ciljev, če pa ti cilji ne bodo uravnoveženi z našimi, smo v velikih težavah.« Naposled se oglasi še Microsoftov šef Bill Gates: »Najprej bodo stroji opravljali za nas veliko opravil in ne bodo super inteligentni. To bi moralo biti pozitivno, če bomo zadevo pravilno upravljali. A po nekaj desetletjih bo UI dovolj močna, da bo pomenila tveganje. Strinjam se

z Elonom Muskom in nekaterimi drugimi glede tega in ne razumem, zakaj nekatere ljudi to ne skrbi.« (Vir: MMC RTV SLO) Kaj pa mi, že imamo svoje mnenje? Najbrž ne, se še učimo ...

Kurz je proti

Mladi avstrijski zunanji minister Sebastian Kurz (1986) je izjavil, da »izključno muslimanski vrtci ne bi smeli obstajati, saj obstaja tveganje, da ustvarijo vzporedne svetove«. Na njegovo izjavo se je odzval Visoki komisariat za begunce pri ZN: »V zadnjih letih je bil v Avstriji narejen velik napredek pri sprejemanju in integraciji prebežnikov. Hkrati pa z zaskrbljenostjo opazujemo porast ksenofobnih debat in izključujočih teženj. Zato pozivamo vse demokratične politične stranke, naj vodijo kampanje pametno in dajo prednost tistemu, kar združuje, ne pa tistemu, kar deli.«

Stone opominja

»Tisti med vami, ki se spominjate vojne, ste novim generacijam dolžni prenesti, kaj vojna dejansko pomeni.« Tako nas opominja Oliver Stone (1946), legendarni ameriški filmski režiser, nagrajenec sarajevskega filmskega festivala 2017.

Kaj je ta »umetna inteligenca«? Po angleško: AI, Artificial Intelligence ... / Foto: YouTube

Mark Zuckerberg, ustanovitelj Facebooka, je velik zagovornik UI. / Foto: Wikipedijski članek

Elon Musk (desno) in nekdanji ameriški predsednik Obama na izstrelišču rakete iz Muskovega komercialnega vesoljskega programa SpaceX. Musk je proti UI. / Foto: Wikipedijski članek

Sedemdeset let Gorenjskega glasa (7)

Prva nagrada žensko kolo

JOŽE KOŠNJEK

Ko prelistavam arhivske izvode Glasa Gorenjske, moram priznati, da se nekaterih tudi danes ne bi sramovali. Tudi tiskarna Gorenjskega tiska je bila modernejša. Urejena sta bila ročna knjigovodnica in moderni fotografski oddelek, ki je nagrajeval naročnike z izdelavo razglednic in izdelavo fotografij v črno-beli in barvni tehniki. Uredništvo se je okrepilo z novimi novinarji in dopisniki (o imenih bom pisal v prihodnjih nadaljevanjih), spomladi leta 1959 pa je bil za odgovornega urednika imenovan Vojko Novak, Slavko Beznik pa je ostal direktor Gorenjskega tiska. Časopis, ki je izhajal dvakrat tedensko, je popisal vse pomembnejše dogodke

na Gorenjskem, ki jih ni bilo malo, vendar za omembo vseh v tem pisanju, ko je v prvi vrsti zgodovina časopisa, ni dovolj prostora.

Ob bogatstvu vsebine je bila glavna skrb vodstva

Glas Gorenjske je nasprotoval ukinitvi Prešernovega gledališča. Na sliki so igralci Prešernovega gledališča Nada Bavdež, Laci Cigoj in Franek Trefalt v predstavi Obzirna vlačuga. / Foto: arhiv GG, januar 1955

časopisa in zaposlenih povečevanje števila naročnikov in bralcev. Gorenjska podjetja so prispevala bogate nagrade, žreb pa jih je razdelil med naročnike, še posebno med nove. Tako so

bili med nagradami radijski sprejemnik, tona premoga, znameniti Stolov fotelj rex z mizico, žimnica in vzmeti, žebli, čevlji, metrsko blago, žensko kolo in podobno. Javno žrebanje je bilo 15. marca leta 1959 v Škofji Loki. Prvo nagrado, žensko kolo, je prejela Fani Fende iz Naklega.

Dve stvari, povezani z Glasom Gorenjske, je treba poudariti v obdobju do leta 1960. V pogovoru jih je posebej omenil dolgoletni urednik Glasa Gorenjske in direktor Gorenjskega tiska Slavko Beznik. Prva je boj za ohranitev Prešernovega gledališča v Kranju, ki ga je hotela oblast leta 1957 ukiniti. Urednik Slavko Beznik in novinar Miloš Mikeln sta se z odmevnimi članki postavila v njegov bran, čeprav sta bila na nasprotni strani takrat

Pri Podhumu je most klonil pod težo tovornjaka s pivom, ki se je znašel v reki Radovni. / Foto: arhiv GG, 20. marec leta 1959

zelo visoko stoječa politika Boris Zihlerl in Roman Albrecht. Potrkala sta na vest tovarn, naj delavce spodbujajo k nakupu abonmajeve. Časopis pa je po letu 1955 s svojimi fotografijami začel bogatiti legendarni fotoreporter

Franc Perdan. Eno od njegovih, za tiste čase odličnih fotografij, objavljamo danes. Slavko Beznik ima še danes v svojem domu na Gorjušah Perdanovo fotografijo čiščenja snega med sneženjem v starem Kranju.

Zanimive reči so se dogajale na Gorenjskem. Marca leta 1959 sta bila objavljena članek in fotografija preizkusa lahkega motornega čolna znamke Manta na Bohinjskem jezeru, ki je lahko drvel do 50 kilometrov na uro. Čoln so izdelali v tovarni Lip na Bledu.

Zanimivosti

Prostovoljstvo te uči, kaj je res pomembno

»Ne da se opisati občutka, ko vidiš žar v otroških očeh, njihovo veselje – kljub revščini, v kateri živijo,« svoje prostovoljske izkušnje z Madagaskarja opisuje Katja Ravnikar iz Komende, ki je nedavno za svoje delo prejela tudi priznanje za mednarodno prostovoljstvo na natečaju Prostovoljec leta 2016.

ALEŠ SENOŽETNIK

Katja Ravnikar je podiplomska študentka psihologije iz Komende, ki je že vse skozi vpeta v prostovoljstvo. Zadnja tri leta pa je v okviru programa mednarodnega skupinskega prostovoljstva POTA aktivna na mednarodnem področju. Še posebno ji je k srcu prirasel Madagaskar in tamkajšnji preprosti ljudje, ki se iskreno razveselijo že najmanjše malenkosti, a prelomnico v njenem prostovoljnem delu predstavlja Indija.

»Pred tremi leti sva s prijateljico odšli v Kalkuto, kjer sva en mesec delali v sirotišnici in šoli za deklice, ki jo vodi Mojca Gayen, sicer doma iz Medvod, a že več let živi in dela v Indiji. Kot pravi, jo je izkušnja iz enega

najrevnejših velemest na svetu pretresla predvsem zaradi neverjetnega razkoraka med revnimi in bogatimi. »Vidiš razkošno vilo, zaščiten z visokim betonskim

zidom in bodečo žico na vrhu, pred njo pa ljudi, ki živijo dobesedno na cesti,« pripoveduje mlada Komeničanka, ki vse odtlej velik del prostega časa namenja

ravno mednarodnem prostovoljstvu.

Ravno pred kratkim se je vrnila s svojega drugega obiska na Madagaskarju, kjer je delala pri slovenskih

Katja Ravnikar v družbi malgaških otrok. / Foto: osebni arhiv Katje Ravnikar

misijonarjih. V sedmih tednih, kolikor jih je poleti preživela med revnim podeželskim prebivalstvom na otoku, je največ časa delala z malgaškimi otroki. Skupaj z drugimi prostovoljci so organizirali več oratorijev in jim tako popestrili počitnice. »Otrokom veliko pomeni že stisk roke, objem. Njihove mame imajo tudi deset otrok in se velikokrat nimajo časa ukvarjati z njimi, zato jim toplina, ki jim jo ponudiš, veliko pomeni,« pravi, »a hitro ugotoviš, da ti oni dajo več kot pa ti njim. Zahvaljujejo se ti, ker si prišel in jim pomagal, a mislim, da smo se mi od njih naučili veliko več kot oni od nas. Odiš bogatejši za izkušnjo in tudi vsa prijetna občutja. Ko vidiš, kako se veselijo vsake malenkosti, stiska roke, objema, se naučiš, kaj je v življenju res pomembno. Naučijo te preprostosti in skromnosti.« Prav otroci so največje žrtve revščine na Madagaskarju. Po podatkih Združenih narodov od tisočih rojenih 120 otrok umre pred dopolnjenim petim letom starosti. Za primerjavo, v Sloveniji umrljivost med otroki znaša le 2,6 otroka na tisoč rojenih. Glavni vzrok smrti je slaba zdravniška oskrba in malarija, ki razsaja po otoku.

Z gradnjo šol, bolnišnic in zdravstvenih domov pa je neizbrisen pečat na Madagaskarju pustil slovenski misijonar Pedro Opeka, o katerem ima tudi Katja povedati le najboljše: »Pedro Opeka je res velik človek. Vsi na Madagaskarju ga poznajo. Ko vidiš mesto, ki ga je zgradil, to šele zares dojamemo. Najprej sem si predstavljala, da je tam par hišk, a po mestu se lahko sprehajaš cel dan. Tudi ljudje, ki tam živijo izžarevajo posebno energijo. Princip, po katerem deluje Opeka in drugi misijonarji, je, da ničesar ne dobiš zastonj. Zato, da lahko živijo tam, morajo starši hoditi na delo, otroci pa v šole. Prav šole slovenskih misijonarjev pa slovijo kot najboljše na Madagaskarju.«

Kdaj jo bo pot ponovno popeljala na otok v Indijskem oceanu, Katja še ne ve. A tudi doma ne počiva in zbira sredstva za pomoči potrebnim otrokom. »Večkrat te preseneti, kako so ljudje pripravljeni pomagati, ker vedo, da bodo njihovi prispevki prišli v prave roke, brez posrednikov. Upam, da bom šla kmalu znova nazaj, tokrat za dlje časa. Madagaskar se mi je res vtisnil v srce, zdi se mi, kot da tam vedno nekaj pozabim in moram ponovno nazaj,« zaključuje sogovornica.

Anini zapiski so »zariski«

Odkar hodi v šolo, Ana Štular riše stripe in zanje dobiva nagrade. Pri rosnih desetih letih je letos pri reviji Stripburger izdala svoj prvi strip z naslovom Enodnevnica, ki govori o življenju muhe enodnevnice.

IGOR KAVČIČ

Ana Štular je vesela osnovnošolka, ki ima rada pustolovščine. Med pripravami nanje se zamoti z branjem knjig, risanjem, igranjem z lutkami in igranjem klavirja, plesom, kovanjem pesmi, pisanjem zgodb in potepi po čarobnem gozdu. Tako se te dni sveža petošolka na podružnici OŠ Simona Jenka na Primorskem predstavlja v svojem stripovskem prvenec z naslovom Enodnevnica. V strip mini formata na 24 straneh je namreč narisala in opisala življenje muhe enodnevnice – tako kot ga pač vidi dekleta, ki počne vse v uvodu opisano.

Risanje stripov pa za Anino le muha enodnevnica, ampak nekaj, čemur se posveča, odkar hodi v šolo. Stripi so jo od nekdaj zanimali, k čemur je zagotovo pripomogel tudi oče Andrej, sicer znani stripovski avtor. »Dvostranski stripi v Cicihanu, Modri medvedek, Vrtec pri veseli kravi in kasneje

Hribci Marjana Mančka pa Mustrov Zvitorepec in serija stripov o Tintinu,« se Ana spominja svojih zgodnjih branj. Torej ne preseneča, da je pri šestih letih narisala svoj prvi strip Kralj potuje, preprosto zgodbo na dveh straneh o tem, kaj vse je moč videti, če greš malo naokrog, in zanj dobila eno posebnih nagrad na natečaju Živel strip!, ki ga že dolga leta za mlade avtorje prireja revija Stripburger. Naslednje leto je s stripom Bojevnica že prejela glavno nagrado, lani uspela s stripom Kurent za vedno, nakar so jo na Stripburgerju povabili, naj nariše krajši strip, ki ga bodo tudi založili.

»Sprva smo se kar nekako obotavljali, saj je za toliko strani stripa že potrebna daljša zgodba, zahtevnejša risba in več kadriranja,« je v pogovor vskočil Andrej, da pa je Ana z idejami, ki so kar letele iz nje, dvome hitro razblinila. »Nazadnje je že začelo zmanjkovati prostora in sem porisala še

naslovno in zadnjo stran,« v šali doda Ana in pojasni, zakaj je glavna junakinja stripa muha. »Želela sem nekaj odštekanege, nenavadnega, ne pa kake mucke, ki se potepa skozi mesto. Običajno take ideje dobivam, ko pripravljam mizo za družinsko kosilo.« In je narisala, od bube do prave žuželčje družščine in mušjega plesa. Na začetku je več skicirala in si zastavljala okvirno zgodbo, bolj pa je šel strip proti koncu, bolj spontano in sproti je nastajal. Da so doma skrbno pobrskali po spletu, za kakšno žuželko gre, kako je ta videti, kako živi, se spominja Andrej. »Ribe, ki sem jih uporabila v stripu, pa so tiste s sličic za album Oceanomanija, ki so ga ponujali v enem od supermarketov. »No, muha le nima takih prstkov,« doda Andrej, Ana pa mi z: »Vidite, to je ta starševski prav, ki ga je nemogoče prepričati, da sem se pač jaz odločila za take mušje prste in pika,« ponudi odgovor o tem, ali se je oče kaj

dosti »vtikal«v njeno delo. Ana sicer riše sama, seveda pa ji je Andrej kot izkušeni stripar vedno v oporo kot svetovalec.

Mini strip je tako izšel letos pomladi v nakladi kar šeststo izvodov – in ob domačih je Ana pohvale prejela tudi od

več že izkušenih stripovskih avtorjev. »Na sejmu stripa v kranjski knjižnici sem celo dobila svojo mizico, na kateri sem predstavljala takrat še čisto svež strip. Imela sem deset izvodov, če bi koga zanimalo, pa mi jih je kaj hitro zmanjkalo,« o zadovoljstvu

Risbe iz stripa Enodnevnica desetletne avtorice Ane Štular so ta čas na ogled v Kulturnem centru Krice krace v Kranju.

nad stripom pove Ana. Da so ji sošolci rekli, naj čim prej nariše nadaljevanje. »Okrog poslušam, da riše bolje kot jaz, predvsem pa je uspešnejša pri prodaji,« doda Andrej Štular in poudari, da je Ana za risanje stripov navdušila tudi že mlajšo sestrico Nežo.

Ana se razvija v dobro risarko, ne manjka ji domišljije. Domisljice si zapisuje, prav tako tudi pesmice. Ker s sestrico in staršema, ki nastopata z lutkami, potuje tudi v oddaljene države in celine, s seboj vedno vzame popotniški dnevnik, v katerega ne piše, ampak riše. »Ne da se mi toliko pisati, imam hitreje narisano. Sama jim pravim "zariski", ker pač niso zapiski,« je vedno znova tudi v govoru razposajena Ana. »Moji prvi stripi so pravzaprav nastali iz "zariskov".« Poleg šole jo te dni čakata tudi glasbena šola in klavir, veseli pa se spet ur izraznega plesa v Kulturnem društvu Qulenium. Očitno je Ani šola malo za zraven, pomislim. Na vprašanje, kaj bo, ko bo velika, pa Ana v svojem slogu odgovori: »Seveda bom risala stripe. Avtorica zgodb bom in ilustratorica ter pesnica v eni osebi. Želim biti tudi plesna mentorica, pa slaščičarno bi odprla. No, kar se te tiče, malo dvomim, da bo kaj iz tega.«

Pogovor

Everest je lahko le želja in nič več

Tomaž Rotar iz Lesc se je sredi maja kot osemnajsti Slovenec doslej uspel povzpeti na najvišjo goro sveta. Tudi tri mesece kasneje njegovi vtisi ne pojenjajo, zaupal pa nam je tudi, kakšne so bile njegove priprave in zakaj se je na vrh podal kljub ukazu o vrnitvi iz baznega tabora ...

JASNA PALADIN

Tomaž Rotar je znani zobozdravnik, ki ima že skoraj petnajst let svojo ordinacijo v Radovljici. Mož in oče dveh hčera z družino živi v Lescah, njegovo življenje pa je polno avantur. Slednje beleži na svojem blogu, kjer lahko beremo o popotovanjih po Skandinaviji, Indiji, Grenlandiji ... kot zadnji pa navduši zapis Moj Everest, v katerem opiše svoj letošnji največji podvig. Šestnajstega maja se je kot osemnajsti Slovenec povzpel na najvišjo goro sveta.

»Jutro petnajstega maja je bilo rahlo oblačno, iz smetanaste odeje so bodli le osem tisočaki, nad nami pa jasna, skoraj črne barve in lahko bi se reklo, da sem videl zvezde pri dnevni svetlobi. Čaka nas cona smrti, svet nad osem tisoč metrov, pripravil sem si regulator kisika in jeklenko. Zavedal sem se, da moram nalogo opraviti čim hitreje, brez obotavljanja in z vnaprej pripravljenim planom, tudi tistim rezervnim, če ne bo šlo vse dobro, kajti racionalnega odločanja na tej višini ni nih-

zapisa, kjer je razvidno tudi, da bi se njegov podvig skorajda končal neuspešno, saj jih je na gori dosegel ukaz o predčasni vrnitvi zaradi napovedi slabega vremena.

»Novico in posledično odločitev, da se bom negledna posledice podal na vrh, sem sporočil šefu, ugasnil sem radio in prerezal popkovnico: sedaj sem sam.«

Za vami je že ogromno najrazličnejših avantur. Kdaj pa ste se začeli »spogledovati« z Everestom? Kdaj je želja postala realna?

»Vsaka tura počasi preraste tudi v avanturo, če je sreča mila, v tako, ki se dobro konča. Gorenjci živimo pod hribi in med njimi in po mojem se vsak od nas vsake toliko odloči povzpeti na vrh katerega od čudovitih vršacev. Majhen hrib vedno postavi nekoliko višji izziv, in če človek ne obupa, se bo spogledal tudi z idejo Everesta kot najvišjega. Sreča mora biti vedno zraven – pa še kdo drug, ki ga morda ne poznamo ali ne priznamo, da doživimo pravi trenutek, ko se vse ujame. In tako sem na vrh prišel tudi sam. Everest

evropske visoke hribe, pleti in pozimi, pa tudi na Aconcagua, Leninov vrh, obredel nekaj vrhov po Skandinaviji ... Najlepši je bil Mont Vinson na Antarktiki. Pozimi skoraj ne mine konec tedna brez Kredarice, Triglava ali Kanjavca. Po hribih se vozim s kolesom, potujem s smučmi, plezam, hodim ... Tudi ko se odločim za cestno kolesarsko turo, jo mahnem na Mangart, Vršič, Učjo, Ljubelj, Korensko sedlo ...«

Kakšne so bile vaše priprave pred odhodom?

»Najbrž sem se že vse življenje po malem pripravljaj na neko veliko turo, vede ali nevede. Gorništvu in alpinizmu nista le šport, ampak način življenja. Zadnje leto ali dve sem nekoliko pojačal kondicijski trening in si postavil za normo od štiri do pet tisoč višinskih metrov na konec tedna, poleti s kolesom pozimi pa s turnimi smučmi. Čez teden za trening ni časa, in če je volja ali ne, se prisilim pešačiti do službe, kar pomeni pol ure hitre hoje na dan.«

Everest je znan po odpravah zasebnih agencij. S katero ste sodelovali vi in ali lahko razbijete predsodke, ki se porajajo v zvezi s turizmom na najvišji gori sveta?

»Odločil sem se za Adventure Peaks, angleško agencijo, ki me je peljala že na Mt. Vinson na Antarktiki. Nobena drugega načina osvajanja najvišjih ali najbolj zaščitenih področij sveta ne poznam. V vsakem primeru se mora odprava pridružiti vsaj lokalni agenciji, ki se ukvarja z dovoljenji in logistiko. Tudi temu se lahko reče turizem, konec koncev to tudi je in ne razumem, zakaj bi kdo imel predsodke glede tega. Razlika med ljudmi, ki so se pred tridesetimi leti podajali v take hribe, in današnjimi "turisti" je le v načinu plačila in logistiki. Včasih so si ljudje nabrali sponzorje in se pač podali v hribe, ki v tistem času še zdaleč niso bili tako birokratsko zaščiteni kot danes. Gora je danes prav tako visoka, mrzla in nevarna kot pred petdesetimi leti, ko tako imenovanih turistov še ni bilo. Razlika je v opremljenosti, ki je danes bistveno boljša, in globok poklon tistim, ki so se v volnenih nogavicah in babičinem puloverju podali v tak svet. Agencije ne peljejo na Everest vsakogar. Pogoj za vzpon na

Jutro na vrhu najvišje gore sveta / Foto: osebni arhiv Tomaža Rotarja

Everest so predhodni vzponi na najmanj sedem tisoč metrov ali najvišji vrh Antarktike ali Mt. Denali na Aljaski, ki velja za najbolj mrzlega. Poleg tega zahtevajo od klientov zdravstvene kartone, EKG in lahko še kopico drugih preiskav. Vsakogar preizkusijo na zimskih vzponih v Alpah. Svoji morajo podpisati izjavo, da v primeru najhujšega ne bodo zahtevali transporta trupla z gore, kar bi okolje dodatno obremenjevalo. Vodiči so najizkušenejši alpinisti na svetu. Vsaka odprava počisti za sabo, kolikor je to mogoče, ostalo čistilno funkcijo na gori opravi veter in sneg. Mislim, da so glede na dejstva predsodki glede turizma popolnoma odveč.«

Na Everest ste se povzpeli že maja. Kako na vse skupaj gledate tri mesece kasneje?

»Odkar sem prišel domov, ne mine dan, da ne bi pomislil na Everest. Ko prihajam zvečer utrujen domov, se vedno vprašam, kako sem sploh vse skupaj zdržal, saj me že celodnevni delavnik kar dobro podre. Na vsakdanje probleme sedaj gledam nekoliko drugače kot pred vzponom, sem bolj umiren, kot bi bil zastrupljen s spominom in ponosom, da sem že dosegel, kar sem si dolgo želel, in da se naglica in nestrpnost v življenju ne izplačata več. Mislim, da to čutijo tudi moji pacienti in so na zobozdravniškem stolu manj prestrašeni in napeti kot nekoč. S časom in prav počasi srkam radost vrnitve domov, spet čutim vse prste, na oba palca na nogi sem moral počakati malo dlje.«

Odločitev, da ne upoštevate ukaza o vrnitvi, je bila zelo tvegana. Razpletlo se je

srečno, a vseeno ... V življenju vedno tako tvegate?

»Neupoštevanje ukaza iz angleške pisarne je dogodek, ki se sicer ne bi smel zgoditi, vendar je celo skupino popeljal do vrha. Na odločitev nisem ponosen, vendar je zaradi navedenega dejstva ne morem obžalovati. Tudi Stu Peacock, šef agencije in najbolj izkušen angleški alpinist, človek, ki je bil dejansko posredno odgovoren za naša življenja, ni bil užaljen zaradi ignorance, saj je bil na koncu poplačan s skupinskim uspehom in je zabeležil tri nove vzpone na sam vrh. Letos so bile vremenske napovedi iz različnih agencij včasih popolnoma nasprotujoče, tako da so se šefi izredno težko odločali o datumu končnega vzpona. Sam sem takoj po ukazu poklical ženo Melito domov v Slovenijo, ki je bila v stalnem kontaktu z vremenslovci, ki se ukvarjajo s specifičnimi napovedmi vremena za Everest. V dveh urah sem dobil še drugo mnenje od ameriškega vremenslovca, seveda proti mastnemu plačilu, ki je prihod vremenske fronte napovedoval osem ur kasneje, kar je bil tudi razlog, da sem se odločil drugače kot šef v Angliji. Ne verjamem, da sem tvegala več, kot bi sicer, saj dejansko nihče ni ravno prepričan o katerikoli vremenski napovedi. V življenju tvegam samo takrat, ko sem na vrvi sam in nikogar ne ogrožam. Strah pred smrtjo izvira iz strahu pred življenjem, je nekoč dejal Mark Twain. Zakaj bi se bali življenja, saj je največji privilegij, ki nam je kadarkoli dan.«

Bi danes v zvezi z vzponom karkoli naredili drugače?

»V športu in naravi uživam, kar je po mojem

smisel vsega. Včasih je sicer težko vstati ob treh zjutraj in se pri minus desetih odpraviti proti Kanjavcu, vendar so jutra okoli Triglava nekaj najlepšega, kar se vam lahko zgodi. Smisel priprav je prepričati samega sebe, da je telo najboljši instrument, ki ga imamo, vendar je kljub temu samo orodje za doseg cilja, ki so si ga izbrali možgani. Mišice so v primerjavi z duhovno stabilnostjo veliko močnejše in vzdržljivejše. Dokler jih misel priganja in ne obupa, bo telo delovalo, popustilo bo šele, ko prekoračimo skrajne meje, do tam pa je še dovolj rezerve. Najtežji del vsega je zapustiti vsakdanjik, službo, paciente, tempo, družino, stresne misli, ki človeka dejansko držijo pokonci in hkrati uničujejo. Kar dolgo časa sem potreboval, da sem prebil led in začel razmišljati drugače in se prepričal, da sem pogrešljiv in da se bo življenje odvijalo normalno naprej tudi brez mene – in to je hkrati tudi ena najboljših posledic, ki sem jih prinesel domov.«

Kakšne želje (avanturistične) še ostanejo človeku, ki je že stal na najvišji gori sveta?

»Everest je najvišji, ni pa rečeno, da je največja avantura. Vsaka tura lahko preraste v nepozabno avanturo. Tudi delo in spreminjanje delovnega okolja v neskončno rigidni slovenski birokraciji je izziv, če ne celo največji.«

Se boste povzpeli še na kakšen osemtisočak?

»Potihem razmišljam o Everestu brez dodatnega kisika in o K2. Bomo videli, kako se bo odvijalo leto pred mano.«

Podelitev certifikata Kitajske alpinistične zveze za osvojen vrh / Foto: osebni arhiv Tomaža Rotarja

če sposoben. Pobočje proti taboru tri je nagnjeno približno petdeset stopinj, pretežno skalnato in mestoma ledeno. Snega je z višino na severni strani vedno manj, saj orkanskim vetrovom ne kljubuje prav nič. Štiristo višinskih metrov do trojke mi je pobralo precej moči, predvsem zato, ker se je veter skoraj popolnoma umiril, znotraj lunarne obleke pa tako postane precej vroče. Dopustil sem si dva litra kisika na minuto, pri čemer jeklenka zadostuje za osem ur hoje. Misli so postale vse bolj tope, se napeto bere odlomek iz njegovega

nikoli ni popolnoma realna želja, saj je le malo takih, ki se imajo možnost povzpeti večkrat in tako vedo, kaj jih čaka. Everest ne more biti realna želja, saj je okolje na gori tako kruto, da življenja za živa bitja zgoraj ni. Everest je lahko le želja in nič več. Kdor se odloči, da se bo spopadel s tako goro, ni realen, najbrž tudi popolnoma trezen ne, mora biti le otroče zagnan in upati, da se vse srečno konča.«

Kakšne so sicer vaše izkušnje z alpinizmom?

»Pred Everestom sem se povzpeli na skoraj vse

Obletnice

Po sledih razdejanja Koroške Bele

Štirinajstega avgusta 1917 so italijanski bombniki razdejali vas Koroška Bela. Dogodek tudi po stotih letih še ni natančno raziskan. To je bil najbolj žalosten in najstrašnejši dan v zgodovini vasi, ki je ostal v kolektivnem spominu domačinov vse do danes ...

URŠA PETERNEL

Štirinajsti avgust 1917

Štirinajsti avgust 1917. Bil je terek, »silno vroč dan«, je zapisal takratni župnik Franc Košir v svojih spominskih zapisih. »Ravno se zjutraj ob pol osmih pripravljam na sv. mašo, ki je bila oznanjena v grajski kape- li na Javorniku. Slišim n- enkrat močno bobnenje v zraku. Hitro stopim iz žu- pnišča in ugledam ravno nad našo vasjo plavati oko- li deset aeroplanov ... Takoj sem spoznal, da so italijan- ski. Hitro tečem skozi vas in ljudi silim venkaj pod Lebni- če, češ, ko bi le kaka bomba padla v vas, da ne bi ubila ka- kega človeka. Aeroplani so plavali dalje in kmalu zasli- šimo močan pok, ki se je po- navljal ...« piše v kroniki žu- pnik Košir. Kmalu je prišla novica, da sta bila ubita dva človeka, enajstletni Alojzij Mencinger in 36-letni Ivan Pesjak ... A groze še ni bilo konec. Ob pol dveh, ko je bila »solnčna vročina nezno- sna«, se je v zraku znova zas- lišalo močno tuljenje. Nad vasjo so se spet pojavila ita- lijanska letala. Začele so pa- dati bombe in prve hiše so bile takoj v ognju. Požar se je hipoma razplamtel, zajel več hiš in tudi cerkev. Zara- di močnega južnega vetra in neznosne vročine požar- ne brambe niso mogle več

O razdejanju Koroške Bele so pisali vsi takratni časniki. V Slovenscu 16. avgusta 1917 pišejo: »Včeraj je bil pravi sodni dan posebno za prijazno, mično lepo vas Koroško Belo na Gorenjskem. Italijanski letalci so ta prijazni, gosto obljudeni kraj izpremenili v pravo grobljo ...«

pomagati. Pogorelo je 46 hiš z gospodarskimi poslopji in domača cerkev ... Domači- ni so v nekaj urah ostali brez vsega, domov, oblek, živeža, denarja ... Mnogi so nasled- nje dni spali kar na prostem in v gozdu. Obnova vasi je trajala več let ...

Štirinajsti avgust 2017

Štirinajsti avgust 2017. Bil je ponedeljek, vroč dan. Jut- ro. Marija Palovšnik, pred- sednica Farnega kulturnega društva Koroška Bela, in Pe- tra Alič, domačinka z Bele, raziskovalka in zagovornica ohranitve kulturne dedišči- ne, v Spominskem parku na Plavžu položita šopek k spo- minski plošči ene od obeh žrtev bombardiranja Aloj- zija Mencingerja. Italijan- ske bombe so ga ubile, ko je imel samo enajst let. Po- poldne. Vas preleti letalo. Na robu vasi fantje s priž- ganimi plamenicami nekaj- krat ustrelijo z možnarji. Ve- čer. Domačini in drugi obi- skovalci se zberejo pri farni cerkvi. S spominsko slove- snostjo obudijo spomin na dan pred stotimi leti, ko je bila vas razdejana ...

Stekle so raziskave

Po besedah Marije Palov- šnik, predsednice Farnega kulturnega društva Koroška Bela, so, da bi se tragični do- godek bombardiranja pri- merno obeležil in ohranil v spominu, stekle raziskave,

Na razstavi so na ogled tudi fotografije hiš po požaru leta 1917 in obnovljenih hiš, ujetih v objektiv leta 2017. / Foto: Gorazd Kavčič

začeli so iskati pisne infor- macije in slikovno gradivo. Pripravili so sklop dogod- kov, s katerim so želeli pri- merno obeležiti obletnico. V kulturni projekt so vključili posameznike, društva, jav- ne zavode in zunanje stro- kovne sodelavce. Tako so med drugim uprizorili gle- dališko predstavo Piknik na bojišču v produkciji gledali- ške skupine Teater, prof., ki jo sestavljajo profesorji Gimnazije Jesenice. V Kultur- nem hramu na Koroški Beli so 25. avgusta odprli razsta- vo z naslovom Po sledih raz- dejanja Koroške Bele. Kot je povedala avtorica razsta- ve Petra Alič, je to prva pre- gledna razstava gradiva, ki se nanaša na bombardiranje Koroške Bele med prvo sve- toveno vojno. Gradivo zanjo je našla v različnih arhivih in muzejih, predstavljene pa so tudi fotografije in likovna dela iz osebnih zbirk doma- činov. Na razstavi je posebej

predstavljena vloga dr. Mat- ka (Matevža) Potočnika, šol- nika in zgodovinarja, ki je za vse, kar je storil za vas, leta 1933 prejel naziv častni ob- čan takratne občine Koroška Bela. Po bombardiranju je priskrbel denarno pomoč 77 domačinom »pogorelcem« in s tem pomagal pri obno- vi vasi. Leta 1922 je sodelo- val tudi pri razmejitvi držav- ne meje z Avstrijo in Koro- ški Beli ohranil planino Sve- čico. Leta 1968 so mu na roj- stni hiši na Cesti Ivana Can- karja 12 postavili spominsko ploščo.

Petra je pripravila tudi izvrsten katalog k razstavi, v katerem je objavljen tudi prvi obsežnejši zapis o bom- bardiranju Koroške Bele, v katerem vzroke in ozad- ja dogodka razjasnjuje viš- ji kustos iz Vojaškega mu- zeja Slovenske vojske Ma- tjaž Ravbar. Zanimiv je tudi zapis takratnega župnika Franca Koširja, ki je v krom- ki natančno opisal tisti tra- gični dan, okoliščine in po- sledice razdejanja, ki so jih doživeli domačini.

Odslikave preteklosti v sedanjosti

Razstava pa je Petra prese- lila tudi v zunanji prostor, na rob pogorišča. Za okenski- mi odprtini stavb, ki jih avgusta 1917 ognjeni zublji niso zajeli, so umeščene re- produkcije starih fotografij z žanrskimi prizori, ki jih na tej cesti danes več ni in ods- likavajo nekdanje vaško živ- ljenje.

»Kot domačinka sem v času projekta kraj in pre- bivalce v njem še dodat- no spoznala. Koroška Bela je najstarejše naselje v ob- čini Jesenice. Starost kraja,

A zakaj sploh so italijanska letala bombardirala vas? Kot piše Matjaž Ravbar, so bile glavni cilj napada (z 21 letal caproni je bilo odvrženih šest ton bomb in pol) Jesenice z železniško postajo, skladiščem in železarno, medtem ko je bila Koroška Bela z Javornikom »postranska« škoda napada.

ponudbo občine Jesenice,« je še povedala Petra Alič in dodala, da bi ob ustreznih razpisnih pogojih na podro- čju kulture v občini Jeseni- ce lahko vsako leto pripravili kulturni večer oziroma spo- minski dan na 14. avgust, ko je bilo pred stotimi leti povzročeno razdejanje Ko- roške Bele.

12	20	Amalga gosp. 44131	20.000.-
13	21	Ivetina Marija Matiček	15.000.-
14	22	Vilman Frano Štant	10.000.-
15	23	Jož Marija Čebularova	10.000.-
16	24	Viljo Janez Felicej	10.000.-
17	25	Pretnar Mat. J. Tomažek	10.000.-
18	26	Pretnar Mat. S.	10.000.-
19	27	Jož Miha Križtan	10.000.-
20	28	Šturmavac Mat.	10.000.-

Seznami z imeni »pogorcev« in višino pomoči, ki so jo prejeli od kranjske deželne vlade

Fotografije posadk italijanskih letal, ki so letela nad Koroško Belo. Njihov cilj je bil sicer Assling, kot so se takrat imenoval Jesenice.

V vasi, na hišah na robu pogorišča, so na ogled reprodukcije starih fotografij z žanrskimi prizori, tudi na hiši Novakovih, kjer deluje najstarejši brivec in frizer v vasi, skoraj 84-letni Jazek Novak.

Na robu

Otrok je na poti, 1. del

Norosti neke mladosti

MILENA MIKLAČIČ

usode

Najpomembnejši slovenski filozof med obema vojnama, dr. France Veber, je nekoč menda v šali dejal: »Ženskam razlagati filozofijo je, kot da bi žabe futral z rozinami.« Na njegove besede sem si spomnila, ko sem včeraj začela pisati Jožičino zgodbo. Tiste ženske, ki so v življenju doživele marsikatero preizkušnjo, s filozofom niti ne bi polemizirale, zavedale pa bi se, da obvladajo »filozofijo preživetja« bolje kot marsikateri moški.

»Če bi želeli spremeniti svet, bi morali najprej začeti pri sebi,« pravi Jožica, ki je malodane vsak dan precej zaposlena s pobiranjem polen, ki ji še zmeraj, kljub izkušnjam, letijo pod noge.

»Sodim med tako imenovane "produkte udarniške

generacije". Moj oče je pogosto sedel na čardaku (most čez potok, ki je tekkel pod hišo) in s steklenico piva v roki obujal spomine na leta, ko je zmogel praktično vse: hodil je v službo, delal hišo, šel v delovno brigado, se vrnil, v domačem kraju pomagal graditi gasilni dom, našel čas za dekleta in za opolditev treh hčera. Vmes je obiskoval veselice, kjer so se ga fantje napili in razgrajali ter nato bežali pred miličniki, ki so bili v civilu enaki, če ne še slabši. Mama ga je poslušala, medtem ko je plela na vrtu. Kimala je, da je bilo točno tako, le še slabše, ker ni nikoli pozabila povedati, da sta bila večkrat lačna kot sita, slabo oblečena in obuta, brez kopalnice v hiši in podobno. Njune mantre so me zjutraj zbudile in z njimi sem šla spat. Z njimi sta mi dala vedeti, kako zanikrna sem, da nimam početi drugega, kot da se učim, pa še to mi gre strašno slabo od rok. Očitki, očitki, kar naprej očitki. Ko sem dobila nove čevlje, noga mi je čez leto zrasla za eno številko, mi je bilo zraven podrobno, koliko ur sta morala zanje garati, da jima je teklo od glave. Stisnila sem zobe in zasovražila čevlje, še preden sem jih sploh obula. Med obujanjem spominov na garaško in revolucionarno preteklost ni bilo časa za čustva, za ljubezen,

za vprašanja o tem, kaj si želim, kaj razmišljam, kaj imam rada. Zanimalo ju je le, kolikšna je količina moje hvaležnosti, ki jo pokažem, ko si zame trgata od ust, da lahko živim kot kraljica.

Je bilo kaj čudnega, da sem komaj čakala, da uidem iz te garaške popolnosti, polne očitkov? Pri sedemnajstih sem se kot najbolj trapasta avša na svetu zaljubila v luštkanega frajerja, v katerega smo bile takrat zaljubljene skoraj vse iz našega letnika. Me smo bile piflarke, gimnazijke, on je končeval mehanično poklicno šolo. Imel je velike načrte o tem, kaj bo počel v življenju, da bo dobro živel in mu ne bo treba delati. Besede so bile za mojo dušo kot balzam, saj sem bila navajena, da se le z garanjem nekam pride. Namesto da bi se učila, sem sanjarija o najni skupni prihodnosti, občasno me je povabil na kakšen zmenek, za katerega si je utrgal čas med druženji s prijatelji. Počutila sem se odraslo in zelo odgovorno, niti slišati nisem hotela, ko so me prijateljice svarile, da so ga videle tudi z drugimi. Bila sem navivno prepričana, da so mi ga nevoščljive. Nekoč me je povabil na fantovščino enega od prijateljev. Doma sem se zlagala, da grem zgodaj spat, v resnici pa sem se izmuznila skozi okno, ker mi mama ni dovolila, da bi ponočevala. Pa

bi bilo bolje, če bi me oče privezal za vrata ali me dal čez koleno! Fantje so se ga ves večer nalivali, tri dekleta, ki smo jim delala družbo, pa smo se dolgočasila, saj so nas ignorirali, kot da nas ne bi bilo tam. Že proti jutru je postalo Evgenu slabo, odvedli smo ga na stranišče, kjer nas je vse pobruhal, postajal vedno bolj zelen in mlahav, tako da smo morali poklicati urgenco. Kot vdano, zvesto in zaljubljeno dekle sem ga pospremila v bolnišnico na izpiranje želodca. Tam sem imela malo kasneje dve soočnji: najprej z njegovo mamo, ki me je ozmerjala s prasico, ker sem silila njenega Evgena z alkoholom, kmalu zatem pa še z očetom, ki me je vpričo vseh oklofutal in me odvedel domov. Žal pa klofute norosti, v kateri sem se z obilo trme znašla, niso mogle zaježiti.

Z Evgenom sva se spet začela shajati. Obema se je zdelo, da naju starši ne marajo, če ne celo sovražijo, in zgodilo se je, da sva šla do konca. Zanosila sem. Tisti trenutek, ko mi je ginekologinja povedala, da bom čez šest mesecev rodila, se je zgodil čudež: kar nenkrat so se moje misli kot karte med seboj pomešale, nato ponovno poravnale in po nekem razsvetljenju ali čudežu, pojma nimam, kako naj temu rečem, sem videla svojo prihodnost v

povsem drugi luči kot še trenutek pred tem. Nosečnost me je prizemljila. Vprašanja, kako in od česa bom živela, kje bom stanovala, kje bom kot dijakinja zadnje letnika gimnazije dobila denar za vsakdanje potrebe, me bo Evgen debelo sploh še maral, kaj bodo rekli domači, moji, njegovi? Noge so se mi tresle kot šiba na vodi, ko sem sedla na stol in mi je brezosebni glas ženske v belem, ki mi je sedela nasproti, začel razlagati, da je še ena možnost, da lahko naredim splav, da je še čas. O, ne, ne, morilka pa nočem biti! Bo že, kar bo! Zdi se mi, da sem ta "bo že kako" v tistem trenutku izustila prvič, do danes pa sem ga nešteto krat.

Ko sem povedala Evgenu, je rekel "sranje" in me nahirulil, kaj še čakam, zakaj ne grem delat splava. Planila sem v jok, a ga moje solze niso ganile. Bil je prepričan, da mu bova jaz in otrok uničila življenje. Potrta in poklapana sem se vrnila domov. Ne vem, ali mi je bilo kdaj tako težko kot v tistem trenutku. Kako naj povem mami? Nič mi ni šlo na roko. Potem pa se le ojunajim: mama najprej sploh ni doumela, kaj govorim. Nakar so se ji oči na široko razprle. Sedla se je na kavč in se zajokala. "A to si nama naredila? Pa toliko upov sva polagala vate! Da bo nekoč nekaj iz tebe, da ti ne bo treba delati kot nama." Mamino reakcijo sem še lahko pogoltnila, očetove pa nisem mogla. Prvič sem ga videla potrtega in s solzami v očeh. Rada bi mu stekla v objem in ga prosila odpuščanja, a nisem

mogla. Dotikanje nam v družini ni šlo najbolje od rok.

Pošteno mi je odleglo, ko je oče vzel vajeti v roke. Šel je do Evgenovih staršev in po začetnem vpitju in zmerjanju so se dogovorili, da bo poroka. Ati je pristal, da jo plača on, ker njegovi niso imeli denarja. Evgen se z menoj ni želel niti pogovarjati. Bil je brez službe, brez volje, brez idej, kaj bi v prihodnje počel. Po sili razmer se je moral zaposliti, kar mu je sploh smrdelo. Obenem pa je moral pokopati sanje o motorju, ki si ga je že leta in leta želel kupiti. V zakon sva stopila osemnajstletna. Ko danes gledam fotografije, sva bila zelo lep par: oba črnolasa, nasmejana, držala sva se za roke, okoli naju pa so stali svatje in hinavsko ploskali najini sreči, v resnici pa so naju opravljali, da bolj niso mogli. Pri njegovih smo na hitrico uredili malo večjo sobo, mama je na kredit kupila spalnico, njegovi pa so plačali okno ter zidarska dela. S stisnjenimi zobmi seveda. Moža je najbolj osrečila novica, da bo spomladu vpoklican k vojakom. Od veselja se ga je napil in v službi naredil tri "plave". Če sem iskrena, sem tudi jaz komaj čakala, da gre. Med nama ni bilo nič, kot bi moralo biti. Ves čas sva se prepirala, jaz sem se učila za maturo, on pa mi je nagajal tako, da je na ves glas poslušal glasbo. Zvečer je zahteval, da spi-va skupaj, kar mi sploh ni bilo všeč, saj me je ogromen trebuh, ki sem ga prenašala s seboj, zelo motil. A je dosegel svoje. Če ne zlepa, pa na silo.«

Konec prihodnjič

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ivan Tavčar kot oče slovenskega naroda?

PETER COLNAR

Na Gorenjskem sta se rodila najmanj dva »očeta naroda«. Za Janeza Bleiweisa (sedaj) vsi vemo, ko pa pregledujemo življenje in delo Ivana Tavčarja, se nam hitro vsili vprašanje, zakaj pa naj bi bil to manj pomemben Slovenec. Na eni strani Bleiweis s svojimi Novicami, na drugi pa Tavčar s svojim političnim, gospodarskim in literarnim delom, Cvetjem v jeseni in Visoško kroniko ... Ne zaide mo v tisto včasih »potrebno«, da je treba ob pozitivnem liku vedno postaviti tudi negativca?

Pisatelj in politik Ivan Tavčar se je rodil 28. avgusta 1851 v Poljanah »pri Kosmu« četrtgruntarju Janezu in Neži, rojeni Perko. Ob podpori očetovih bratov duhovnikov Antona in Ignaca se je šolal v Poljanah,

Ljubljani, Novem mestu in postal pravnik na Dunaju. Vseskozi je bil odličnjak. Leta 1875 se je vrnil v domovino in bil odvetniški pravnik pri Schreyu v Ljubljani, kasneje pa tudi pri Janezu Mencingerju v Kranju. Odvetniški izpit je naredil v Trstu, nato pa 19. januarja 1884 kot šesti slovenski odvetnik odprl svojo pisarno v Ljubljani, ki jo je vodil do smrti.

Po Jurčičevi smrti je prevzel uredništvo Slovenskega naroda. Odločil se je za politiko, čeprav leposlovja še ni zanemarjal. Vključil se je v protinemški in protinemškutarski boj. Zavzel se je za nacionalizem in pristopil k »radikalnemu« Ivanu Hribarju. Poroka s 17 let mlajšo narodno zavedno bogato dedinjo Franjo, rojeno Kosenini, ga je naravnala na

življenjsko in delovno pot. Opredelila ga je v uglednega meščana s številnimi družabnimi in družbenimi funkcijami. Postal je odbornik ljubljanskega mestnega sveta, leta 1909 podžupan in leta 1911 župan, ki je županov do leta 1921 ter nato delal skoraj štiri desetletja kot vplivni pravnik in gospodarstvenik v mestnem svetu. V kranjskem deželnem zboru je sodeloval četrto stoletja, v državnem zboru pa je bil poslanec od 1901 do 1907. Visoko se je povzpел kot soustanovitelj Ljubljanske kreditne banke. Leta 1916 je bil izvoljen za predsednika, kar je ostal do smrti. Od leta 1887 je bil v Narodni tiskarni član nadzornega sveta in podpredsednik, v letih 1888–1923 pa predsednik upravnega odbora. Kot član in odbornik

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Ljubljani se je 2. 9. 1895 rodil očetu Franu in Elizi, rojeni Wallner, alpinist Stanko Tominšek. Številne obiskovalce Triglava najbolj spominja nanj izredno lepa Tominškova pot.
- V Kropi se je 3. 9. 1693 rodil ladjar in trgovec Franc Grošelj. V Trstu je po letu 1730 postal ugleden trgovec in lastnik trgovske jadrnice.
- V Trstu se je 3. 9. 1879 rodil Rihard Svetoslav Premrou. Od leta 1928 je bil ravnatelj tovarne Peko v Trziču.
- V Škofji Loki se je 3. 9. 1897 rodil čebelar Jože Okorn.

številnih društev ter ustanov, govornik na naprednih domoljubnih prireditvah, mecen kulturnih in narodnih humanih organizacij pa tudi posameznikov si je pridobil ugled osrednjega meščansko-liberalnega veljaka. Kot politik, dolgoletni

načelnik Narodne napredne stranke, je moralno in gmotno podpiral številna društva ter ustanove. Leta 1921 je bil izvoljen za častnega meščana Ljubljane, pred tem pa že tudi Celja, Kamnika, Kranja, Krškega in Šoštanjca.

Pouk se je začel

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Pred desetletjem nam je na razvalinah Tenochtitlána, danes arheoloških ostalin mogočnega mesta v središču Ciudad de Mexica, imeniten vodnik razlagal, kakšno je bilo azteško šolstvo. Azteško ljudstvo se je naselilo na tleh mehiške planote, na obali (zdaj izsušenega) jezera Texcoco v 14. stoletju. Še danes ga bije mrka slava, vezana na žrtvovanja ljudi, s katerimi so pomirjali boga sonca, da je vsako jutro znova prinesel dan. Z visokih tempeljskih piramid je v obredju visokih svečnikov tekla človeška kri. Spričo te okrutnosti zbledijo nekatere druge azteške odlike,

na primer šolstvo. Azteki so imeli obvezne šole, tudi za deklice. Za otroke preprostih ljudi je bila šola telpochcalli, kjer so se učili za življenje in bojevnštvo. Učitelji so bili stari preskušeni vojaki, mladci pa bodoči bojevniki orla in jaguarja. Strogo ločene deklice so se pripravljale za domača opravila, zakon in rojevanje otrok, učiteljice so bile ženske visokega rodu. Šola calcemac je delovala po strogih asketskih pravilih odrekanja in bila namenjena potomcem vladarjev, ki so živeli v razkošju, plemstva, oficirjev in visokih uradnikov. V njej so bili učitelji samo svečeniki. Poleg branja in pisanja v sličicah in simbolih je bilo treba obvladati retoriko, spoznavati skrivnosti astronomije pa tudi astrologije, medicine in stroga pravila zapletenih verskih obredij, celo razlage sanj ... Sanj za naše otroke je bolj malo, a jim privoščimo vsaj prijazen in dober nedeljski zajtrk v družbi staršev.

Domači hrustljavček brez sladkorja

Za nekaj zajtrkov potrebujemo: 325 g finih ovsenih kosmičev, 75 g narezanih mandljev (najdemo jih na polici z dodatki za sladko peko), 1 velik ščepec cimeta, tri četrt žličke soli, 100 g kokosovega olja, 125 g medu.

Pečico ogrejemo na 180 °C. Primeren pekač obložimo s papirjem za peko. Zmešamo kosmiče, mandlje, sol in cimet. Dodamo

stopljeno kokosovo olje in med. Premešamo. Pečemo 10 minut. Nato zmes obrnemo in pečemo še 10–12 minut. Paziti moramo, da je zmes hrustljava, a se ne zažge. Brž ko se pozlati, jo vzamemo iz pečice. Ohladimo v pekaču in nato napolnimo kozarčke z navojem. Domači hrustljavček porabimo v desetih dneh.

Lahko ga ponudimo z mlekom, jogurtom ali kislim mlekom, z dodatki kandiranega sadja, čokoladnih drobtin, z rozinami in seveda s svežim sadjem, med katerim je nadvse slastno jagodičje.

Češpljev namaz za palačinke iz pečice

Potrebujemo: 1,5 kg češpelj, 150 g sladkorja, 1 žlica cimeta, 1 noževno konico klinčkov, 2 žlici dobrega sadnega kisa.

Češplje operemo, prepolovimo, odstranimo koščice. Potrešemo jih s sladkorjem in počakamo eno uro, da oddajo sok. Nato jih damo v nepregorno posodo in premešamo preostale sestavine. V pečici, ogreti na 180 °C, naj se cmarijo približno tri ure in pol, a jih ne mešamo. Pekač vzamemo iz pečice, češplje stremo s tlačilko za pire krompir, premešamo in jih še za 10 minut postavimo v pečico. Nato z zmesjo napolnimo vroče sterilizirane kozarčke in zapremo. Če bodo češpljev namaz uživali samo odrasli, kanemo v pokrovček pol žličke ruma.

Pa dober tek!

Kranj nekoč in danes

V preteklosti je bilo glede lokacij za avtobusno postajo dokaj pestro in zgodba še danes ni zaključena. Če pogledamo v preteklost, je bila prva avtobusna postaja na mestu, kjer je sedaj restavracija Park. Ko so začeli z gradnjo občinske avle v letih 1958–1960, za katero je načrte izdelal arhitekt Edo Ravnikar, so avtobusno postajo preselili na lokacijo ob nekdanjem predvojnem kinu Talijska nasproti Delavskega doma oziroma Kina Storžič. Del stavbe je bil preurejen v prostore za osebje in prodajo vstopnic, pred stavbo pa so zgradili nadstrešek za parkirane avtobuse. Izdelan je bil iz lesenih nosilcev, sidranih v tla. Na vertikalnih nosilcih so bili pritrjeni prečni leseni nosilci v naklonu, ki so nosili enokapno streho. Streha je bila krita s salonitom. V stavbi je bila tudi čakalnica za potnike, ob stavbi pa so bile postavljene klopi. Ta avtobusna postaja je služila svojemu namenu vse do leta 1970, ko se je zaradi gradnje Globusa morala preseliti na današnjo lokacijo. / Avtor: Alojz Premrov

Nove knjige (397)

Feldmaršal Radetzky in Slovenci

MIHA NAGLIČ

»2. novembra 2016 je minilo natanko 250 let od rojstva enega najznamenitjših vojskovodij avstrijske vojske – feldmaršala Josefa Radetzkega. Veliki zmagovalec bitk pri Custozi (1848) in Novari (1849) je bil pojem zmagovitega poveljnika, v Habsburški monarhiji pa je njegov lik prerasel v legendo. Podoba ostarelelega Radetzkega je presejala deželne meje in narodne okvire, njegovo ime je postalo prisposoda častnega avstrijskega domoljuba. Tudi Slovenci pri občudovanju njegove osebnosti nismo bili nobena izjema. Radetzkega smo slavili po eni strani kot očetovski lik,

ki naj bi bil kot Slovan posebej naklonjen slovenskim vojakom, po drugi strani pa tudi zaradi njegove osebne prisotnosti v slovenskem prostoru, ki je bila posledica družinskih povezav. Njegova žena je bila namreč Frančiška Romana grofica Strasoldo iz Furlanije, po materini strani članica rodbine grofov Auerspergov s Turjaka. Prav preko tašče je Radetzky prišel do lastništva gradu Neuhaus v Trziču, ki ga je dal po požaru leta 1811 zgraditi na novo. Nekaj let je bil tudi lastnik Tivolskega gradu v Ljubljani, ki mu ga je cesar podelil v zahvalo za njegove vojaške uspehe. Ne nazadnje o veliki Radetzkyjevi priljubljenosti med Slovenci priča tudi

dejstvo, da je imel v Ljubljani kar dva spomenika. Že kmalu po njegovi smrti so mu Ljubljanci v parku Zvezda postavili doprsni kip (1860), ki mu je dve desetletji pozneje (1880) sledil še celopostavni spomenik pred Tivolskim gradom. Gre za prva javna spomenika zgodovinski osebnosti v Ljubljani. Tako je imel Radetzky na Slovenskem kar dva spomenika, kar je bilo res izjemno, zlasti če upoštevamo dejstvo, da je imel v celotni monarhiji "le" štiri spomenike: po enega na Dunaju in v Pragi ter dva v Ljubljani. Dobro desetletje za postavitev drugega kipa je Ljubljana dobila še ulico, poimenovano po Radetzkyem – Radeckega cesta.

Vendar pa so takoj po koncu prve svetovne vojne oz. razpadu monarhije Ljubljanci zatrli vsakršni spomin na Radetzkega. Oba njegova spomenika so odstranili, Radeckega cesto pa preimenovali v Vidovdanska cesta. (Miha Preinfalk, str. 7–8)

Ta knjiga prinaša prispevke z lanskega simpozija o Radetzkyem, priredil ga je Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU. Slovenski odnos do Radetzkega priča po eni strani o minljivosti slave, po drugi pa je dejstvo, da legendarnega vojskovodjo po naši ravnitvi v Evropo znova spoznavamo in priznavamo. Kar štirje prispevki govorijo o njegovi tesni povezavi s Trzičem ...

Feldmaršal Radetzky in Slovenci, zbornik, uredil Miha Preinfalk, Založba ZRC, Ljubljana, 2017, 186 strani

razpredrilo GG

SAVČANI NAVDUŠILI V SRBIJI

Folklorna skupina Sava Kranj se je avgusta udeležila petdnevnega Mednarodnega folklornega festivala Srem folk fest v Srbiji. To je bilo njihovo že deseto gostovanje v Srbiji in 158. na CIOFF-ovih velikih festivalih.

V garderobi pred nastopom v Obrenovcu: člani FS Sava Kranj in domači folklorniki / Foto: arhiv skupine

Alenka Brun

Pogovarjali smo se z vodjem Folklorne skupine (FS) Sava Kranj Zvonotom Gantarjem. Najprej nam je razložil, da je bilo središče dogajanja festivala v Sremski Mitrovici pod okriljem svetovne organizacije CIOFF – njih je na festival povabil slovenski, a ker festival želi priključiti še druga mesta, je zraven tudi Obrenovac s svojim že sedmim mednarodnim srečanjem folklornih skupin (Medjunarodni susret folklor), letos pa so dogajanju priključili še Bečaj s prvim Bečaj folk festom. Medtem ko je Srem folk fest potekal že štirinajstič.

Festival je tokrat gostil 12 skupin iz tujine, vsak večer pa sta nastopili še ena ali celo

dve domači, srbski. »Pestra in raznolika družina,« pravi Gantar. Sodelovale so skupine iz Turčije, Grčije, Romunije, Slovaške, Peruja, Makedonije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Čila, Hrvaške ... »Resnično je zanimivo nastopati s toliko različnimi folklornimi skupinami, s katerimi se slikaš ob vsaki priložnosti in se pogovarjaš o načinu življenja in delovanja, jasno kot folklorist, ter o nastopih. Ustvarjenih je bilo veliko prijateljstev in nekaj tudi takih, ki imajo potencial za sodelovanje na prihodnjih festivalih. Ja, tudi v Peru bi lahko šli, a se bo verjetno ustavilo pri denarju in novoletni čestitki, da obdržimo stik. Povsem normalno pa je, da si skupine, s katerimi se pogovarjaš, na neki način želijo nastopiti tudi v Sloveniji.«

Na prvi pogled je obisk festivala lahko naporen, celo utrujajoč. Šaljivo: »Kufre gor, kufre dol, ponovno urejanje frizur deklet za nastop, upevanje postave, tonska vaja na odru ... Čakanje, da predstaviš prvo točko, imaš nato deset minut za zamenjavo kostuma ter ponovno na oder ... A vse to plesalci hitro pozabijo, ko pred seboj zagledajo veliko množico radovedne publike. Ni manjkalo gromkih aplavzov. Veselili pa smo se tudi skupnih večerij in druženja z nastopajočimi.«

V Srbijo se je letos odpravilo okoli trideset savčanov, od tega je bilo kar osem godcev. »Za različne točke so različne zasedbe z različnimi instrumenti. Recimo za rezijanske plesne sta dovolj dva godca, za gorenjske jih potrebujemo pet. Bili smo

kar pestra in utečena skupina.«

Prvi in zadnji dan je FS Sava Kranj nastopala prav v Obrenovcu, na velikem odru sredi mesta. Občinstvu so predstavili raznolik in bogat program. S seboj so imeli različne noše oziroma folklorne kostume in s pomočjo godcev so lahko predstavili rezijanske, gorenjske, prekmurske, belokranjske in štajerske plesne. Bili so edini na festivalu, ki so se preoblačili, tako da so bili veseli, da jim je organizator to omogočil. Na račun pestrosti pa so prejeli številne čestitke in tudi povabila na gostovanje. Gantar je še omenil, da so jih z navdušenjem gledali tam živeči Slovenci. In tudi ko so nastopali v ostalih dveh mestih, so imeli možnost, da so predstavili različne plesne in s tem seveda

oblačilno kulturo, čeprav plesalcem preoblačenje ni bilo ravno v veselje: temperatura je bila namreč več kot štirideset stopinj Celzija ...

»Najbolj smo navdušili z gorenjskimi poskočnimi plesi. S prekmurskimi in belokranjskimi smo dokazali, da je slovenska folklor zelo raznolika in bogata, k čemur so prispevali tudi arhaični plesi slovenske manjšine iz Rezijske. A tudi razigranih štajerskih plesov nismo puščali ob strani.«

Gantar zaključuje, da gostovanje na srbskem festivalu ni bilo njihovo edino letos, a zagotovo edino tako veliko. FS Sava Kranj je namreč letos spomladi gostovala že v Zagrebu na mednarodnem folklornem srečanju, odprto je še vabilo za gostovanje v Veliki Kladuši v Bosni in Hercegovini. Se pa žal niso mogli odzvati vabilu iz avstrijske Koroške in zaradi prevelikega denarnega vložka tudi niso mogli sprejeti gostovanja v italijanski Gorici.

Primorska vinska zabava uspeša

Tinkara Kovač

Pred tednom dni se je v Novi Gorici – na drugače običajnem parkirišču hotela Park, tokrat preurejenem v pravo gurmansko zabavišče – zgodila vinska zabava Park Wine Party. Obiskovalci so se tako družili že tretjič, bila pa je to poletna različica, ki je uspela več kot odlično. Predstavilo se je 18 primorskih vinskih kleti, hiš in vinarjev s kulinaricnimi kreacijami šestih Hitovih kuharjev, obiskovalci so izbrali tudi vino večera, večina pa se je vračala po dodatno porcijo ječmena s travniško koprivino kremo in jagnječjim ragujem. Za glasbeno spremljavo je skrbel novogoriški Big band Nova z gostjama Tinkaro Kovač in Paolo Rosato, kantavtorico iz sosednje Gorice, za DJ-evski »štimmung« pa Martin Bone.

Tomaž in Andrejka Prinčič iz Kozane v družbi svojega vinskega Mihaela

Ječmen s travniško koprivino kremo, jagnječji ragu s starano kobariško skuto in hrustljavček iz orehov

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Veseli se boste nepričakovanega denarja, ki vam bo prišel zelo prav. Prijateljem boste pomagali reševati težave. Na delovnem področju vam bodo končno prišle prav vaše dolgotrajne izkušnje. Kljub skromnosti boste ponosni nase.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Odnos v ljubezni se vam bo zapletel, zato ne boste verjeli v svoje odločitve. Prišel je čas, ko se boste morali ljubljene osebi bolj posvetiti, če boste hoteli obdržati tisto, kar imate. Malce vam bo nagajalo zdravje, a bo samo prehodno.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
V tem tednu boste imeli na različnih področjih dobre možnosti. Odvisno bo le od vas, ali jih boste izkoristili in se seveda tudi primerno potrudili. V ljubezenskem odnosu ste veliko gradili in kmalu se bodo pokazali lepi rezultati.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Veliko truda boste vložili v neki projekt in na koncu boste uspešni in zadovoljni. Brez premora se boste takoj angažirali na drugem področju. Pričakujte pa, da vam bo zaradi tega zmanjkalo časa za druge stvari. Torej bo vaš dober dan.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Pred vami so živahni dnevi. Poslovno boste veliko premišljevali o novih izzivih in v precepu boste vsaj pri treh zadevah. V ljubezni boste precej nihali med preteklostjo in prihodnostjo ter iskali odgovore na napačnih mestih.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Zapadli boste v konflikte z različnimi ljudmi, vendar se temu ne boste mogli izogniti. Hude besede so včasih potrebne, le glejte, da ne boste pretiravali. Finance se vam bodo precej popravile, saj boste prejeli večji denar.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Konec tedna boste namenili nabiranju novih moči v kombinaciji z veliko počitka in zelo malo razmišljanja. Zavest, da vam je še ostalo nekaj dni dopusta, vam bo dobro dela, a kaj, ko še niste pripravljeni na intenzivno delo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Pri finančnih boste občutili tako varnost kot že dolgo ne. Zopet boste na višku razmišljanja in domišljija vas popelje do popolne rešitve. V krogu prijateljev se raje ugriznite v jezik, saj ni potrebe, da slišijo vaše misli. Vsak zakaj ima svoj zato.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Prišel je čas, ko si boste priznali, da morate v svojem življenju nekaj stvari nujno spremeniti. Nikar ne računajte, da se vam vse reši v enem dnevu. Hitite počasi in s trezno glavo, da se ne spotaknete. Velike misli boste imeli glede neke naložbe.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Na čustvenem področju se boste prav kmalu znašli med dvema ognjema. Takemu preobratu boste kar težko sledili. Enkrat nič, drugič preveč. Rešita vas vaša razsodnost in modrost. V družbi sorodnikov se boste prijetno počutili.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Uradna pošta vam bo prinesla dobre novice. S tem se vam bo odprlo kar nekaj poslovnih poti. Bodite malo potrpežljivi, kmalu se boste zelo veselili svojih uspehov. Razmišljali boste o spremembah pri ljubezni, a vseeno boste še malo počakali.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Vsak je svoje sreče kovač. To pomeni, da boste morali stvari postaviti na svoje mesto. Odločitve, ki so pred vami, vam bodo precej spremenile potek dogodkov. V kratkem boste imeli opravka z uradno osebo, a vse se dobro konča.

TA JE DOBRA

Pred svetim Petrom

Dekle pride v nebesa in na vratih jo pričaka sveti Peter in jo vpraša: »Ali si kdaj grešila?«
»Samo včasih, ampak čisto malo.«
»Dobro. Pojdi po hodniku, druga vrata levo.«
Ni minilo dolgo, ko pride drugo dekle in Peter jo vpraša: »Ali si kdaj grešila?«
»Sem. Kdaj pa kdaj, če je le priložnost nanesla.«
»Dobro. Pojdi po hodniku, četrta vrata desno.«
Pride tretje dekle v nebesa in na vratih jo pričaka Peter z vprašanjem: »Ali si kdaj grešila?«
»Ne, prav nikoli nisem grešila.«
»Pa si res prepričana, da nisi nikoli grešila?«
»Res, prav nikoli, prisežem.«
»Prav, pojdi po hodniku naravnost, dobila boš krila.«
»Kaj, a res? Ali bom potem angel?«
»Ne. Kokoš!«

Pogreša ga

Dva prijatelja se pogovarjata o tretjem: »Si že slišal, da je Marku žena pobegnila z najboljšim prijateljem?«
»Verjetno je zdaj zelo osamljen!«
»Res je. Pravi, da prijatelja zelo pogreša.«

Brez strahu

Moški je stal ob cesti in lulal po zidu. Mimo je prišlo mlado dekle in se zdrznilo, moški pa ji je rekel:
»Nič se ne boj, saj ga držim!«

Oba sta iskala

Ponoči je po moji hiši lopov iskal denar. Prebudil sem se in šel iskat z njim.

Blondinkine superge

Zakaj svetlolaska shranjuje superge v kletki? Zato, ker na njih piše Puma.

LAŽJI SUDOKU

9	5			4	6		8	
		8	5				1	
4			9	2			5	
3				5		7	6	
		1	3		7	9		
	9	5		6			3	
	6			7	3		4	
5					1	2		
8		2	6				7	9

Rešitev:

9	2	1	5	7	6	2	8	9
2	5	8	9	7	6	8	1	5
4	8	9	6	2	7	5	1	3
3	1	6	2	9	7	5	6	4
5	9	2	8	3	1	4	7	6
8	7	5	1	6	9	2	3	4
1	6	9	2	5	7	8	4	3
2	8	7	5	1	4	6	9	3
6	4	1	3	8	9	2	5	7

TEŽJI SUDOKU

2				6				4
	6				5	1	8	
8				9			2	
							7	9
		8				4		
6	1							
	7		2					6
	3	6	9				5	
4				7				3

Rešitev:

6	1	9	2	5	7	8	3	4
2	8	7	5	1	4	6	9	3
8	6	3	9	2	7	5	1	4
4	7	5	1	2	8	3	6	9
9	3	8	6	4	7	2	5	1
1	2	4	3	9	5	6	8	7
5	9	2	7	1	3	4	8	6
7	4	1	8	6	9	3	2	5
3	5	6	4	2	1	7	9	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENSKI GLAS	VRBA S POVEŠENIMI VEJAMI	EDEN OD RIMSKIH GRICEV	NAŠA IGRALKA (ITA)	NADZEMNI DEL REPE	ODISEJEVA DOMOVINA	CARL IRVING	GRŠKI JUNAK	GORENSKI GLAS	MATIČNA KNJIGA	SLIKAR RIMELE	SKAND. MOŠKO IME	ZORAN CILENSEK	PRIKAZEN	ADRESAR	POSODA ZA ZALIVANJE VRTA
ELEKTRICNO SVETILO	6							POSODA ZA MOLZO						26	
LETALEC							31	PUŠČAVA V CILU MAJHNA VEŽA							
SVILEN TRAK ZA ODLIKOVANJA				19		TVOREC. PISEC. VETRNI JOPIČ		18				REŽISER RUSSELL MESTO V TEKSASU		40	
REKA MED BOSNO IN HRVASKO				PERSONAL SOL JODOVE KISLINE						ŽARGON, SLENG ČAROVNIJA					
JAMES TAYLOR		24	NAŠ PISEC (ANTON) TERITORIJ POD BANOM									POLITIČNO ZATOČIŠČE		38	
NAJVIŠJI VRH KILIMANDŽARA					IZOBRAZBA GLASBENIK TURNER							TEKOČA VODA MISELNOST			37
REKA V SIBIRIJI						36	BIZETOVA OPERA NAMETEN DEL CESA								AZORSKO OTOČJE MITOŠKI BRODNIK
GORENSKI GLAS	STROKOVNJAK ZA ARABSKI JEZIK	NAMERA IT. PISEC (PIER ALESSANDRO)							GRŠKI POTUJOČI PEVEC	34			ANIKA HORVAT ANTIČNA PESEM		
LEKARNA	1				28			DRŽAVA V ZDA	LITIJ	MIŠLJENJE LUKA V AKABSKEM ZALIVU				42	
TOYOTIN DŽIP	12			MOZOLJAVOST	POSNETEK (ZASTAR.)	POTOMEČ BELCA IN ČRNKE						JUŠNA POVRTNINA			
KOŠTARSKI DRŽAVNIK (OSCAR)						NRAVO-SLOVJE NAOČNIKI				9			BALKANSKO KOLO KRONIKA, LETOPIŠ		23
PAPIRNI DENAR			33							DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO POGAN					
NAŠA IGRALKA (NINA)							DEBELA ŠIBA (NAR.) NANESEN DEL CESA	10							ANTIKVITETA NEKDANJI TURŠKI VOJŠČAK
SILICIJ	3		GL. MESTO JORDANIJE BJRT, KRČMAR					SKUPINA PTIC V LETU NAGOST					SIMON JENKO ITAL, ITALIK	46	
POČELO TAOIZMA			45	AFRIŠKA ANTILOPA PISATELJ FLEMING	15				41	IZBRANA DRUŽBA	2				
GORENSKI GLAS	PEŠKA, KOŠČICA	ŠIKANIRANJE DRŽAVNI USLUŽBENEC							DEDALOV SIN	VELIKAN GLAVNO MESTO KATARJA					
KURA					MESTO V ITALIJI	ZEVSOV SCIT						VZDEVEK ONASSISA IGRALEC PACINO			7
GRŠKA PESNICA		39		29		MESTO V BOSNI ŠANSONJERKA MAVRIČ	30					NAŠ NOVINAR (VANJA) EDO MURIČ		48	
LOČEK	35			BRITANSKI OTOK V ATLANTIKU											
ZAPOREDNI ČRKI V ABECEDI				TESTAMENT	ANGLEŠKA PEVKA (TANITA) LEGLO					43		4	SLOVANSKI VLADAR	16	
KRISTALNA SNOV V MIŠIČJU			47				13	VOLNENA TKANINA	ČAČKA						
VLAČUGA		49				NJORKA KOSMATINEC									
SOZVOČJE TONOV				21		OLIVER REED PUŠTOLOVŠČINA	22								
EPODA HABINA JANEŽIČ LORDOZA PARAVIA	BRITANSKI IGRALEC (STEWART)	PECIVO Z NADEVOM UKRIVLJENOST HRB-TENICE													
SESALEC S ŠTIRIMI SEKALCI							8								
ČASOVNI TERMIN					KNA SORAZMERN DELEZ										
GOROVJE V MJANMARU		25				44	PESNIŠKI IZRAZ ZA IRSKO	OKUS VINA PO KISLEM							
NUŠA DERENDA			USTANOVA ZA VARSTVO OTROK NALOM	14			32								
KRAJ POD MOKRCEM PRI IGU					KANTON V ŠVICI EMILE ZOLA										
IZBRANEC, POSVEČENEC	17					20		5							
MUSLI-MANSKI POSTNI MESEC			11										SESTAVIL: F. KALAN		

Trije nagrajenci bodo prejeli vsak po en redni abonma za sezono 2017/2018.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. septembra 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49

DRUŽABNA KRONIKA

GOLF IN KRANJSKA ROLKA

Odvil se je enajsti tradicionalni golfski turnir v organizaciji Golf & Country kluba Kranj, po kranjskih ulicah pa se je v vroči poletni soboti v svojem značilnem retro kalifornijskem stilu že šesto leto zapored zapeljal festival Rolka.

M. Likosar, S. Lesjak

Tradicionalni amaterski turnir Kranja je gostilo igrišče Diners Golf Smlednik. Tekmovalci, ki jih je bilo 92 in so prišli iz različnih slovenskih golfskih klubov, so odigrali 18 lukenj. Po turnirju so se udeleženci družili na Brdu na Račjem otoku.

Metka Zabret nam je zau-pala, da je velik poudarek turnirja tudi gurmanska izkušnja. Predsednik Golf & Country kluba Kranj Slavko Erzar pravi, da je turnir v celoti izpadel »perfektno«,

udeležba je bila nadpovprečna, ovirala jih je le vročina.

Skupni zmagovalec turnirja Luka Zaplotnik je letos pokal odnesel že četr-tič. Novost letošnjega turnirja pa je bila denarna nagrada v višini petsto evrov skupnemu zmagovalcu. Luka je denar vrnil klubu in ga dobrodelno namenil za Projekt botrstvo. Igral je dva čez par. Povedal je, da je igral povprečno, saj gre bolj za druženje kot tekmovalnost in zmago.

Pokal je podelil župan občine Kranj Boštjan Trilar in dodal, da tovrstni dogodki v sebi združujejo šport, gospodarstvo in turizem ter

so velika promocija Kranja. Občina Kranj turnir podpre tudi finančno. Pri sedmi luknji je Anika Vrhovec iz Golf klub Celje zadel-a v prvem udarcu, osvojila je tudi prvo mesto v skupini B. Pravi, da je šlo predvsem za srečo, malo znanja in izkušenj. Mladinska prvakinja je postala Kaja Teran.

Vse od Prešernovega gaja pa do Klubara, kjer je tudi potekala večerna tombola s privlačnimi nagradami ter koncert indie-rok zasedbe Koala Voice, pa je enodnevni ulični dogodek skaterske urbane kulture znova dokazal, da je kranjska mladina še vedno polna energije.

Tekmovalni spored štirih disciplin – paralelni slalom, tapkanje, mini ramp in rolka limbo, kjer so tekmovalci (zaman) poskusili preskočiti več kot meter in pol ter s tem podreti Guinnessov rekord, je povezoval že usklajen dvojec: glasbenik Dalaj Eegol in režiser Toni Cahunek. S preverjeno uspešno formulo prepletanja elementov multimedije, urbane kulture in športne tekmovalnosti, ki je v center Kranja doslej privabila že več tisoč obiskovalcev iz Slovenije in tujine, je tako tudi letošnji dogodek pod taktirko ekipe Hude Shoezz pripeljal v mesto živahno dogajanje.

Mladinska prvakinja Kaja Teran in skupni zmagovalec Luka Zaplotnik / Foto: Primož Pičulin

Anika Vrhovec, ki je zadela »hole in one« / Foto: Primož Pičulin

Predsednik Golf & Country kluba Kranj Slavko Erzar (desno) in podpredsednik Iztok Kraševac / Foto: Primož Pičulin

Legendarni skejterski duo je dočakal svojo priložnost: Dalaj Eegol in Toni Cahunek / Foto: Primož Pičulin

Karizmatični Mehtab Singh se je odlično znašel v družbi simpatičnih rolark. / Foto: Primož Pičulin

Lov za rekordom: na mladih svet stoji, mladi pa na rolki. / Foto: Primož Pičulin

VRTIMO GLOBUS

Dobrodelna Sandra darovala žrtvam orkana

Igralka **Sandra Bullock (53)** je darovala milijon dolarjev Rdečemu križu, ki skrbi za ljudi na območju Teksasa, ki jih je prizadel orkan Harvey. »Dobrodelnost Sandre Bullock ne pomeni zgolj ogromne denarne pomoči, temveč združuje ljudi, jih vabi, da odprejo svoja srca in pomagajo pomoči potrebnim,« je povedal predsednik organizacije. »Vesela sem, da lahko pomagam, vsi moramo po svojih močeh,« je dodala igralka, ki je tudi sama doma v Teksasu.

Russell Brand spet v zakonskem jarmu

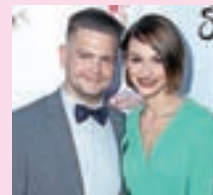
Kontroverzni komik **Russell Brand (42)** je obljubil večno zvestobo dolgoletni spremljevalki **Lauri Gallagher (30)**. Intimna slovesnost proč od oči javnosti je potekala v zgodovinskem mestu Henley-On-Thames v bližini njunega doma. Za majhno poročno slavje, kjer so bili prisotni le najbližji, naj bi Brand zapravil le dva tisoč tristo funtov. Med svati so bili Noel Gallagher, Jonathan Ross in David Baddiel. Igralec je bil pred tem poročen s Katy Perry.

Hekerji objavili gole fotografije Bieberja

Selena Gomez (25) je zadnja žrtev hekerskega napada. Na njenem profilu na Instagramu so se namreč v začetku tedna znašle gole fotografije njenega nekdanjega fanta Justina Bieberja. Gomezova, ki ji zaradi rekordnega števila sledilcev pravijo tudi kraljica Instagrama, incidenta ni komentirala. Njena ekipa je v nekaj urah poskrbela za blokiranje strani in odstranitev fotografij.

Pri Osbournovih bo spet živahno

Jack Osbourne (31) bo kmalu tretjič postal očka. Bo po dveh hčerkah v svojo hišo končno dobil moško družbo? Otrokovega spola zakonca Osbourne še nista razkrila. »Pojedla sem največji burito na svetu,« je pod fotografijo, na kateri se drži za nosečniški trebuh, zapisala **Lisa Osbourne** in tako celemu svetu oznanila, da pričakuje. Zakonca imata že petletno Pearl in dveletno Andy Rose.

Na odprtju zanimive slikarske razstave Vrata v Preddvoru je z nastopom s prečno flavto navdušila simpatična Živa Klemenčič iz Nemilj. Odlična in vsestranska dijakinja športne gimnazije v Šiški s šolskimi obveznostmi zelo uspešno usklajuje glasbene in športne aktivnosti, kar dokazujejo tudi njeni izvrstni uspehi v biatlonu, ki obetajo njeno svetlo prihodnost v svetovnem merilu. / Foto: Matic Zorman

NAGRADNA KRIŽANKA

TOREK, 26. SEPTEMBER 2017

TRGATEV V VITOVLJAH

Turistična kmetija Ipavec organizira trgatve v Vitovljah. Na avtobusni postaji pred Mercator centrom na Primskovem vas bo čakal avtobus ob 7.30. Pot vas bo vodila naravnost v Vitovlje, naselje nad Šempasom pri Novi Gorici. Tam vas bo gospodar Mitja pričakal z narezkom, sledila bo razlaga o pravilnem obiranju grozdja, nato pa se boste nekaj uric preizkušali ob obiranju in polnjenju košaric z grozdem. Po trgatvi vas bo čakalo okusno domače kosilo, med katerim bo za dobro voljo poskrbel harmonikar, ki bo tudi po kosilu poskrbel za dobro zabavo in ples. Če boste hoteli, se boste lahko peš odpravili do bližnje vrtnarije ali do romarske cerkvice, od koder pogled seže vse do morja. Domače dobrote lahko tudi kupite. Odhod proti domu je načrtovan okoli 18. ure. Ne pozabite na udobno obutev in veliko dobre volje!

CENA JE 16 EUR.

Cena vključuje: avtobusni prevoz, malico, kosilo, nezgodno zavarovanje.

Pokličite
031/228 766
od 11. do 17. ure,
041/935 586

Dobra domača malica
pred delom

Ugoden nakup domačih, na zraku sušenih mesnin

Okusno kosilo po trgatvi

- 1. nagrada: 3 buteljke vina
- 2. nagrada: 2 buteljki vina
- 3. nagrada: 1 buteljka vina

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. septembra 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

SESTAVIL: F. KALAN	PREBIVALCI NA VASI	ZMESA CEMENTA IN AZBESTA ZA CEVI	DEL KROŽNICE	REKA NA ŠVEDSKEM	MIRO STERŽAJ	AFRIŠKA GOZDNA ŽIRAFA	SPELEOLOG	NAŠ GLASBENIK (MARIJAN)	JAPONSKA UTEZNA MERA	PESNIK BABAČIČ	LESEN PLUG
NAJVIŠJI ŠAHOVSKI NASLOV	9										
POVPREČNA MASA ATOMA										3	
LISASTA KRAVA					VRSTA RAZSTRELIVA ŠP. IGRALKA (VICTORIA)						
ČRTOMIR ROZMAN			NASKOK, ATAKA ATLETINJA ZUPIN	5					DAVID OJSTRAH PLETILNICA		
PEVKA DEZMAN				KATOLIŠKO POKRIVALO ŠPANSKA PRINCESA			15			JUSTIN (KRAJŠE)	IGRALKA NIELSEN
DRŽAVA V AFRIKI						GLAVNO MESTO IZRAELA	ZNAMKA BICIKLOV	OKSIDNA PLAST NA ŽELEZU			
SOSEDNJA DRŽAVA						1		PRAVO (LAT.) LES EBENOVCA			
GORENJSKI GLAS	GRŠKI BOG ZDRAVLJSTVA	TV INFORMACIJA SADNO DREVO									
GLAVNO MESTO JORDANIJE					TEŽKO DELO BAJKA						
SLAVKO AVSENIK			TOTEM, TALISMAN MORSKA RIBA				10			KRAJ PRI PREDDVORU	DRŽAVA OB IRANU
KRŠJE				JAP. BOGINJA MORJA TELESNA IZBOKLINA							
KRASOTA				8			VRVAR VPREŽNI DROG NA VOZU				
LUKA V IZRAELU	13			VLAČUGA SLIKARSKA SMER SAMOUKOV							
GOROVJE MED FRANCIJO IN ŠPANIJO									EMIR KUSTURICA MERŠKA KOLIČINA		
IVAN CANKAR			RIMSKE PREROŠKE NIMFE PREVARANT							ŽAREČ DELEC SNOVI	ZAČETEK TEKMOVANJA
USTANOVA ZA VARSTVO OTROK						GLASBENIK GUTHRIE	JANEŽ PO LATINSKO MOST V BENETKAH				11
GORENJSKI GLAS	1028 M VISOKA GORA V ČICARIJI	DELAVEC V LIVARNI SL. IGRALEC (BORIS)						KONICA SMERNI KAZALEC			
AVTORICA SCENARIJA	6										
ŽIVALSKA USTNICA					AM.IGRALKA AVST. RODU (HEDY) PREBIVALCI BAVARSKE						
IGRALKA GARDNER			SL. BIOLOG (JOŽE) OSTANEK KART PO DELITVI				12	ANJA TOMAŽIN SLIKAR OMERSA			
ZNAMKA BATERIJ					RASTLINSKA BODICA IGOR TORKAR					SKRIVNI JUDOVSKI NAUK	GOROVJE V MJANMARU
NEJC ZAPLOTNIK			LETALSKA ELEKTRONIKA REFERAT							7	
IZOLIRANA RASNA SKUPINA							MITOLOŠKI LETALEC DELČEK NESNAGE				
SRBSKI DRAMATIK (MOMO)					PENJA, KLAMFA PISATELJICA AICHINGER						
ABRILJ ASKLEPIJ IZANAMI LAMARR SARTRE	FRANCOSKI FILOZOF (JEAN PAUL)	FERMENT LAHKA MREŽASTA TKANINA	4					LOŠČILO GOERGE ORWELL			
ROPARSKA PTICA				PODTALNA DEJAVNOST							
OČE				REKA V NEMČIJI	TV VODITELJ AUER PEVEC ROBIČ				14		
VOLNENA TKANINA											
THOMAS MANN		SILICIJ ŽIGA OKORN						ALENKA GOTAR			
NASELJE PRI KOPRU											
ENOROŽEC	2										

TRGATEV VITOVLJE, 26. SEPTEMBRA 2017

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 2. 9.

18.40, 20.50 KRIJ MI HRBET

13.40, 15.20, 17.00 TRD OREH 2, sinhro.

18.00 MARIE-FRANCINE

21.20 BARRY SEAL: TIHOTAPEC

14.40, 16.20, 19.40

PARIZ LAHKO POČAKA

21.00 DUNKIRK

19.20 JAZ, BARABA 3

14.20, 16.00, 17.40

JAZ, BARABA 3, sinhro.

18.50, 21.10 BARRY SEAL: TIHOTAPEC

18.20, 20.00, 22.15 VOZNIK

20.40 ATOMSKA BLONDINKA

16.20 FILM O EMOJIJIH

20.30, 22.40 ANNABELLE: STVARJENJE

14.00, 16.00, 18.00

JAZ, BARABA 3, sinhro.

15.00, 17.00 JAZ, BARABA 3, 3D, sinhro.

14.10 AVTOMOBILI 3, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 1. 9. in sobota, 2. 9.

18.00 TRD OREH 2, sinhro.

20.30 DUNKIRK

Nedelja, 3. 9.

18.00 TRD OREH 2, sinhro.

20.00 DUNKIRK

Organizatorji filmskih predstav si pridružijo pravico do spremembe programa.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 2. 9.

15.30, 17.50, 20.10, 22.30

KRIJ MI HRBET

14.30, 16.30, 18.30 TRD OREH 2, sinhro.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Trenirali z znanimi športniki

Rekreativcem, ki se pripravljajo na Triglav tek, so se na torkovem treningu na Brdu pri Kranju pridružili nekateri znani slovenski športniki.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Zavarovalnica Triglav z že tradicionalnim Triglav tekom tekače in navdušene rekreativne športnike vseh generacij spodbuja k aktivnemu načinu preživljanja prostega časa. Pri tem ji pomagajo tudi najboljši slovenski športniki, ki so se jim v torek na Brdu pri Kranju pridružili in enemu od tekaških treningov.

Prišli so biatlonca Jakov Fak in Teja Gregorin, smučarski skakalci Peter Prevc, Cene Prevc in Špela Rogelj, paraolimpijci Anja Drev, Darko Đurić in Lena Gaberšček, smučarska tekačica Vesna Fabjan, triatlonec Miro Kregar, ultramaratonka Nataša Robnik, deskar

na snegu Rok Marguč in profesionalni skejter Timotej Lampe Ignjič. Tekaški trener Klemen Dolenc, ki vodi treninge na Brdu, ki so brezplačni, je imel tokrat stransko vlogo, v ospredju pa so bili znani slovenski športniki. Trening se je začel z ogrevanjem, ki sta ga vodila Teja Gregorin in Peter Prevc, nato je sledil tekaški del z Mirom Kregarjem in Natašo Robnik v ospredju. »Vesel sem, da je prišlo toliko rekreativcev različnih generacij. Uživali bomo v druženju in teku, kar je tudi namen. Tudi sam rad tečem, raje kot grem na kakšen sprehod. Kadar se mi zahoče, rad tečem tudi hitro, čeprav hitrih tekaških

Na torkovem treningu za Triglav tek, ki bo 9. septembra, sta ogrevanje vodila Teja Gregorin in Peter Prevc.

treningov skakalci nimamo v programu,« je pred začetkom ogrevanja povedal Peter Prevc. Znani slovenski

športniki so rekreativcem dali dodatne energije, ti pa so športnikom namenili veliko vzpodbudnih besed.

Donacija NLB za novorojenčke

Nova Ljubljanska banka je jeseniški bolnišnici podarila 9,585 evrov za nakup sodobnega CTG-aparata.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na ginekološko-porodniškem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice so se v sredo razveselili donacije Nove Ljubljanske banke (NLB) v višini 9,585 evrov. Ček je iz rok Andreja Novaka iz NLB prevzel direktor bolnišnice Janez Poklukar, ki se je tudi zahvalil za donacijo. Kot je ob tem dejala predstojnica ginekološko-porodniške službe v bolnišnici Eva Macun, bodo z denarjem kupili

V jeseniški bolnišnici so se razveselili donacije NLB. / Foto: Gorazd Kavčič

sodoben CTG-aparat, to je napravo, ki meri srčni utrip ploda in napetost maternice med popadki. Ker merjenje z napravo poteka telemetrično, bo porodnicam omogočala več gibanja; bodoče mame se bodo tako s sondami na trebuhu lahko gibale in jim ne bo treba več zgolj ležati.

V jeseniški bolnišnici so letos (do srede popoldne) našteali že 567 porodov, kar je nekaj deset več kot lani v tem obdobju. Spomnimo, lani so našteali rekordnih 867 porodov.

Donacija NLB sodi pod okrilje njihove dobrodelne akcije Z majhnimi koraki spreminjamo svet na bolje, v kateri že tretje leto zapored zbirajo sredstva za slovenske porodnišnice. Doslej so tako zbrali že 136 tisoč evrov.

s poslanim SMS s ključno besedo
AFRIKA5 na 1919
boste prispevali 5 EUR
Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemacha, Izimobila in T2.

za srce afrike

Karitas

www.karitas.si

Radio **Sora**

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio **Triglav**

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

GG IZLET // 7. septembra 2017

NA BIZELJSKO NA TRGATEV

Vabimo vas na trgatve na Bizeljsko. Ta izlet je nekaj posebnega, saj je namenjen gostom (pridnim delavcem), ki si želijo dan preživeti v naravi in v vinogradu, ob tem pa še kaj koristnega narediti zase in pomagati vinogradniku pri trgatvi. Zjutraj se bomo odpeljali na Bizeljsko, kjer nam bodo pokazali, kako naj trgamo grozdje in kakšen je red v vinogradu. Med trgatvijo bosta organizirana malica in kosilo. Po trgatvi bo vsak priden obiralec dobil še deset litrov vina. **S seboj prinesite tudi vrtnarske škarje in kanister za vino.**

Cena izleta: 18 EUR

Cena vključuje: prevoz na trgatve, malico, toplo kosilo, deset litrov vina, vodenje in DDV.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Odhodi avtobusa:

z AP Radovljica ob 6.00,
z AP Creina Kranj ob 6.25,
z AP Mercator Primskovo ob 6.35,
z AP Škofja Loka ob 6.55.
Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 21.30.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04 201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si. Za odjave, ki prispejo kasneje kot v torek, 5. septembra 2017, ob 10. uri, zaračunamo potrebne stroške.

GLEDALIŠKI ABONMA
KOMEDIJA 2017/18KULTURNI DOM SV. DUH
www.sv-duh.siŠentjakobsko gledališče: **TI NORI TENORJI**Smejmo se in Kosovelov dom Sežana: **BUH POMAGEJ**Gledališče Koper: **TOTALNO KATASTROFALNA VEČERJA**Siti Teater: **ŠE VEDNO MAME**SLG Celje: **MOŠKI BRLOG**

Abonma plus

Špas teater: **POŠTAR**Špas teater: **NORA DEKLIŠČINA**Radio Sora
Gorenjski Glas

Vpis abonmajev 6. 9. 2017

ORGANIZATOR: KD SIMBA

041/ 915 955

ANKETA

Hribi, toplice,
vnuki

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Si upokojenci med poletjem lahko privoščijo kaj oddiha in sprostitve? Gredo vsaj za kak teden dni na morje, morda na izlet, potovanje? O tem smo jih spraševali na srečanju gorenjskih upokojencev včeraj v Žirovnici.

Foto: Gorazd Kavčič

Marjeta Žaberl iz Kropce:

»Na morje ne grem, ker mi je že tako prevročje. Veliko hodim, najraje na "kroparski Triglav", proti Jamniku. Pogledam za gobami, borovnicami, rožicami. Pa kakšne toplice si privoščim.«

Franc Kolman iz Škofje Loke:

»Na morje smo hodili še z otroki in vnuki, zdaj sem pa raje po hribih. Vsako soboto in nedeljo grem kam. Za dušo si pa privoščim nekaj dni toplic.«

Lidija Bitežnik s Slovenskega Javornika:

»Pokojnina je za dopust prenzika! Življenje mi dajejo vnuki, oni so mi vse. Moja sprostitev je hoja v Završnici, rada grem tudi na srečanja invalidov, upokojencev ...«

Terezija Žaberl iz Kropce:

»Na morju nisem bila že nekaj let. Varujem vnučke, tako da sem čez poletje kar doma. Za kakšno daljše potovanje tudi ni "špage" ... S petsto evri pokojnine pač ne gre!«

Tone Hafner iz Škofje Loke:

»Morje me preveč ne mika, letos sem bil na enodnevnem izletu na Debelem rtiču. Raje imam hribe, slovensko sredogorje, bil sem tudi v Avstriji. Hodim s pohodniki upokojenci.«

Baumax še vedno prazen

Dve leti sta že minili, odkar je zaprla vrata trgovina Baumax v Šenčurju, poldrugo leto pa je od protestnega shoda, ko so domačini nasprotovali, da bi v praznem objektu nastanili migranti. Stavba še naprej ostaja prazna, čeprav je sicer veliko zanimanja za najem teh prostorov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Trgovina s tehničnim blagom je na tem območju delovala tri leta, potem so jo lastniki zaradi nerentabilnosti zaprli in od tedaj ostaja stavba prazna. Največje pozornosti je bila deležna v času velikega migrantskega vala skozi Slovenijo leta 2015, ko je država nameravala prazni objekt najeti za migrantski center, takrat so namreč nasprotniki pripravili odmeven protest zoper to namero. Do migrantskega centra ni prišlo, a v prazni stavbi se ni naselila tudi nobena druga dejavnost, čeprav je za to obstajalo in še naprej obstaja kar nekaj zanimanja. Tudi v

Samo letos se je za najem prostorov v prazni trgovini Baumax v Šenčurju zanimalo od sedem do deset ponudnikov. Postopek za spremembo prostorskih načrtov, ki bi razširil namembnost objekta, se še ni začel.

Še naprej prazna stavba Baumaxa v Šenčurju / Foto: Gorazd Kavčič

interesu Občine Šenčur, ki je pred leti Strabagu za trgovski center prodala zemljišče ob avtocestnem uvozu, je, da bi objekt slednjič naselila neka dejavnost. V sodelovanju s Strabagom so želeli v svojih prostorskih aktih namembnost objekta razširiti, da bi lahko v njem delovala trgovina z živili ali kaka druga dejavnost. Kot je že večkrat poudaril župan Ciril Kozjek, so Strabago vseskozi pripravljeni

pomagati pri iskanju najemnikov in na občino se tudi obračajo interesenti, ki bi bili pripravljeni najeti objekt. Tako so se zanj že na začetku zanimali tudi proizvajalci plovil in država, ki je tu videla dobro lokacijo za arhivsko dejavnost, sicer pa so po Kozjekovih besedah samo letos dobili od sedem do deset ponudb.

»Odločitev, komu bodo pri Strabagu oddali svojo lastnino v najem, pa je

njihova – in interes kapitala tu igra pomembno vlogo. Strabag ima obveznosti do banke, ki ji trenutno plačuje le obresti, če pa dobi najemnika, bo odplačeval tudi glavnico,« razmišlja župan občine Šenčur. Za stavbo na območju občine sicer regularno prejema nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, še dodaja, vendar si vseeno želijo, da bi stavba končno dobila vsebino in dušo.

Roki za oddajo vlog za štipendije

Dijaki in študentje naj bodo pozorni na roke, do katerih je treba oddati vloge za štipendije.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Dijaki in študenti sicer lahko kadar koli med letom oddajo vlogo za uveljavljanje pravice do državne štipendije. Ob izpolnjevanju pogojev jim štipendija pripada od prvega dne prihodnjega meseca po vložitvi vloge. Dijaki so morali vlogo za štipendijo oddati avgusta, če jo želijo prejemanj od 1. septembra naprej, študenti pa septembra, da bodo do štipendije upravičeni že 1. oktobra. Štipendijo dobivajo eno šolsko (študijsko) leto, vlogo pa oddajo na centru za socialno delo.

V tem času se dijaki in študenti potegujejo tudi za Zoisovo štipendijo. Rok za dodelitev in za nadaljnje prejetje te štipendije po starem zakonu o štipendiranju za dijake je 6. september, za študente pa 6. oktober. Dijaki, ki so štipendijo pridobili že po novem zakonu, torej po 1. januarju 2014, so

morali vloge oddati do 31. avgusta, študenti pa do 30. septembra, če želijo štipendijo prejemanj neprekinjeno. Vloge sprejema Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad. Izteka pa se rok za štipendije za deficitarne poklice, ki jih bodo to šolsko leto prejeli dijaki prvega letnika programov srednjega poklicnega izobraževanja. Po novem jo bodo lahko prejeli tudi bodoči tesarji, slaščičarji, tapetniki, mehatroniki, operaterji in inštalaterji strojnih inštalacij. Vloge od 15. junija do 20. septembra sprejema javni štipendijski sklad.

Zadnji avgust pa je bil rok za oddajo vloge za znižano plačilo vrta za starše tistih otrok, ki gredo prvič v vrtec, in za starše otrok, ki jim je ta mesec potekla subvencija. Konec avgusta je ta pravica pretekla kaki tretjini upravičencev, preostali pa jo imajo priznane še naprej.

Odpirajo cesto skozi Strmico

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Strmica – Jutri popoldne bodo slovesno odprli obnovljen odsek lokalne ceste Ševlje–Stražišče. Gradnja ceste Strmica–Čepulje je potekala od leta 2012, šlo je za širitev ceste, odvodnjavanje, gradnjo opornih zidov, asfaltiranje ... Vrednost naložbe je bila okoli tristo tisoč evrov, ocenjuje Zdravko Markelj, predsednik KS Bukovica - Bukovščica, kjer so bili pobudniki in koordinatorji obnove te povezovalne ceste med občinama Škofja Loka in Kranj. Gradnjo

je skoraj v celoti financirala Občina Škofja Loka.

Ureditev tega kilometer dolgega cestnega odseka je pomembna tako za domačine tukajšnjih vasi kot za tiste, ki si želijo skrajšati pot v Selško dolino ali iz nje. »Obstajala je bojazen, da se bo promet po tej cesti po obnovi občutno povečal, a se to po opažanju domačinov ni zgodilo. Pač pa je več kolezarjev,« pravi Zdravko Markelj in vabi na jutrišnje odprtje obnovljene ceste, ki ga bodo popestrili s kulturnim programom, blagoslovom in druženjem.

vremenska napoved

Do nedelje bo oblačno z občasnimi krajevnimi padavinami, danes in jutri tudi nevihtami. Pihal bo jugozahodni, v nedeljo pa severni veter. Ohladilo se bo. Danes zjutraj bo še toplo, nato pa vsak dan hladneje. V gorah se bo meja sneženja v noči na nedeljo spustila na okrog 2000 metrov nadmorske višine.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

16/21 °C

SOBOTA

13/18 °C

NEDELJA

8/15 °C

